

UTAJÄRVEN KUNTA

TILINPÄÄTÖS JA TOIMINTAKERTOMUS 2023

Kunnanhallitus 19.3.2024 § 65
Valtuusto 13.6.2024

SISÄLLYS

1. TOIMINTAKERTOMUS	4
1.1 OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA	4
1.1.1 KUNNANJOHTAJAN KATSAUS	4
1.1.2 KUNNAN HALLINTO JA SIINÄ TAPAHTUNEET MUUTOKSET.....	6
1.1.3 YLEINEN JA OMAN ALUEEN TALOUDELLINEN KEHITYS	7
1.1.4 OLENNAISET MUUTOKSET KUNNAN TOIMINNASSA JA TALOUDESSA	8
1.1.5. ARVIO TODENNÄKÖISESTÄ TULEVASTA KEHITYKSESTÄ	10
1.1.6. HENKILÖSTÖ	12
1.1.7 ARVIO MERKITTÄVIMMISTÄ RISKEISTÄ JA EPÄVARMUUSTEKIJÖISTÄ SEKÄ MUISTA TOIMINNAN KEHITTYMISEEN VAIKUTTAVISTA TEKIJÖISTÄ	15
1.2 SELONTEKO SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ	18
1.3 TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS	19
1.3.1 TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN.....	19
1.3.2 TOIMINNAN RAHOITUS	20
1.4 RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET	21
1.5 KUNNAN KOKONAISTULOT JA MENOT	22
1.6 KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS	23
1.6.1 YHDISTELMÄ KONSERNITILINPÄÄTÖKSEEN SISÄLTYVISTÄ YHTEISÖISTÄ	23
1.6.2 KONSERNIN TOIMINNAN OHJAUS JA SELONTEKO KONSERNIVALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ.....	23
1.6.3 OLENNAISET KONSERNIA KOSKEVAT TAPAHTUMAT	24
1.6.4 KONSERNIN TILINPÄÄTÖS JA SEN TUNNUSLUVUT	25
1.7. TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY	28
2. KÄYTTÖTALOUSOSAN TOTEUTUMINEN	28
2.1. ELINKEINOPROSESSI	28
2.1.1. ELINVOIMAPALVELUT	28
2.1.2. ELINYMPÄRISTÖPALVELUT.....	35
2.1.3. KONSERNI	44
2.2. HYVINVOINTIPROSESSI	51
2.2.1. HYVINVOINTIPALVELUT.....	51
2.2.2. KASVATUSPALVELUT.....	62
2.3. HALLINTO- JA TUKIPALVELUPROSESSI	66
2.3.2. HALLINTOPALVELUT	66

2.4 TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMINEN	73
2.5 INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN	75
2.6 RAHOITUSOSAN TOTEUTUMINEN	76
2.7 YHTEENVETO MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIoidEN TOTEUTUMISESTA	77
3. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	78
3.1 TULOSLASKELMA	78
3.2 KUNNAN RAHOITUSLASKELMA.....	79
3.3 KUNNAN TASE	80
3.4 KONSERNILASKELMAT	81
4. TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT	84
5. MUIDEN ERIYTETTYJEN YKSIKÖIDEN TILINPÄÄTÖKSET	98
6. ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT	102

1. TOIMINTAKERTOMUS

1.1 OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

1.1.1 KUNNANJOHTAJAN KATSAUS

Vuonna 2023 elimme edelleen maailmanpoliittisten jännitteiden keskellä. Jännitteet ja epävarmuus näkyivät inflaation kasvuna ja korkojen nousuna, jotka vaikuttivat suoraan talouskasvuun sekä investointeihin. Vuoden 2023 aikana investoinneista erityisesti asuntorakentaminen oli vähäistä. Heikon suhdannetilanteen vuoksi työttömyysaste nousi tilapäisesti. Tämän lisäksi aiempaa korkeammat korot ohjasivat kotitalouksia säästämään kuluttamisen sijaan. Hintojen ja korkojen nousu sekä yleinen epävarmuus tulevasta hidastivat kotitalouksien kulutuksen kasvua. Lyhyesti voidaan todeta, että Suomen talous taantui ja epävarmuus oli myös vuonna 2023 osa elämäämme.

Vuonna 2023 kunta teki aktiivista työtä puhtaan siirtymän edistämisen toimenpiteissä ja -hankkeissa. Kunta toimi aktiivisesti vety- ja Hinkukunta verkostoissa sekä eteni suunnitelmallisesti GLocalFlex hankeyhteistyössä ja toimenpiteissä. Lisäksi kunnan puhtaan energian siirtymän toimenpiteiden näkyvyys kasvoi ja kunta oli useissa eri verkostoissa esimerkkikuntana esillä. Kuntaa pyydettiin mukaan myös Kuntaliiton Eu:n ennakkovaikuttamisen verkostoon. Tuulivoiman osalta hankkeita vietiin suunnitelmallisesti eteenpäin ja kunnan ensimmäinen tuulivoimapuisto saatiin lupaprosessien osalta valmiiksi. Aurinkoenergiahankkeen osalta saatiin merkittävä investointipäätös vuoden lopussa Isosuon hankkeen osalta. Tällä oli suuri vaikutus Vierivoima-konseptin rakentamisprosessin etenemiseen. Biohiilen ekosysteemin kehittämisen tueksi saatiin myönteinen hankepäätös. Hanke tukee kunnan resurssiviisauden tiekartan toimenpiteitä mm. hiilinieluympäristöjen kehittämisen osalta.

Mustikkakankaan kehittäminen jatkui suunnitelmallisesti. Vuoden aikana muodostui kokonaisnäkemys Mustikkakankaan teollisuusalueen kokonaisuudesta ja laajuudesta. Yrityspuisto Oy:n ja kunnan elinympäristöpalveluiden yhteistyö ja kunnan elinkeinoelämän verkostoyhteistyö oli aktiivista. Edunvalvontatyötä tehtiin aktiivisesti erityisesti Tervantie ry:n verkostoissa. Kunnassa vieraili myös useita kansanedustajia vuoden aikana. Vetyverkostoyhteistyö Business Oulun kanssa tiivistyi ja Oulun yliopiston hallinnoima yhteishanke Vety-pilot sai ennakkopäätöksen. Kiinnostus Utajärven teollisuusalueelle ja kuntaa kohtaan kasvoi edelleen vuoden 2023 aikana. Kunnan alueen yritysten määrä sekä investointien toteutuminen ja näkymät ovat edelleen vahvistuneet. Alueellista matkailun edistämiseen liittyvää yhteistyötä on tehty Humanpolis Oy:n kanssa strategian mukaisesti Yrityspuisto Oy:n tukemana. Kaiken kaikkiaan kunnan alueen yritysten elinvoima on kokonaisuudessaan ollut aktiivista ja kehitysnäkymät ovat myönteisiä.

Asumisen kehittämisen osalta tehtiin rakentamispäätös kunnan vuokra-asuntojen rakentamisesta ja projekti käynnistyi konkreettisesti loppuvuodesta. Vuokra-asuntojen käyttöaste on ollut keskimäärin yli 90 %. Vuokra-asuntokysyntä vakituiseen asumiseen on ollut suhteellisen tasaista ja pääsääntöisesti asuntotarpeeseen on kyetty vastaamaan.

Teimme vuonna 2023 onnellisuuskyselyn, jonka mukaan utajärveläiset tuntevat itsensä pääasiassa melko onnellisiksi ja onnellisuuden arviointi tulevaisuudessa on korkealla. Onnistumisen kokemuksia asukkaat saavat eniten vapaa-ajalla ja ihmissuhteissa. Erityisesti perhe, luonto ja ystävät ovat utajärvisille tärkeitä. Taloudellinen huoli kuitenkin kyselyn perusteella on tuonut kuntalaisille vastoinkäymisiä. Nuoriso- ja liikuntatalon remontti palovahingon jäljiltä valmistui lokakuun lopulla. Talon kalustaminen ja irtaimiston hankkiminen tehtiin loppuvuoden aikana. Nuoriso- ja liikuntatalon valmistuminen jälleen käyttöön on merkittävässä roolissa niin nuorten toimintojen kuin harrastustoiminnan suunnittelussa ja kehittämisessä. Liikuntapalveluihin lisättiin talousarviovalmisteluvaiheessa 50% lisäresurssi, jolla saamme rekrytoitua yhden kokonaisen liikunnanohjaajan kehittämään erityisesti lasten- ja nuorten harrastustoimintoja.

Lakisääteisten työvoima- ja yrityspalveluiden (TE-palvelut) järjestämisvastuu siirtyi kunnille 1.1.2025. Utajärvi on tehnyt yhteistyösopimuksen Oulun seudun työllisyysalueen kanssa. Te-palveluiden järjestämisen valmistelutyö alkoi vastuukunta Oulun johdolla. Kotoutumisen puolella vuosi 2023 oli erittäin vilkas. Tammikuussa saapui kiintiöpakolaisryhmä Sambista. Ryhmässä saapui 3 isoa perhekokonaisuutta. Saimme yhteistyössä kolmannen sektorin kanssa järjestettyä lukuisia yhteisiä onnistuneita tapahtumia ja juhlia. Näihin osallistui merkittävä määrä kuntalaisia. Osallistavan budjetin käyttöönotto oli kuntalaisten osallistamisen kannalta tuloksellista, erilaisia ehdotuksia saimme useita. Osallisuuden ja yhteisöllisyyden vahvistuminen oli onnistunutta.

Vuonna 2023 kasvatustaloudessa pystyttiin palaamaan normaaleihin käytänteisiin koronarajoitusten jälkeen. Retket, reissut ja erilaiset tapahtumat palasivat niin päiväkodin kuin koulun toimintaan. Ikäluokkien pienenemisestä johtuen alakoulussa syyslukukaudella 2023 aloitti kaksi ikäluokkaa yksisarjaisena. Yleisopetuksen ryhmien lisäksi peruskoulussa on toiminut maaliskuusta 2023 alkaen perusopetukseen valmistavan opetuksen ryhmä.

Nuoris- ja liikuntatalon palovahinko haastoi liikunnanopetuksen suunnittelua ja toteutusta. Liikuntatunteja pidettiin paljon muun muassa Sangin koululla. Lukion uudet opintososiaaliset edut saatiin vuoden aikana täysimääräisesti käyttöön ja lukioon tuli opiskelijoita myös kuntamme ulkopuolelta. Lapsiperhepaketin ja laadukkaiden palveluiden ansiosta päiväkotit on ollut täynnä ja kouluun on tullut edelleen tasaisesti uusia oppilaita.

Vuoden 2023 aikana hyvinvointialueuudistus sosiaali- ja terveydenhuollon rakennemuutosprosessi saatiin valmiiksi ja kunta toimi uuden kunnan periaatteiden mukaisesti. Vuoden 2023 aikana tehtiin käytännön toimenpiteitä talous- ja henkilöstö- sekä ict-palveluiden siirtoprosessiin Monetra ja Lapit Oy:n kanssa.

Tilinpäätöksen ylijäämä on yli 575 000 euroa. Tämä oli 17. peräkkäinen vuosi. Tuotot ylittivät budjetin (103,6%) ja menot alittivat budjetin (98,5%). Lisäksi verotulot toteutuivat 350 000 euroa talousarviota isompina.

Matkaamme kuntakentässä eteenpäin maailmassa, jossa tulevaa on vaikea ennustaa. Muutoksesta näyttää tulleen pysyvä tila. Meillä on kunnassa vahva strateginen ote usealla eri osa-alueella. Lisäksi meillä on hyvä ja rakentava yhteinen toimintakulttuuri johtaa valiokuntamallimme tukemana strategian toimenpiteitä yhdessä osaavan henkilöstön kanssa. Kiitos luottamushenkilöt, henkilöstö ja laajan verkostomme ihmiset tästä. Yhdessä me rakennamme hyvää elämää joka osa-alueella kokonaisuutena. Voin todeta lopuksi, kuten myös viime vuonna totesin, olemme etenemässä oikealla polulla ja erityisesti kestävä kehityksen ja hyvinvoinnin rakentajina olemme tällä hetkellä Suomessa edelläkävijäkuntia.

Tämä tilinpäätös on jälleen kerran miellyttävä allekirjoittaa.

Anne Sormunen, kunnanjohtaja

1.1.2 KUNNAN HALLINTO JA SIINÄ TAPAHTUNEET MUUTOKSET

Valtuuston ja kunnanhallituksen kokoonpano tilikaudella 2023

Valtuuston jäsenmäärä 19 valtuutettua:

Puheenjohtaja Savolainen Kai, I varapuheenjohtaja Paavola Maija ja II varapuheenjohtaja Väisänen Tommi. Jäsenet: Huuhtanen Minna, Itälahti Hanna, Juntunen Riikka (5.10.2023 saakka), Laukkanen Mika (6.10.2023 alkaen), Kamula Pertti, Kauppinen Sanna, Koistinen Maija, Kokko Raili, Moilanen Ahti, Merilä Asko, Nikula Mirja, Pentinpuro Pasi, Pinoniemi Anja, Rikkola Jaakko, Savolainen Jukka-Pekka, Soronen Heikki, Tuovinen Pentti.

Valtuuston voimasuhteet	30.8.2023 saakka	31.8.2023 alkaen
Suomen Keskusta	11 valtuutettua	10 valtuutettua
Perussuomalaiset	5 “	6 “
Sosialidemokraatit	2 “	2 “
Vasemmistoliitto	1 “	1 “

Kunnanhallituksen jäsenmäärä on seitsemän.

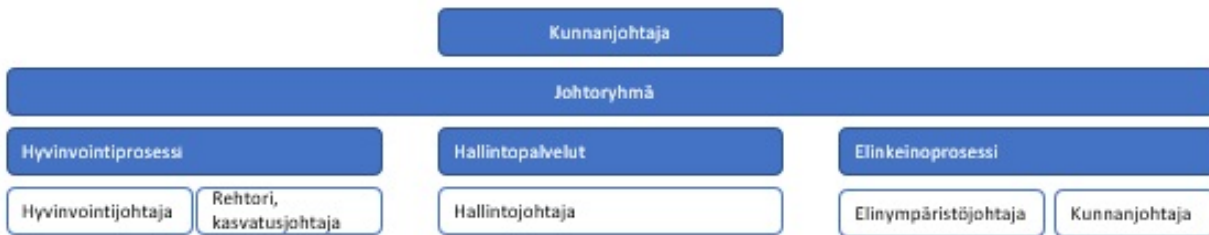
Puheenjohtaja Tuovinen Pentti, varapuheenjohtaja Pinoniemi Anja, Kamula Pertti, Kokko Raili, Nikula Mirja, Pentinpuro Pasi (31.5.2023 saakka), Koistinen Maija (1.6.2023 alkaen), Soronen Heikki.

Kunnanhallituksen voimasuhteet

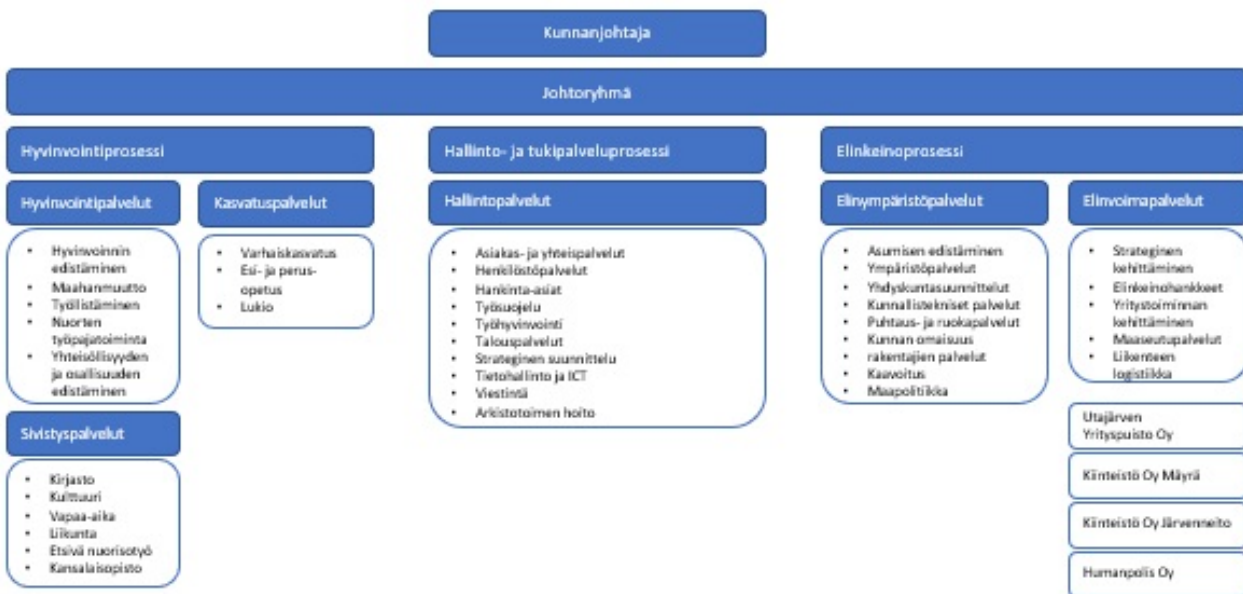
Suomen Keskusta	4 jäsentä
Perussuomalaiset	2 “
Sosialidemokraatit	1 “

Kaavio. Utajärven kunnan luottamushenkilöorganisaatio vuonna 2023.

Kaavio. Kunnan henkilöstöorganisaatio vuonna 2023.

Kuntalain 125 §:n mukaan tilivelvollisia ovat kunnanhallituksen jäsenet ja toimialueiden johtavat viranhaltijat, joita Utajärven kunnassa ovat elinympäristöjohtaja, hyvinvointijohtaja, hallintojohtaja, kunnanjohtaja ja rehtori, kasvatustohtaja.

Hallintojohtaja Päivi Keltanen irtisanoutui virastaan 19.12.2022 lukien. Kunnanhallitus nimesi kunnanjohtajan hallintojohtajan viransijaiseksi siihen saakka, että uusi hallintojohtaja on aloittanut. Kunnanhallitus valitsi hallintojohtajaksi Sari Mannermaan, joka aloitti virassaan 11.4.2023.

1.1.3 YLEINEN JA OMAN ALUEEN TALOUDELLINEN KEHITYS

Maailmantalouden näymät ovat loppuvuonna 2023 epävarmat. Korkeiden korkojen välittyminen yksityiseen kulutukseen ja siihen liittyvä kuluttajien heikko luottamus sekä maailmankaupan vaatimaton kehitys heikentävät näkymiä. Lisäksi geopoliittiset jännitteet pysyttelevät korkeana Venäjän hyökkäyssodan jatkumisen sekä Lähi-idän konfliktin takia. Toisaalta inflaation nopea hidastuminen ja työllisyyden pysyttelemine korkealla monessa taloudessa tukevat kasvunäkymiä.

Euroalueen talouskasvu on pysähtynyt loppuvuonna 2023. Kokonaistuotanto supistui vuoden kolmannella neljänneksellä. Erityisesti Saksan teollisuuden näymät ovat vaikeat. Euroalueen teollisuuden ja palveluiden ennakoivat indikaattorit ovat tasaantuneet heikolle tasolle. Inflaatio on hidastunut nopeasti, johtaen rahapolitiikan keventymiseen liittyvien odotusten aikaistumiseen. Rakentaminen on useassa maassa syvässä kriisissä. Finanssipolitiikan odotetaan olevan lähivuosina lievästi kiristävää.

Suomen talouden on odotettu ajautuvan taantumaan kuluvan vuoden loppua kohti kuljettaessa ja odotukset ovat toteutuneet. Suomi on taantumassa. Taantumasta on tulossa odotettua syvempi ja pidempi. Alkuvuosi 2023 on osoittautunut ennakoitua heikommaksi. Palvelujen kysyntä ei kannatellutkaan yksityistä kulutusta enää vuoden toisella neljänneksellä. Myös investoinnit vähenivät ennakoitua enemmän. Lähtö vuoteen 2024 on tahmea. Kasvava ostovoima ja alenevat korot kääntävät kuitenkin talouden uuteen nousuun vähitellen vuoden 2024 aikana

Julkisen talouden näkymä on ollut synkeä pitkään eikä valoa tahdo näkyä nytkään. Väestön ikääntyminen jarruttaa talouden tulonmuodostusta ja kasvattaa palvelutarpeita. Samalla palveluiden yksikkökustannukset kasvavat. Talouden rakennemuutos nakertaa verotusta. Julkisen velan korkoihin uppoaa väistämättä enemmän rahaa, kun valtio, hyvinvointialueet ja kunnat pysyvät alijäämäisinä ja velka kasvaa kasvamisestaan.

Hallituksen ohjelmassaan sopimat säästöt ja työhön kannustavat uudistukset pienentävät julkisen talouden alijäämää, mutta edes ohjelman toimeenpano täydessä mitassaan ja aikataulussa ei riitä pienentämään alijäämää tavoitteeksi asetettuun yhteen prosenttiin suhteessa kokonaistuotantoon vuonna 2027 eikä taittamaan julkisen velan kasvua suhteessa kokonaistuotantoon vuoteen 2027 mennessä.

Talouden tulonmuodostuskyvyn vahvistaminen olisi paras vaihtoehto julkisen talouden vahvistamiseksi tavoitellulla tavalla. Käynnissä oleva teknologinen murros, energiasiirtymä ja näihin kytkeytyvä talouden uusteollistuminen luovat konkreettisia mahdollisuuksia, joita hyödyntämällä Suomeen voi syntyä uutta tuotantoa ja uusia työpaikkoja.

Työllisyyden ja tuottavuuden kasvua tukevien toimien lisäksi tavoitteiden saavuttaminen vaatisi lisää säästöjä sekä toimia, joilla ylläpidettäisiin kokonaisverokertymää. Näitä seulotaan valtiovarainministeriön asettamassa julkista taloutta vahvistavia lisätoimia selvittävässä työryhmässä parhaillaan (VM, *Taloudellinen katsaus talvi 2023*)

1.1.4 OLENNAISET MUUTOKSET KUNNAN TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

Toiminta:

Valtuusto päätöksen mukaisesti (Valt 10.11.2022 § 80) liikunta- ja nuorisopalvelut on järjestetty kunnan omana toimintana 1.1.2023 alkaen.

Laki hyvinvointialueiden perustamisesta tuli voimaan 1.7.2021. Hyvinvointialueet aloittivat toimintansa 1.1.2023. Samalla sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävät sekä pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyivät kunnilta ja kuntayhtymiltä hyvinvointialueille 1.1.2023. Lisäksi Oulunkaaren jäsenkunnille tuottamat kuntapalvelutoimiston palvelut siirtyivät kuntien valitsemille in-house -yhtiöille, joten Oulunkaaren kuntayhtymä purettiin. Valtuusto päätti (Valt 15.12.2022 § 90), että Oulunkaaren kuntayhtymän purun osalta isäntäkuntana toimii Iin kunta. Lisäksi ICT-tukipalvelut on hankittu valtuuston 22.6.2022 päätösten mukaisesti 1.1.2023 alkaen LapIT Oy:ltä ja talous- ja henkilöstöhallinnon tukipalvelut Monetra Oulu Oy:ltä.

Rokua Geopark on ensimmäinen Suomen neljästä (8/2022) UNESCO Global Geopark alueesta. Rokua Geoparkin ovat vuonna 2009 yhteisesti perustaneet Muhoksen, Utajärven ja Vaalan kunnat, Metsähallitus sekä Rokuan Terveys- ja Kuntouttamissäätiö. Humanpolis Oy:n tehtävänä Rokua Geoparkin toiminnassa on johtaa ja toteuttaa Rokua Geoparkin toimintaa Geopark johtoryhmän hyväksymien lyhyen- ja pitkän aikavälin suunnitelmien sekä budjetin puitteissa. Perustajatahot ovat sitoutuneet Rokua Geopark -

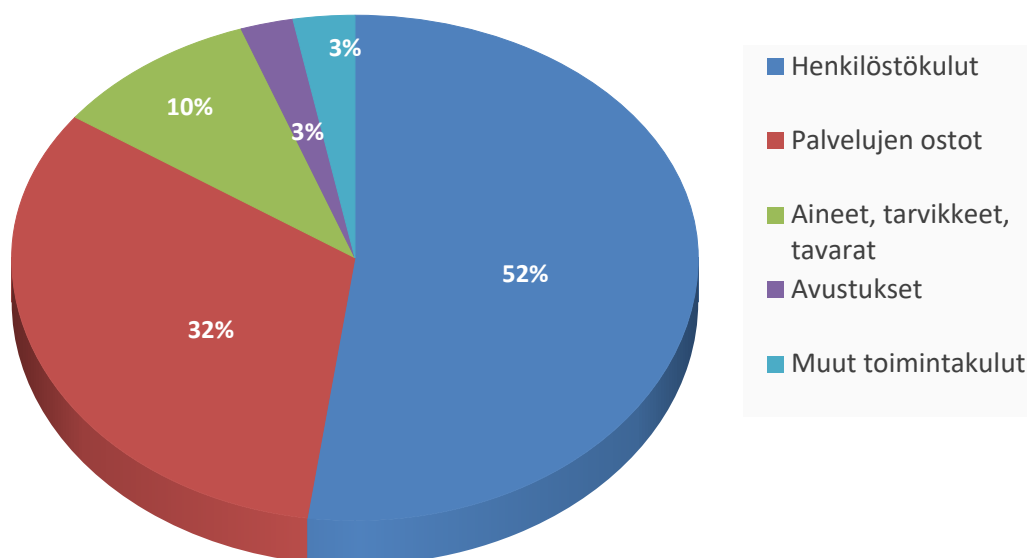
toiminnan ylläpitämiseen ja kehittämiseen. Valtuusto (Valt 15.12.2022 § 89) päätti, Rokua Geoparkin rahoituksesta sopimuskaudelle 2023-2026 siten, että kuntarahoitus on yhteensä 85 500.

Talous: Vuoden 2023 tilikauden ylijäämä on 575 861 euroa. Tilikauden tulos on 793 013 euroa ja tuloksesta kirjataan 700 000 euron investointivaraus tulevaan kouluinvestointiin. Vuosikate on hyvä; 2 007 708 euroa. Toimintakatteen toteutuma on 97 % ja se alitti budjetin 324 188 eurolla. Verotulot yhteensä ovat n. 351 000 euroa enemmän kuin talousarviovaiheessa ennakoitiin. Suurin ylitys on kiinteistöverotuloissa. Talousarviossa investointien nettokustannus oli aluksi -1 385 000 euroa. Vuoden aikana tehtiin talousarviomuutoksia investointeihin. Ne kasvattivat investointien nettokustannuksen -2 015 590 euroon. Oulunkaaren purkautumisen myötä kirjattiin investointeihin tuloa 861 255 euroa. Tätä ei oltu huomioitu budjetissa ja sen myötä lopullinen nettokustannus investointien osalta paranee ja on -977 783 euroa. Lainaa ei vuoden aikana otettu ollenkaan.

Seuraavassa taulukossa vertaillaan vuoden 2023 tuloslaskelman toteutumaa talousarvioon vuodelta 2023 ja tilinpäätökseen vuodelta 2022.

ULKOISET	TP 2022	TA 2023	TP 2023	TP22/TP23 ero, €	TP22/TP23 kasvu %	TA23/TP23 ero, €	TA23/TP23 tot.%
Myyntituotot	1 648 556	1 479 420	1 560 875	-87 681	-5,3	81 455	105,5
Maksutuotot	162 334	104 900	69 178	-93 156	-57,4	-35 722	65,9
Tuet ja avustukset	652 947	494 500	534 821	-118 126	-18,1	40 321	108,2
Muut toimintatuotot	1 360 116	1 115 105	1 143 557	-216 559	-15,9	28 452	102,6
Toimintatuotot	3 823 953	3 193 925	3 308 431	-515 522	-13,5	114 506	103,6
Henkilöstökulut	-7 463 268	-7 286 833	-7 203 708	-259 560	-3,5	-83 125	98,9
Palvelujen ostot	-15 802 769	-4 453 633	-4 416 443	-11 386 326	-72,1	-37 190	99,2
Aineet, tarvikkeet, tav.	-1 446 916	-1 546 580	-1 374 563	-72 353	-5,0	-172 017	88,9
Avustukset	-290 698	-345 491	-367 520	76 822	26,4	22 029	106,4
Muut toimintakulut	-399 444	-371 370	-431 991	32 547	8,1	60 621	116,3
Toimintakulut	-25 403 098	-14 003 907	-13 794 225	-11 608 873	-45,7	-209 682	98,5
TOIMINTAKATE	-21 579 145	-10 809 982	-10 485 794	-11 093 351	-51,4	-324 188	97,0
Kunnan tulovero	7 322 671	3 200 000	3 157 867	-4 164 805	-56,9	-42 133	98,7
Kiinteistövero	3 048 162	2 800 000	3 184 386	136 225	4,5	384 386	113,7
Yhteisöveron tuotto	1 317 755	819 037	828 150	-489 605	-37,2	9 113	101,1
Verotulot	11 688 588	6 819 037	7 170 403	-4 518 185	-38,7	351 366	105,2
Valtionosuudet	12 634 256	5 300 000	5 323 422	-7 310 834	-57,9	23 422	100,4
Rahoitustuotot ja -kulut	-73 226	-90 830	-323	-72 903	-99,6	90 507	0,4
VUOSIKATE	2 670 474	1 218 225	2 007 708	-662 766	-24,8	789 483	164,8
Suunn.muk. poistot	-1 289 675	-1 258 125	-1 214 695	-74 980	-5,8	43 430	96,5
Arvon alentumiset	-364 205			-364 205			
TILIKAUDEN TULOS	1 016 594	-39 900	793 013	-223 581	-22,0	832 913	
Varaust. ja rahast. muut.	-825 949	28 330	-217 152	608 797	-73,7	-245 482	-766,5
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	190 645	-11 570	575 861	385 216	202,1	587 431	

Tiliryhmien suhteellinen osuus kokonaiskuluista 2023

Taulukko: Tiliryhmien suhteellinen osuus kuluista vuonna 2023

1.1.5. ARVIO TODENNÄKÖISESTÄ TULEVASTA KEHITYKSESTÄ

Viime vuosina on koettu suuria kriisejä, jotka ovat vaikuttaneet maailman toimintaa ja talouteen monin eri tavoin romuttaen totutun normaalin ja turvallisen toimintaympäristön.

Geopoliittiset jännitteet pysyttelevät korkeana Venäjän hyökkäyssodan jatkumisen sekä Lähi-idän konfliktin takia, jotka luovat lisää negatiivisia riskejä maailman toimintaa ja talouteen. Lisäksi laaja-alainen hintojen nousu on leikannut kotitalouksien ostovoimaa ympäri maailman, kun tulojen kasvu on jäänyt jälkeen hintojen noususta. Lisäksi velkaantuneiden kotitalouksien ahdinkoa on lisännyt EKP:n ja muiden keskuspankkien koronnostot, jotka ovat lisänneet lainanhoitokustannuksia. Taloudellinen epävarmuus on vaikuttanut myös yritysten investointipäätöksiin.

Maailmantalous kasvoi viime vuoden alussa odotettua vahvempaa, mutta loppuvuonna talouden vauhti vaimeni. Siten maailmantalouden kasvun odotetaan jäävän keskiarvoa vaisummaksi ainakin alkuvuonna 2024. Tämä hidastaa inflaatiota edelleen, mikä nostaa kotitalouksien ostovoimaa ja mahdollistaa keskuspankkien koron laskut. Inflaation hidastuessa ja rahapolitiikan keventyessä talous alkaa piristyä loppuvuonna. Talous ei ole kuitenkaan vielä sopeutunut kaikkiin kriiseistä johtuviin muutoksiin ja lopullisiin vaikutuksiin liittyy paljon epävarmuutta.

Inflaatio on hidastunut kehittyneissä maissa nopeasti vuoden 2023 aikana. Vuonna 2024 inflaatio ennustetaan olevan lähelle yleisesti tavoiteltua kahden prosentin vauhtia. Pääsyy inflaation hidastumiseen on ollut energian hintojen lasku, mutta loppuvuodesta 2023 inflaation hidastuminen on ollut laaja-alaista. Inflaation hidastumisen myötä myös korkojen odotetaan kääntyvät laskuun. Odotukset ohjauskorkojen laskusta ovat aikaistuneet ja markkinakorot ovat jo alentuneet. Inflaation nopea hidastuminen ja korkojen

lasku tukevat kasvunäkymiä jatkossa. Talouden piristyessä inflaatoriskit ovat kuitenkin ilmeisiä, mikä estää keskuspankkien liian nopeat ja hallitsemattomat koronlaskut.

Euroalue, kuten Suomikin, ajautui odotetusti taantumaan viime vuoden jälkimmäisellä puoliskolla ja heikon kasvunäkymän odotetaan jatkuvan vielä kuluvan vuoden. Euroalueen vahva työmarkkinatilanne ja alhainen työttömyys on estänyt nähtyä heikomman talouskehityksen. Toisaalta talous ei näyttäisi enää supistuvan enempään, sillä teollisuudessa on merkkejä jopa elpymisen alkamisesta. Inflaation hidastuminen palauttaa kuluttajien ostovoimaa ja korkotason lasku sekä palkkojen nousu kiihdyttää kysyntää laajasti. Heikon alkuvuoden johdosta BKT:n kasvu jää kuitenkin kuluvana vuonna nollan tuntumaan. Vuonna 2025 euroalueen kasvun odotetaan pääsevän jo paremmin vauhtiin.

Suomen talous tilanne on ollut synkeä jo pitkään, eikä kirkasta valoa tunnelin päässä tahdo näkyä nytkään. Suomen talouden heikentyminen on käytännössä jatkunut maailmanlaajuisesta vuonna 2008 alkaneesta finanssikriisistä lähtien, jonka käynnisti Yhdysvalloissa löyhin perustein myönnetty asuntoluoto (subprime-kriisi). Suomen talouden tasapainoa ole sen jälkeen saavutettu, koska julkisia menoja ei ole pystytty sovittamaan tasapainoon tulojen kanssa, minkä seurauksena julkinen velkasuhde on kasvanut kasvamistaan. Velan kasvu jatkuu, ellei finanssipolitiikan suuntaa pystytä muuttamaan.

Työ- ja elinkeinopalveluiden TE24-uudistuksen valmistelu etenee. Uudistuksen jälkeen kuntien rahoitus- ja valtionosuusjärjestelmissä tapahtuu muutoksia, jotka heijastuvat toimintaamme. Kunnalle on tärkeää, että kuntien rahoitus- ja valtionosuusjärjestelmän toimivuutta työ- ja elinkeinopalveluiden siirron jälkeen seurataan ja arvioidaan. Kunta tulisi nähdä valtionavustuksien myöntämisen osalta yhtenä kokonaisuutena. Kuntien verojärjestelmärakenteeseen kohdistuvia muutoksia tulisi tarkoin harkita, sillä se muodostaa suhteellisen hyvin toimivan kokonaisuuden ja on kunnille siten merkittävä perustulo. On tärkeää, että tulevaisuudessa mahdollistetaan monenlaisten kuntien kehittyminen. Pitemmässä katsannossa kunnalla olisi oltava strategista kehittämiskapasiteettia, joka antaa sille pysyvän ja pitkäjänteisen kyvykkyyden uudistua ja vastata toimintaympäristön kehitykseen. Tämä on tärkeä edunvalvonnallinen tulokulma.

Tällä valtuustokaudella yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa kehitetään yhteistä rajapintaa ja selkeytetään hyvinvoinnin edistämisen rooleja ja vastuita. Kunta on mukana hyvinvointijohtajien ja työ- ja elinkeinopalveluiden verkostoissa. Kunnan tavoitteena on omalla toiminnallaan yhteisöjen ja sidosryhmien kanssa tukea kuntalaisten hyvinvointia.

Kuntamme haasteena on alhainen syntyvyys sekä väestörakenne. Ikäihmisten osuus väestöstä on korkea. Yli 64-vuotiaita on yli kolmannes kuntalaisista. Utajärven väkiluku oli 2492 henkilöä vuoden 2023 lopussa.

Väkiluvun vähenemisen pysäyttäminen edellyttää ponnisteluja. On tärkeää, että valtuuston asettamia strategisia toimenpiteitä edistetään. Kunta on vuoden 2023 aikana vienyt kansallisestikin merkittäviä kehittämistoimenpiteitä eteenpäin kestävän kehityksen osalta. Näiden hankkeiden ja uusien yrittäjämahdollisuuksien kautta elinkeinoelämärakenne monipuolistuu. Tulemme aktiivisesti mahdollistamaan lähien energia ja vedyntuotantoratkaisujen syntymistä sekä lähi- ja kiertotalousyritysten sijoittumista kuntaan. Utajärven Yrityspuisto Oy:n ja kunnan elinympäristöpalveluiden yhteistyönä viemme elinkeinoelämän hankkeita eteenpäin.

On todennäköistä, että tehdyllä systemaattisella kunnan laaja-alaisella kehittämistyöllä, suunnitelmallisella brändäys- ja markkinointityöllä sekä jatkuvasti esillä olevien asuin- ja vapaa-aika-asuntojen tonttien kautta Utajärven tunnettavuus lisääntyy tuoden tullessaan kuntaan matkailijoita, yrittäjiä, loma-asukkaita sekä uusia utajärveläisiä. Näitä markkinointitoimenpiteitä tulee jatkaa.

Utajärvi	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Väkiluku	2702	2676	2619	2568	2523	2492
Väkiluvun muutos edellisestä vuodesta, %	-2,4	-1,0	-2,1	-1,9	-1,8	-1,2
Alle 15-vuotiaita, %	15,3	15,2	14,7	14,2	14,1	14,6
15-64-vuotiaita, %	55,0	54,2	53,5	53,9	53,2	52,2
Yli 64-vuotiaita, %	29,8	30,6	31,8	31,9	32,7	33,2
Perheitä	708	723	696	679	660	.
Asutokuntia	1253	1255	1265	1245	1236	.
Alueella asuva työllinen työvoima	923	885	880	872	.	.
20-64-vuotiaiden työllisyysaste, %	66,8	66,0	67,7	68,3	.	.
Eläkeläisten osuus väestöstä, %	37,4	38,4	38,3	38,4	.	.

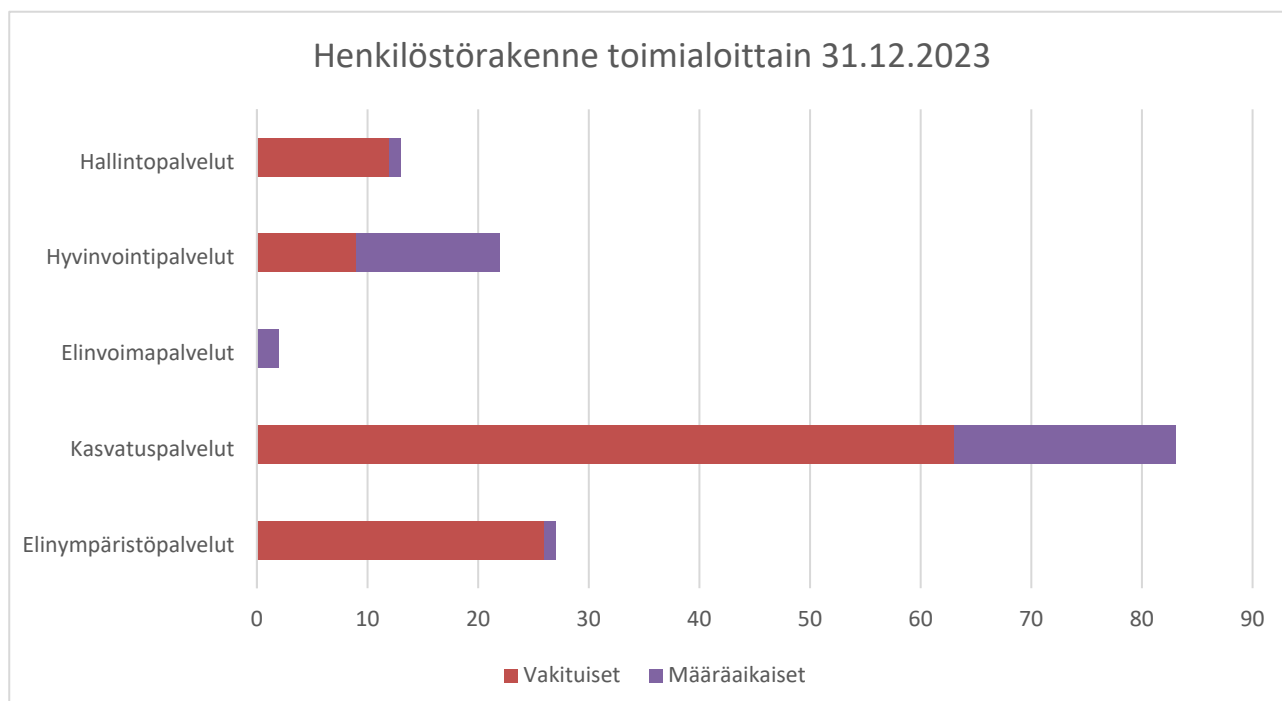
Taulukko: Väkirakenne

https://pxdata.stat.fi/PxWeb/pxweb/fi/Kuntien_avainluvut/

Vuoden 2022 ja 2023 osalta kaikki luvut ovat eivät vielä ole saatavilla.

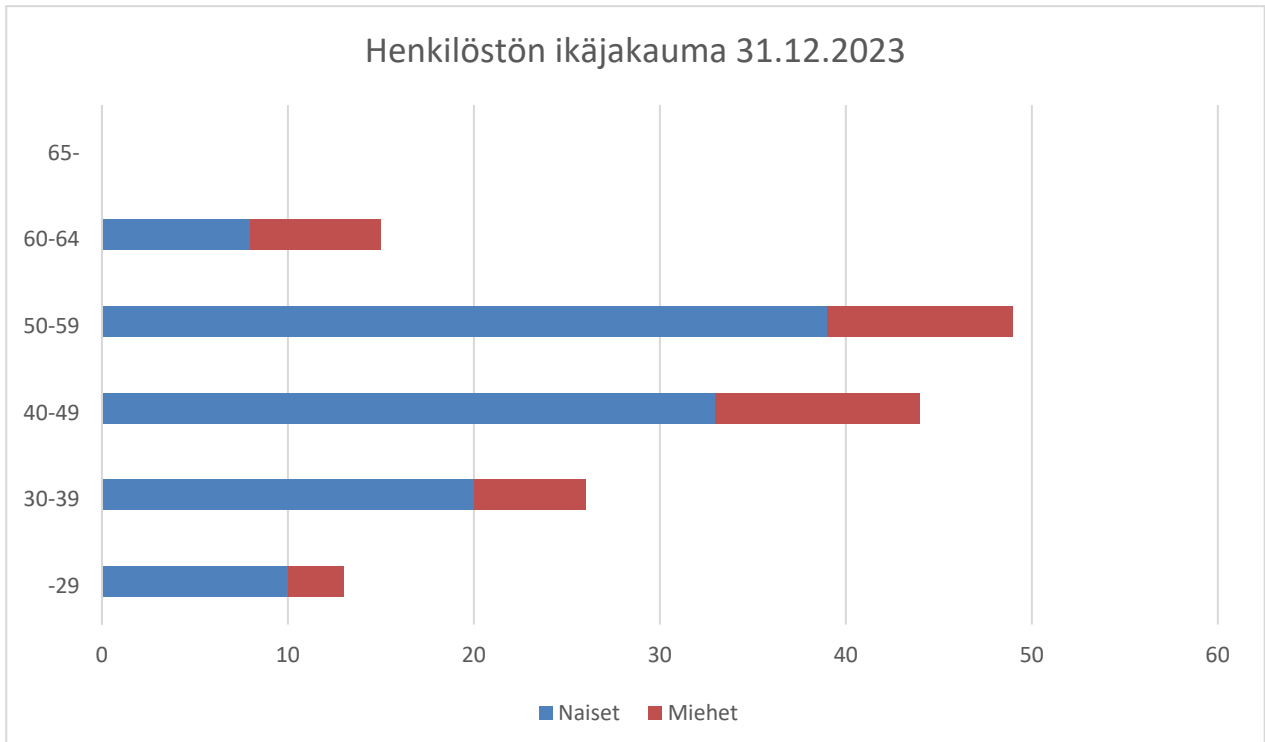
1.1.6. HENKILÖSTÖ

Utajärven kunnan henkilöstövahvuus 31.12.2023 oli 147 henkilöä. Vakituksessa palvelussuhteessa työskenteleviä oli 110 henkilöä ja määräaikaisessa palvelussuhteessa oli kaikkiaan 37 henkilöä. Määräaikaisiin palvelussuhteisiin sisältyy oppisopimuskoulutettavat, joita ollut 1 henkilö ja työllistetyt 9 henkilöä. Koko henkilöstöstä osa-aikaisia palvelussuhteita oli 16 kpl. Henkilötyövuosia kertyi 149.

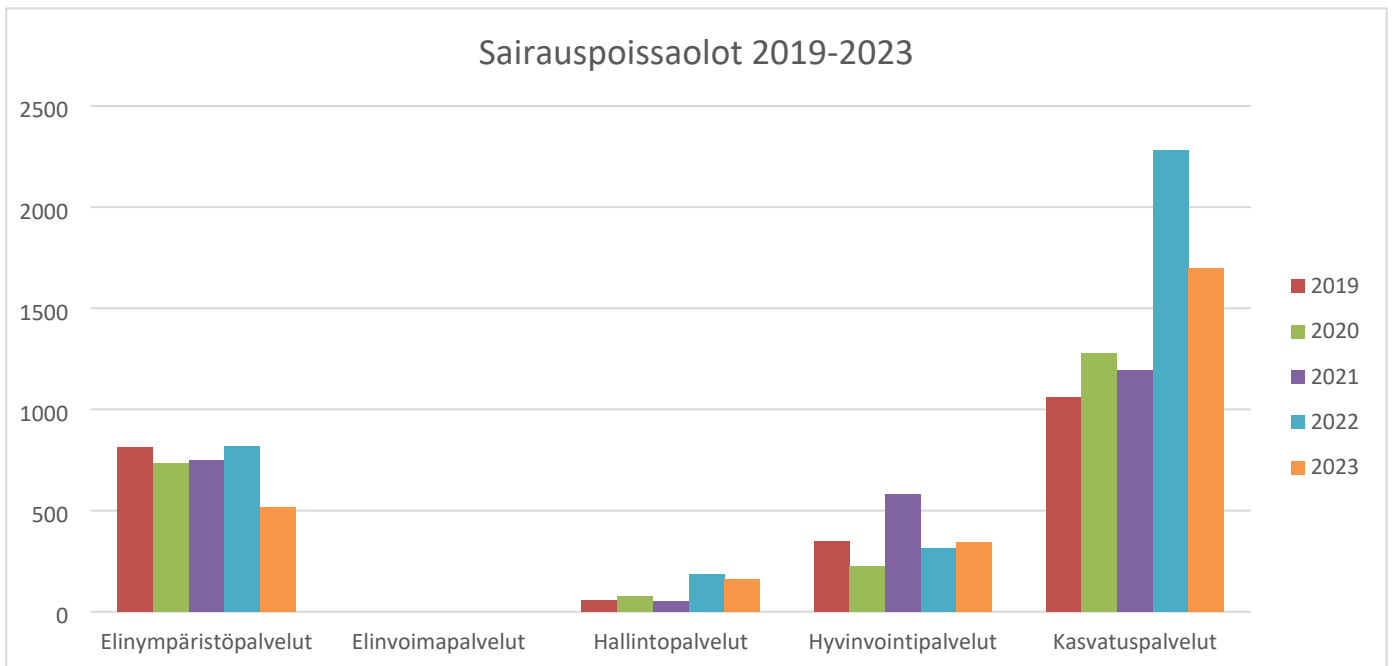
Taulukko: Henkilöstörakenne toimialoittain 31.12.2023

Naisia oli 74,83 % henkilöstöstä eli 110 henkilöä ja miehiä 25,17 %, eli 37. Henkilöstöstä 43,54 % (ed: 49,41) oli yli 50-vuotiaita. Koko Henkilöstön keski-ikä oli 46,5. Naisten keski-ikä oli 46,2 (ed: 46) ja miesten 47,3 (ed: 45).

Taulukko: Henkilöstön ikäjakauma 31.12.2023

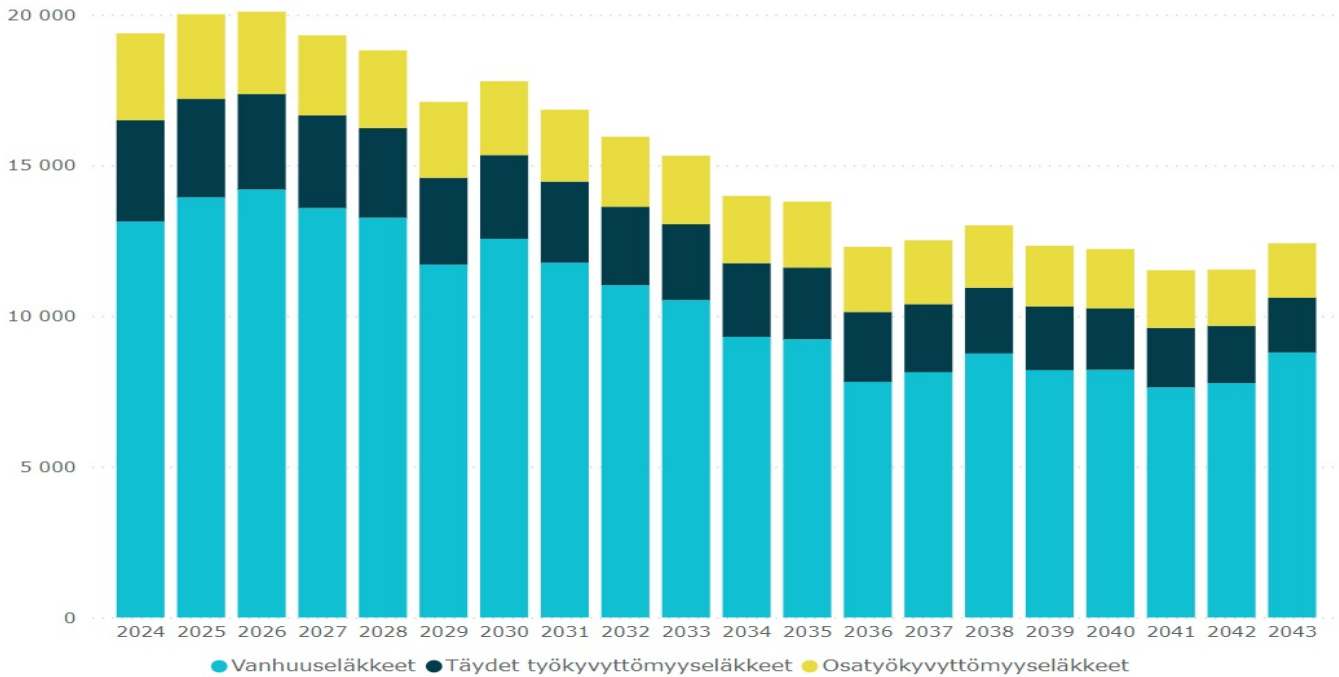
Koko henkilöstön palkkoja maksettiin vuonna 2023 yhteensä 5 804 662 € (ed: 5 887 906 €). Sairausvakuutuskorvaukset työnantajalle olivat 137 572 € (ed. 85 350) ja vakuutusyhtiö tapaturmista aiheutuneita korvauksia 12 539 € (ed. 6 939). Luvut ovat ilman työnantajan sivukuluja. Koulutusajan palkkakustannukset vuodelta 2023 olivat 17 772 € (ed. 22 650) ilman työnantajan sivukuluja. Koulutuspäiviä oli 218 päivää ja niihin osallistui 65 henkilöä. Sairauspoissaoloja oli 2 718 päivää (ed. 3 596), eli 18,49 päivää/työntekijä/vuosi (ed. 21,15). Vuorotteluvapaalla oli yksi henkilö vuonna 2023. Vanhuuseläkkeelle siirtyi kaksi henkilöä.

Taulukko: Sairauspoissaolot vuosina 2019-2023.

Eläkepäättökset/eläkelaji	2023	2022	2021	2020	2019
Työkyvyttömyyseläkkeet	0	0	0	1	0
Osa-aikaeläke	0	0	0	0	0
Vanhuuseläke	2	7	3	2	2
Yhteensä henkilöä	2	7	3	3	2

Taulukko: Eläkepäättökset eläkelajeittain vuosina 2019-2023.

Taulukko: Kuntien henkilöstön eläköitymisennuste vuosille 2024-2043. Lähde: KEVA.

Henkilöstölle on järjestetty säännöllisesti henkilöstöinfoja noin 4 kertaa vuodessa. Infot on järjestetty koulun auditoriossa, mutta niitä on voinut seurata myös etänä. Infot tallennetaan ja ne ovat henkilöstön katseltavissa myöhemmin.

Kunnassa toimii esihenkilötiimi, jonka toiminnan tavoitteena on tukea kunnassa tehtävää lähiesihenkilötyötä. Esihenkilötiimi on kokoontunut kevät- ja syyskaudella keskustelemaan ajankohtaisista asioista. Esihenkilötyötä on tuettu myös työnohjauksella ja ryhmä on kokoontunut säännöllisesti.

Syyskuun alussa järjestettiin koko henkilöstön virkistysiltapäivä Rokualla. Ohjelmassa oli työhyvinvointiluento ja lisäksi aikaa oli varattu liikunnalle sekä yhdessäololle. Joulukuussa kunta muisti koko henkilöstöään joululahjakassilla.

Utajärven kunta on tarjonnut henkilöstölleen työsuhdepolkupyörätua. Etu koskee kaikkia vakituisissa työsuhteissa olevia työntekijöitä ja myös määräaikaisilla työntekijöillä on tietyin ehdoin mahdollisuus päästä hyödyntämään etua. Lisäksi kunnalla on ollut käytettävissään henkilöstölle ravintoetu paikallisissa lounasravintoloissa ja ePassi 120 €/vuodessa.

1.1.7 ARVIO MERKITTÄVIMMISTÄ RISKEISTÄ JA EPÄVARMUUSTEKIJÖISTÄ SEKÄ MUISTA TOIMINNAN KEHITTÄMISEEN VAIKUTTAVISTA TEKIJÖISTÄ

Valtuusto on hyväksynyt kunnan riskienhallintapolitiikan vuonna 2016 (valt. 15.12.2016). Kunnan toimintaan vaikuttavat **toiminnalliset riskit, rahoitusriskit ja vahinkoriskit**. Riskienhallintapolitiikka päivitetään vuoden 2024 aikana hyvinvointialueuudistuksen ollessa valmis.

Toiminnalliset riskit:

Henkilöstö- ja toimintariskit: Henkilöstön suhteen riskit määritellään saatavuuteen, osaamiseen ja palvelutuotannon turvaamiseen sairauspoissaolojen aikana. Myös henkilöstön vaihtuvuus on riski toiminnalle, mutta myös mahdollisuus tarkastella palvelurakennetta uusin silmin. Henkilöstöriskeihin on pyritty vastaamaan mm. kuntayhteistyöllä. Kunnan koko asettaa haasteita erityisasiantuntemuksen osalta, koska tehtävät ovat usein yhden henkilön varassa. Korvaavan resurssin rekrytointi on usein haastavaa ja henkilöstön vaihtuvuus haastaa toimintaa sekä tiedon siirtymistä.

Tietosuoja- ja tietoturvariskit: Kunnan toiminnassa käsiteltävät tietoaineistot ja käytettävät tietojärjestelmät sisältävät usein kunnan toimintaan, asiakkaisiin ja työntekijöihin liittyvää tietoa, jota lainsäädäntö velvoittaa suojaamaan. Kunnan toimintojen ja palveluiden jatkuvuuden kannalta tietojenkäsittelyn turvallisuudesta huolehtiminen on keskeisessä asemassa. Hyvä tietosuojan ja tietoturvallisuuden hallinta edellyttää toiminnan jatkuvaa arviointia, seuranta, pitkäjänteistä suunnittelua sekä riittävää resursointia erilaisten häiriö- ja uhkatilanteiden sekä poikkeusolojen varalle.

Tietosuojan ja tietoturvallisuuden toteutumista arvioidaan aina riskilähtöisesti. Tietosuojan ja tietoturvallisuuden kohdistuvien riskien arviointia sekä hallintaa toteutetaan Utajärven kunnassa jatkuvana ja ennakoivana toimintana. Riskien arviointia ja hallintaa tehdään etenkin merkittävien organisaatioon tai toimintaympäristöön kohdistuvien muutoksien yhteydessä. Riskienhallinnan keskeisenä tavoitteena on tunnistaa tietosuojan ja tietoturvallisuuden kohdistuvat riskit, arvioida ne ja päättää tarvittavista toimenpiteistä.

Utajärven kunnan tietosuoja- ja tietoturvapolitiikka päivitettiin vuoden 2023 aikana. Poliitiikka määrittää tietosuojan ja tietoturvallisuuden periaatteet ja tavoitteet, sekä organisoinnin ja vastuut. Poliitiikan mukaista tietosuojan ja tietoturvallisuuden ylläpitoa, kehittämistä ja arviointia toteutetaan toimintaa ohjaavan tietosuojan ja tietoturvallisuuden hallintamallin mukaisesti. Toteuttamisessa keskeisessä roolissa on vuoden 2023 aikana toimintansa aloittanut tietosuoja- ja tietoturvaryhmä. Ryhmä kokoontuu säännöllisesti ja käsittelee tietosuojan ja tietoturvaan liittyvät vakioasiat, ajankohtaiset muutosta tai kehittämistä vaativat asiat ja linjaa toteutettavat jatkotoimenpiteet. Vuoden 2023 aikana laadittu tiedonhallintamalli joka kuvaa ja ohjaa kunnan tietojenkäsittelyä ja tiedonhallintaa, osaltaan edesauttaa riskien tunnistamista, arviointia ja hallintaa.

Rahoitusriskit

Kunaan lainoihin ei ole sidottu koronvaihtosopimuksia korkosuojuksi. Kunnalla ei ole myöskään valuuttalainoja. Maksuvalmiusriskiä hallitaan kassavarojen seurannalla ja taloussuunnittelulla. Kunnan kokonaisvelkamäärän kasvuun tulee kiinnittää huomioita. Korkeiden huomattava nousu on lisärasite maksukyvyille. Kunnan isoimmat lainaerät on sidottu pitkiin korkoihin.

Kunta on taannut lainoja tyttärilleen Utajärven Yrityspuisto Oy:lle sekä Kiinteistöyhtiö Oy Järvenneidolle ja Kiinteistö Oy Mäyrälle. Takauksia on annettu myös Rokuan Terveys- ja Kuntouttamissätiölle ja Rokuan

Kuntoutus Oy:lle. Takausvastuut käyvät ilmi liitetiedoista. Kaikki takaukset on annettu ennen valtioneuvoston muuttamista.

Vahinkoriskit:

Kriisiriskit: Kriisitilanteiden johtamiseen varaudutaan valmiussuunnitelmilla, joita päivitetään säännöllisesti. Elinympäristöpalvelut on varautunut rakennettuun ympäristöön ja infraan kohdistuvien poikkeustilanteiden hallintaan. Ukrainan sodan takia kriisiriskien on suhtauduttava vakavasti. Pakolaisaalto sodan takia kohdistuu myös Suomeen ja varautuminen tältä osin on aloitettu.

ICT-varautumista ja jatkuvuudenhallintaa toteuttaa kunnan tietohallinto yhteistyössä toimialajohdon kanssa huomioiden kunnan tuottamien palveluiden, toiminnan ja toimialojen kriittisyydet. ICT-varautuminen ja jatkuvuuden hallinta sekä varautumistoimenpiteet yhteensovitetaan kunnan yleiseen ja toimialakohtaisten varautumis- ja jatkuvuussuunnitteluun. Varautumistoimenpiteisiin sisältyy mm. riskien arviointi, häiriöhallinta, jatkuvuus- ja valmiussuunnittelu, tekniset ja rakenteelliset etukäteisvalmistelut, koulutukset, harjoitukset sekä tilojen ja kriittisten resurssien varaukset.

Ympäristöriskit:

Kunnan oman toiminnan ympäristöön liittyvät riskit ovat vähäiset. Utajärven teollisuuden kehittyminen on ollut voimakasta, jonka myötä lisääntyneen toiminnan kautta tulee arvioida riskien kehittymistä ja niiden hallinnan keinoja.

Utajärven kunnassa on paljon pohjavesialueita ja varantoja. Vesihuolto pohjautuu täysin pohjaveden käyttöön. Pohjaveden pilaantuminen on suuri riski. Sen voi aiheuttaa mm. öljyvahinko.

Kunnan molemmat kaatopaikat (Rokua, Utajärvi) on suljettu ja maisemoitu asianmukaisesti. Jälki-tarkkailuohjelman mukaista tarkkailua suoritetaan AFRY (Pöyry) Oy:n toimesta.

Kiinteistö- ja kiinteän omaisuuden riskit: Vanha kiinteistökanta on muodostanut kunnalle merkittävän taloudellisen ja toiminnallisen riskin. Tähän riskiin on vastattu kunnan kantokyvyn puitteissa. Uusia kiinteistöjä on rakennettu ja rakennetaan edelleen ja toimintaa on siirretty toisiin tiloihin. Vanhaan rakennuskantaan liittyy edelleen sisäilmariskiä mm. koulun ja hyvinvointitalon osalta. Uusien julkisten rakennuksien talotekniset järjestelmät lisäävät turvallisuutta, koska hälytykset lähtevät mm. palohälytys - ja sammutusjärjestelmien kautta.

RISKIKARTTA

	1 = pieni 2 = keskisuuri 3 = suuri	1 = pieni 2 = keskisuuri 3 = suuri	vaikutus x tod.näk.	pieni kohtalainen suuri	
Riski ja sen kuvaus	Vaikutus	Todennäköisyys 1-3	Riskitaso 0-9	Mahdollisuus vaikuttaa	Hallintatoimenpiteet
Olennaisten strategisten tulosten epäonnistuminen (työpaikat, asukkaat ym.), kunnan elinvoiman heikentyminen	3	2	6	kohtalainen	Strategisten kärkitoimenpiteiden säännöllinen seuranta ja raportointi sekä toimenpiteiden suuntaaminen uudelleen, mikäli tilanne sitä vaatii.
Henkilöstön työhyvinvointi, mm. sairauspoissaolot	3	2	6	kohtalainen	Työhyvinvointia kartoitetaan henkilöstökyselyllä ja henkilökohtaisten kehityskeskustelujen kautta, puututaan kyselyistä esiin nousseisiin epäkohtiin.
Matala organisaatorakenne ja työntekijöiden tehtävänkuvat ovat laajoja. Avainhenkilöiden iso rooli.	3	2	6	kohtalainen	Toimintamallien ja tiimien tarkastelu. Tehtävänkuvien läpikäynti ja mahdollinen tehtävien ja vastuiden uudelleen jakaminen. Yhteistyön tiivistäminen naapurikuntien kanssa. Tiedon jakaminen laaja-alaisesti.
Organisaation tiedonhallinnassa on havaittu puutteita ja kehittämiskohteita.	2	2	4	suuri	Tiedonhallinnan ohjauksen kehittäminen, tietoturvasuustoimenpiteiden kehittäminen.
Kehittämistyön jääminen omasta toiminnasta irralliseksi, kehitystyötä ei saada jalkautetuksi osaksi kunnan perustoimintaa.	1	1	1	suuri	Projektien kytkeminen osaksi kunnassa tehtävää perustyötä ja huolehtiminen siitä, että tulokset jalkautetaan osaksi toimintaa.
Kunnan talous heikkenee, oman toiminnan rakenne muuttuu (kulut kasvavat tulot vähenevät), vuosikate heikkenee (lainanmaksukyky alenee, rahoituksen saatavuus vaarantuu).	3	2	6	kohtalainen	Operatiivisten ja strategisten toimenpiteiden taloudellinen vaikutusarviointi ja ennakointi (tulot ja menot) osana talousarvioprosessia.
Velkamäärä kasvaa liian isoksi. "Investointiruuha" kasvattaa lainaosuutta yli maksukyvyyn.	3	2	6	kohtalainen	Investointien kokonaissuunnitelma ja siinä pitäytyminen. Taloudellisen kokonaisarviointiin päivittäminen investointisuunnitelman ulkopuolisten investointien yhteydessä.
Työtapaturmat, vastuuvahingot (henkilöstön virheet)	2	2	4	suuri	Koulutus, perehdyttäminen, työajan resurssointi. Sujuva yhteistyö työterveyshuollon kanssa.
Kiinteistön vahinkoriskit: vesivahinko, tulipalo, kaukolämpö katkeaa, sisäilmaongelmat yms.	3	2	6	kohtalainen	Varoitus/hälytysjärjestelmät, sammutusjärjestelmät, varautumissuunnitelmat, vakuutukset.

Vesihuollon vahinkoriskit, veden saastuminen, laiterikko, verkostovuoto.	3	2	6	pieni	Varoitus/hälytysjärjestelmät, valvontakamerat, sammutusjärjestelmät, varautumissuunnitelmat, vakuutukset, viikonloppupäivystys.
--	---	---	---	-------	---

1.2 SELONTEKO SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ

Kuntalain mukaan valtuusto päättää kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Valtuusto on hyväksynyt sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen vuonna 2016 (valt. 26.4.2016 § 128) ja kunnan riskienhallintapolitiikan vuonna 2016 (valt. 15.12.2016 § 68).

Kunnanhallituksella on vastuu sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeistamisesta ja asianmukaisesta järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta ja tuloksellisuudesta. Kunnanhallitus valvoo ja ohjaa kunnan sekä kuntakonsernin toimintaa ja päätöksentekoa, jotta sisäinen valvonta ja riskienhallinta järjestetään ja toimeenpannaan hyväksytyjen ohjeiden mukaisesti. Kunnanhallitus antaa toimintakertomuksessa tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä.

Kunnanjohtajan ja johtavien viranhaltijoiden tehtävänä on toimeenpanna sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa vastuualueellaan ja raportoida niistä ohjeiden mukaisesti. Tilivelvollisia ovat kunnanjohtaja ja toimialajohtajat. Kuntalain mukaan kunnanjohtaja johtaa kunnanhallituksen alaisena kunnan hallintoa, taloudenhoitoa ja muuta toimintaa ja vastaa siten kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kokonaisuudesta. Kunnanjohtajan tehtävänä on luoda toimiva ja kattava ohjaus- ja seurantajärjestelmä. Toimialajohtajat vastaavat toiminnan järjestämisestä siten, että jokaiselle prosessille, hankkeelle, projektille tai yksittäiselle toiminnolle on määritelty vastuutaho/-henkilö. Prosessien johtajat viestittävät henkilöstölleen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan merkityksestä ja varmistavat, että henkilöstöllä on riittävä tieto sovellettavista periaatteista ja toimintatavoista. Utajärven kunnassa käytössä olevan valiokuntamallin vuoksi ainoa sisäisestä valvonnasta vastaava toimielin on kunnanhallitus ja toimialakohtaisesta valvonnasta ja raportoinnista vastaavat nimetyt viranhaltijat.

Sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa ei ole eriytetty kunnan muusta toiminnasta, vaan se on osa päivittäistä toimintaa ja johtamista. Jokainen esimies vastaa omalla vastuualueellaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja toteuttamisesta sekä toiminnalle asetettujen tavoitteiden saavuttamisesta. Sisäistä valvontaa tehdään jatkuvasti osana normaalia toimintaa ja mikäli puutteita havaitaan, niihin reagoidaan välittömästi. Samalla puutteiden vaikutus arvioidaan ja kartoitetaan toimenpiteet puutteiden korjaamiseksi ja toimenpiteet dokumentoidaan.

Riskienarvioinnin prosessin mukaisesti keskeisimmät riskit arvioidaan kerran vuodessa tilinpäätöksen laadinnan yhteydessä. Merkittävistä riskeistä laaditaan yhteenveto, joka toimii pohjana laadittaessa toimintakertomukseen arviota merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä. Riskienarviointiprosessin aikana tunnistetuille riskeille on tarvittaessa laadittu toimenpidesuunnitelma niiden poistamiseksi tai ehkäisemiseksi. Vuoden aikana seurataan miten esiin nostetut riskit kehittyvät ja miten niiden toimenpiteet edistyvät.

Kunnanjohtajan ja johtavien viranhaltijoiden toimesta ei ole raportoitu epäkohdista sisäisen valvonnan näkökulmasta kaudella 2023.

1.3 TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS

1.3.1 TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN

Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut

	2023	2022
ulkoiset (katkaistut luvut)	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	3308	3823
Toimintakulut	-13794	-25403
Toimintakate	-10485	-21579
Verotulot	7170	11688
Valtionosuudet	5323	12634
Korkotuotot	126	26
Muut rahoitustuotot	17	7
Korkokulut	-92	-87
Muut rahoituskulut	-51	-20
Vuosikate	2007	2670
Poistot ja arvonalentumiset	-1214	-1653
Satunnaiset erät		
Tilikauden tulos	793	1016
Poistoeron lisäys (-), vähennys (+)	69	33
Varausten lisäys (-), vähennys (+)	-286	-900
Rahastojen lisäys (-), vähennys (+)		40
Tilikauden ylijäämä	575	190

Tuloslaskelman tunnusluvut

Toimintatuotot/toimintakulut, %	%	23,98	15,05
Vuosikate / poistot %	%	165,28	161,47
Vuosikate, euroa/asukas	e	805,66	1058,45
Asukasmäärä	hlö	2492	2523

Toimintatuotot/toimintakuluista %: Tunnusluku kuvaa maksurahoituksen osuutta toimintamenoista. Tunnusluku on 23,98 % ulkoisista luvuista. Talousarviossa on esitetty vastaava tunnusluku ulkoisista ja sisäisistä luvuista. Sen arvoksi asetettiin 33,6%. Vastaavasti laskettu luku on tilinpäätöksessä 34,77%

Vuosikate on keskeinen luku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyyttä. Tulorahoitus on riittävä, kun vuosikate/poistot % -tunnusluvun arvo on 100 tai yli. Lopullinen luku on 165,28 %. Vuosikate €/asukas tunnusluku on 805,66 €.

1.3.2 TOIMINNAN RAHOITUS

Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

(katkaistut luvut)	2023 1 000 €	2022 1 000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	2007	2 670
Satunnaiset erät		
Tulorahoituksen korjaukset	-25	-48
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-2611	-2 037
Rahoitusosuudet investointimenoihin	754	492
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	889	78
Toiminnan ja investointien rahavirta	1 014	1 155
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset		-4
Antolainasaamisten vähennykset	41	1 878
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1207	-1 257
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	1074	-96
Rahoituksen rahavirta	-91	520
Rahavarojen muutos	923	1 676
Rahavarat 31.12.	5320	4 397
Rahavarat 1.1.	4397	2 721
RAHAVARAT	923	1 676

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		2023	2 022
Toiminnan ja inv. rahavirran kertymä 5v:lta	t€	-1319	-1680
Investointien tulorahoitus, %	%	108	173
Lainanhoitokate		1,6	2,1
Kassan riittävyys, pv	pv	109	56
Asukasmäärä	hlö	2492	2 523

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta –tunnusluku on negatiivinen: -1319 t€. Tässä luvussa on nähtävissä kunnan vahva investoiminen viimeiseltä viideltä vuodelta. Tämä tunnusluku ei saisi kuitenkaan muodostua pysyvästi negatiiviseksi. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvuonna on positiivinen. Talousarviossa tunnusluvuksi esitettiin -2631 t€

Lainanhoitokate –tunnusluvun tavoitetasoksi on määritelty, että se ei painuisi alle yhden. Tällöin kunnan lainanhoitokyky olisi heikko. Tunnusluku on 1,6. Talousarviossa lainanhoitokatteen tunnusluvuksi oli arvioitu 1,04.

Kassan riittävyys pv -tunnusluku on 109. Talousarviossa kassan riittävydeksi esitettiin 45 päivää

1.4 RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET

Kunnan tase ja sen tunnusluvut

KUNNAN TASE JA SEN TUNNUSLUVUT					
VASTAAVAA	2023	2022	VASTATTAVAA	2023	2022
(katkaistut luvut)	1 000	1 000	(katkaistut luvut)	1 000	1 000
PYSYVÄT VASTAAVAT	24 856	26 669	OMAPÄÄOMA	14 474	15 449
Aineettomat hyödykkeet	584	542	Peruspääoma	7 503	9 054
Muut pitkävaikutteiset menot	584	542	Muut omat rahastot	415	415
Aineelliset hyödykkeet	18 098	17 586	Edellisten tilikausien ylijäämä (alij.)	5 980	5 789
Maa- ja vesialueet	1 521	1 505	Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	575	190
Rakennukset	11 308	11 494	POISTOERO JA VAPAAEHT. VAR.	3 293	3 076
Kiinteät rakenteet ja laitteet	4 585	4 239	Poistoero	1 693	1 226
Koneet ja kalusto	41	110	Vapaaehtoiset varaukset	1 600	1 850
Muut aineelliset hyödykkeet	121	121	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	52	52
Ennakkomaksut ja kesk.hankinn.	520	115	Lahjoitusrahastojen pääomat	50	50
Sijoitukset	6 173	8 540	Muut toimeksiantojen pääomat	2	2
Osakkeet ja osuudet	5 685	8 011	VIERAS PÄÄOMA	13 209	14 168
Muut lainasaamiset	487	528	Pitkäaikainen	9 831	10 912
VAIHTUVAT VASTAAVAT	5 174	6 078	Lainat rahoitus- ja vakuutuslait.	9 295	10 393
Saamiset	854	1 680	Muut velat/Liittynism. ja muut velat	536	519
Pitkäaikaiset saamiset	64	54	Lyhytaikainen	3 378	3 257
Lyhytaikaiset saamiset	583	1 014	Lainat rahoitus- ja vakuutuslait.	1 098	1 207
Myyntisaamiset	504	797	Saadut ennakot	1	1
Muut saamiset	78	217	Ostovelat	917	679
Siirtosaamiset	206	612	Muut velat	281	213
Rahoitusarvopaperit	9	11	Siirtovelat	1 080	1 155
Osakkeet ja osuudet	9	11	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	31 030	32 747
Rahat ja pankkisaamiset	4 310	4 386			
Määräaikaistalletukset	1000		Omavaraisuusaste, %	57	57
VASTAAVAA YHTEENSÄ	31 030	32 747	Suhteellinen velkaantuneisuus,%	84	50
			Kertynyt yli-/alijäämä, 1000e	6 555	5 979
			Kertynyt yli-/alijäämä, e/asukas	2 631	2 370
			Lainakanta 31.12, 1000e	10 393	11 600
			Lainat euroa/asukas	4 171	4 598
			Lainat ja vastuut 31.12. t€	10 519	11 806
			Lainat ja vastuut €/as.	4 221	4 679
			Lainasaamiset, 1000e	487	528
			Asukasmäärä	2 492	2 523

Omavaraisuusaste = $100 * (\text{Omapääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$ mittaa kunnan vakavaraisuutta. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää 70 % omavaraisuutta. 50 % tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus = $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$. Tämä tunnusluku kertoo kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun.

Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulo- ja rahoituksella.

Velat ja vastuut % käyttötuloista tunnusluvussa on lähes sama kaava kuin suhteellisessa velkaantuneisuudessa. Mukaan on lisäksi laskettu vastuut leasing sopimuksista ja vuokravastuista.

1.5 KUNNAN KOKONAISTULOT JA MENOT

ulkoiset luvut					
TULOT	1 000 €	%	MENOT	1 000 €	%
Toiminta			Toiminta		
Toimintatuotot	3308	18,79	Toimintakulut	13794	77,68
Verotulot	7170	40,73	- Valmistus omaan käyttöön		
Valtionosuudet	5323	30,24	Korkokulut	93	0,52
Korkotuotot	127	0,72	Muut rahoituskulut	52	0,29
Muut rahoitustuotot	18	0,10	Satunnaiset kulut		
Satunnaiset tuotot			Tulorahoituksen korjauserät		
Tulorahoituksen korjauserät		0,00	Pakollisten varausten muutos	0	
- Pys.vast.hyödykk.luovutusvoitot	-26	-0,15	- Pakollisten varausten lis+./väh-.	0	0,00
			- Pys.vast.hyödykk.luovutustappiot	0	0,00
Investoinnit			Investoinnit		
Rahoitusosuudet investointeihin	755	4,29	Investointimenot	2611	14,70
Pys vast.hyödykk.luovutustulot	889	5,05			
Rahoitustoiminta			Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten vähennykset	41	0,23	Antolainasaamisten lisäykset	0	0,00
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0,00	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	1207	6,80
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	0	0,00	Lyhytaikaisten lainojen vähennys	0	0,00
Oman pääoman lisäykset			Oman pääoman vähennykset		
Kokonaistulot yhteensä	17605	100,0	Kokonaismenot yhteensä	17757	100,0
Kokonaistulot				17 605 976,88	
Kokonaismenot				17 757 449,74	
				-151 472,86	
Muut maksuvalmiuden muutokset				1 074 575,31	
Rahavarojen muutos				923 102,45	
				151 472,86	

1.6 KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS

1.6.1 YHDISTELMÄ KONSERNITILINPÄÄTÖKSEEN SISÄLTYVISTÄ YHTEISÖISTÄ

	Yhdistely konsernitilinpäätökseen	
	<i>Yhdistelty (kpl)</i>	<i>Ei yhdistelty (kpl)</i>
Tytäryhteisöt		
Yhtiöt		
Kiinteistö- ja asuntoyhtiöt	2	0
Kunnallista liiketoimintaa harjoittavat yhtiöt		
Muut yhtiöt	1	0
Osuuskunnat		
Yhdistykset		
Säätiöt		
Kuntayhtymät	1	0
Osakkuusyhteisöt	1	1
Muut omistusyhteisyyshyhteisöt		4
Yhteensä	7	5

Tytäryhtiöt:

- Kiinteistö- ja asuntoyhtiöt: Kiinteistö Oy Järvenneito, Kiinteistö Oy Mäyrä
- Muut yhtiöt: Utajärven Yrityspuisto Oy

Kuntayhtymät:

- Pohjois-Pohjanmaan liitto

Osakkuusyhteisöt

- Humanpolis Oy, Asunto Oy Utajärven Anttilanhovi (yli 20 %, mutta merkitys vähäinen, ei yhdistellä),

Muut omistusyhteisyyshyhteisöt (ei yhdistellä tilinpäätöksessä, koska omistusosuus alle 20 %)

- As. Oy Utajärven Jokihovi, As. Oy Utarivi, As. Oy Utajärven Sillankulma, Oulunkaaren Työterveys Oy, Monetra Oulu Oy, LapIt Oy

1.6.2 KONSERNIN TOIMINNAN OHJAUS JA SELONTEKO KONSERNIVALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ

Konsernin johtamisen keskeisenä työvälteenä on valtuuston hyväksymä konserniohje (valt. 28.2.2017 § 13) sekä hyvä hallinto- ja johtamistapa Utajärven kunnan tytäryhtiöissä suositus (kh 2.9.2014 § 201). Konsernivalvonnasta vastaa konsernijohto, johon kuuluvat kunnanhallitus ja kunnanjohtaja. Kunnanhallitus valitsee edustajat tytär- ja osakkuusyhteisöjen yhtiökokouksiin ja antaa edustajille ohjeita kunnan kannasta käsiteltäviin asioihin.

Valtuusto päättää kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista ja edellyttää, että kuntakonsernin kaikissa toiminnoissa ja kaikilla organisaation tasoilla on riittävä sisäinen valvonta ja riskienhallinta. Konserniyhteisöjen hallitukset ja toimitusjohtaja vastaavat niiden sisäisen valvonnan ja

riskien hallinnan järjestämisen asianmukaisuudesta ja tuloksellisuudesta. Konserniyhtiöt ovat velvollisia raportoimaan sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan järjestämisestä ja tuloksellisuudesta sekä merkittävien riskien hallinnasta osavuosisikatsausten ja tilinpäätöksen yhteydessä.

Vuoden 2023 aikana tytäryhtiöt ovat esitelleet kunnanhallitukselle toimintaansa ja taloudellista tilannettaan säännöllisesti. Lisäksi tytäryhtiöiden asioita on käsitelty kunnanhallituksessa erillisinä asioina tai osana kunnanjohtajan katsausta. Tällöin on ollut kyse lähinnä omistajanohjaukseen liittyvistä asioista.

1.6.3 OLENNAISET KONSERNIA KOSKEVAT TAPAHTUMAT

Talousarvion yhteydessä tytäryhtiöille on asetettu tavoitteita, joiden toteutumista esitetään seuraavassa taulukossa.

Tavoite	Toimenpide/ Mittari	Toteutuminen Koy:t	Toteutuminen Yrityspuisto Oy
Raportointi kunnanhallitukselle, krt/vuosi	4 kertaa vuodessa	toteutui	toteutui
Säännöllinen ajankohtaiskatsaus merkittävistä muutoksista kunnanhallitukselle, krt/ vuosi	2 kertaa vuodessa	toteutui	toteutui
Säännöllinen ajankohtaiskatsaus tarkastuslautakunnalle, krt/ vuosi	Vähintään 1 kertaa vuodessa	toteutui	toteutui
Sisäisen valvonnan ja kokonaisvaltaisen riskienhallinnan tarkastelu, krt/ vuosi	Tilinpäätöksen yhteydessä	Taloyhtiöiden hallitukset hyväksyivät päivitetty riskien kartoitukset yhtiöiden osalta 16.2.2021 (ei muutoksia vuonna 2023)	Hallitus hyväksynyt tilinpäätöksen yhteydessä vuonna 2021 (ei muutoksia vuonna 2023)

1.6.4 KONSERNIN TILINPÄÄTÖS JA SEN TUNNUSLUVUT

Konsernituloslaskelma ja tunnusluvut

(katkaistut luvut)	2023 1 000 €	2022 1 000 €
Toimintatuotot	4 289	30 691
Toimintakulut	-14 667	-51 703
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	5	-44
Toimintakate	-10 372	-21 056
Verotulot	7 152	11 648
Valtionosuudet	5 323	12 634
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	143	41
Muut rahoitustuotot	24	21
Korkokulut	-95	-124
Muut rahoituskulut	-1	-36
Vuosikate	2 173	3 128
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 523	-2 209
Tilikauden yli- ja alipariarvot		
Arvonalentumiset		-364
Satunnaiset erät	0	0
Tilikauden tulos	649	554
Tilinpäätössiirrot	415	29
Tilikauden verot		-3
Laskennalliset verot	-2	2
Vähemmistöosuudet	-2	-1
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	1 059	580

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot/toimintakulut %	29,24	59,36
Vuosikate / poistot %	142,63	121,54
Vuosikate, e/as.	872	1240
Asukasmäärä	2492	2523

Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

	2023	2022
(katkaistut luvut)	1 000	1 000
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	2 173	3 128
Satunnaiset erät	0	0
Tilikauden verot ja laskennalliset verot		-3
Tulorahoituksen korjauserät	66	-35
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-2 611	-5 866
Rahoitusosuudet investointimenoihin	754	498
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	866	136
Toiminnan ja investointien rahavirta	1 249	-2 142
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainauksen lisäykset	0	-4
Antolainauksen vähennykset	41	1 878
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	3 084
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 396	-1 671
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-51	8
Oman pääoman muutokset	-875	-15
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	0	-2
Vaihto-omaisuuden muutos	0	34
Saamisten muutokset	1 683	319
Korottomien velkojen muutokset	-1 530	480
Rahoituksen rahavirta	-2 128	4 113
Rahavarojen muutos	-878	1 970
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	6 759	8 490
Rahavarat 01.01.	7 638	6 519
Rahavarojen muutos	-878	1 970

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toiminnan ja inv.rahavirran kertymä 5v., 1000€	-8 419	-8 738
Investointien tulorahoitus %	117	58
Laskennallinen lainanhoitokate	1,23	0,83
Kassan riittävyys pv	131	52

Konsernitase ja sen tunnusluvut

VASTAAVAA	2023	2022	VASTATTAVAA	2023	2022
(katkaistut luvut)	1 000 €	1 000 €		1 000 €	1 000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT	21 596	34 475	OMAPÄÄOMA	15 398	16 505
Aineettomat hyödykkeet	683	910	Peruspääoma	7503	9054
Aineettomat oikeudet	0	67	Muut omat rahastot	424	537
Muut pitkävaikutteiset menot	682	648	Edellisten tilik. ylijäämä (alijäämä)	6410	6332
Ennakkomaksut	0	194	Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	1059	580
Aineelliset hyödykkeet	19 987	32 377	VÄHEMMISTÖOSUUDET	30	70
Maa- ja vesialueet	1 864	2 214	POISTOERO JA VAPAAEHT.		
Rakennukset	12 815	16 401	VARAUKSET	0	0
Kiinteät rakenteet ja laitteet	4592	4485	Poistoero	0	0
Koneet ja kalusto	72	812	Vapaaehtoiset varaukset	0	0
Muut aineelliset hyödykkeet	121	129	PAKOLLISET VARAUKSET	0	436
Ennakkomaks. ja kesk.hankinn.	520	8333	Muut pakolliset varaukset	0	436
Sijoitukset	926	1 187	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	255	198
Osakkuusyhteisöosuudet	36	155	VIERAS PÄÄOMA	13 945	30 279
Muut osakkeet ja osuudet	824	922	Pitkäaikainen	10 184	21 227
Joukkovelkakirjalainasaamiset	0	14	Lainat rahoitus- ja vakuutuslait.	9482	20379
Muut lainasaamiset	65	95	Lainat julkisyhteisöiltä	165	303
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	203	145	Muut velat/Liittymism.	536	519
VAIHTUVAT VASTAAVAT	7 830	12 869	Siirtovelat	0	25
Vaihto-omaisuus	0	192	Lyhytaikainen	3 761	9 053
Saamiset	1 070	4 186	Lainat rahoitus- ja vakuutuslait.	1123	1622
Pitkäaikaiset saamiset	217	221	Lainat julkisyhteisöiltä	141	157
Lyhytaikaiset saamiset	853	3965	Saadut ennakot	14	7
Rahoitusarvopaperit	9	154	Ostovelat	992	2591
Rahat ja pankkisaamiset	6749	8336	Muut velat	333	555
			Siirtovelat	1126	4082
			Laskenall.verovelat	29	36
VASTAAVAA YHTEENSÄ	29 629	47 491	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	29 629	47 491
			omavaraisuusaste%	52,10	34,91
			suhteellinen velkaantuneisuus %	83,10	55,07
			kertynyt ylijäämä(alijäämä), 1000e	7470	6913
			kertynyt ylijäämä(alijäämä)/as.	2998	2740
			Konsernilainat e/asukas	4379	8903
			Konsernin lainak. 31.12. 1000e	10913	22462
			Lainat ja vuokrav. 31.12. 1000€	11071	23816
			Lainat ja vuokravastuut, €/as.	4443	9439
			Konsernin lainasaamiset, 1000e	65	98
			asukasmäärä	2492	2523

1.7. TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY

Kunnan vuoden 2023 tilikauden tulos on +793 013,27 euroa. Tuloksesta on kirjattu -700 000 euron investointivaraus tulevaan kouluinvestointiin. Poistoeron muutos on +69 305,56 euroa. Käyttämätön osuus Nuoris- ja liikuntataloa varten tehdystä investointivaruudesta (+413 542,53 euroa) on purettu.

Tilikauden ylijäämä 575 861,36 euroa siirretään taseeseen tilikauden ylijäämätilille.

Kertyneet ylijäämät	5 980 137,87€
Vuoden 2023 ylijäämä	575 861,36 €
Ylijäämä yhteensä	6 555 999,23 €

2. KÄYTTÖTALOUSOSAN TOTEUTUMINEN

2.1. ELINKEINOPROSESSI

2.1.1. ELINVOIMAPALVELUT

Elinvoimapalveluiden tehtäväalue

Kunnan elinkeinoprosessi käsittää kunnan omat elinvoimapalvelut, joilla mahdollistetaan strategisten kärkihankkeiden toteutuminen ja strategiabudjetin hallinta sekä tytäryhtiö Utajärven Yrittäjäpuisto Oy:n ja alueellisen osakkuusyhtiö Humanpolis Oy:n sopimuksen mukainen strategiaa tukeva toiminta. Yrittäjäpuisto Oy:n sopimusta päivitetään vuosittain ja Humanpolis OY:n sopimusta Rokua Geopark auditoinnin yhteydessä. Osakeyhtiöiden toimintaa arvioidaan säännöllisesti hallintosäännön mukaisesti.

Elinvoimapalveluiden vastuulla on pääasiassa ”lisää työpaikkoja” ohjelmassa esitetyt tulostavoitteet. Tämän lisäksi elinvoimapalveluissa on ns. strategiabudjettivaraus, jonka kautta tuetaan kunnan merkittäviä strategisia kehittämiskärkiä. Elinvoimapalvelun resurssien kautta kehitetään kunnan poikkitoiminnallista elinkeinoelämää, resursoidaan strategian toimenpideohjelmia tukevia toimenpiteitä, kehittämishankkeita ja sidosryhmäverkostoyhteistyötä ja mahdollistetaan myös alueellinen ja kansallinen ja kansainvälinen verkostoyhteistyö.

Elinvoimapalveluiden edunvalvonta ja verkostoyhteistyö

Elinvoimapalveluiden edunvalvonta- ja verkostoyhteistyön oli vuoden 2023 aikana aktiivista. Edunvalvontaa tehtiin aktiivisesti mm. VT22 osalta Tervantie -yhdistyksen kanssa tukeutuen Pohjois-Suomi ohjelmaan. Yhdistyksen tuella tehtiin yhteislausuntoja ja kannanottoja mm. Vt6 jatkamista Ouluun saakka ja lausunto luonnoksesta valtion väyläverkon investointiohjelmaksi vuosille 2025-2032. Lisäksi yhdistys järjesti kansanedustajatapaamisen ja käynnisti vaikuttajamatkan suunnittelun Helsinkiin vuoden lopussa. Alueellista edunvalvontaa ja yhteistyötä tehtiin myös säännöllisesti toimineen Oulujokilaakson Ysi-tiimin kautta.

Tuuli- ja lähienenergiakysymyksiä sekä vihreän vedyntuotannon toimeenpanoon liittyvää verkostoyhteistyötä tehtiin erityisesti Business Oulun kanssa. Kunta liittyi myös Kuntaliiton vihreän siirtymän ennakoedunvalvontaverkostoon. Kunnan puhtaan siirtymän hankkeita esitettiin useille kansanedustajille sekä presidenttivaaliehdokkaalle. Kunta oli vahvasti esillä mm. kuntamarkkinoilla ja Etelä-Pohjanmaan ilmastoseminaarissa. Hinku-kuntien verkostoyhteistyötä toteutettiin johtoryhmätyöskentelyn ja

seminaarien kautta. Ympäristöministeriön työryhmätyöskentelyssä keskityttiin erityisesti puhtaan energian skenaariotyöskentelyyn vieden kunnan konkreettista tekemistä tiedoksi laajalle verkostolle.

Elinvoimapalveluiden talousarvion toteutuminen

Ulkoinen ja sisäinen	TA 2023	TA muutos	TA muutoksen jälkeen	Toteutuma 2023	Poikkeama	Käyttö %
ELINVOIMAPALVELUT						
Myyntituotot	0		0	860,42	860,42	
Tuet ja avustukset	0		0	9 040,80	9 040,80	
Muut toimintatuotot				5 342,00		
TOIMINTATUOTOT	0		0	15 243,22	15 243,22	
Henkilöstökulut	-25 570		-25 570	-32 007,50	6 437,50	125,2
Palvelujen ostot	-535 082		-535 082	-449 415,31	-85 666,69	84,0
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 000		-1 000	-16 055,17	15 055,17	1 605,5
Avustukset	-33 500		-33 500	-63 775,42	30 275,42	190,4
Muut toimintakulut	-23 940		-23 940	-26 570,45	2 630,45	111,0
TOIMINTAKULUT	-619 092		-619 091	-587 823,85	-31 267,15	94,9
TOIMINTAKATE	-619 092		-619 091	-572 580,63	-46 510,37	92,5

Elinvoimapalveluiden talousarvion toimintakate alittuu 46 510,37 euroa.

Suunnitellut henkilöstökulut ylittyivät (25%) ja palvelujen ostot alittuivat (84%). Elinvoimapalveluiden hankkeiden osalta talousarvio alittui n. 54 000 euroa. Vastaavasti avustusten osalta ylitettiin talousarvio n. 30 000 eurolla. Kotihoidontuen kuntalisää maksettiin n. 15 000 euroa enemmän kuin mihin oltiin varauduttu ja Utajärven Nuorten Toimintaorganisaatiolle maksettuun tukeen ei oltu varauduttu budjetissa.

Viestinnän resursointia tehtiin Yrityspuisto Oy:n työpanoksella, joten tämän vuoksi tuli säästöä markkinoinnin ja viestinnän kustannuksissa. Viestinnän asiantuntijan työpanos ja paikan avaaminen vuoden 2023 lopussa koettiin tärkeäksi uudeksi avaukseksi vastaamaan lisääntyvään viestintätarpeeseen.

Elinvoima ja strategiabudjetin talousarvion toteutuminen

Lapsiperhepaketin kustannus kotihoidontuen kuntalisän osalta oli 49 092 euroa. Kunnan brändityön toteutuksen kustannus oli 27 044 euroa,

Alla on esitetty elinvoimapalveluiden talousarviossa esitettyjen hankkeiden ja ns. strategiabudjetin toteutuminen.

Hankerahoitus			Strategian toteuttamiseksi varattu rahoitus		
HANKKEET(ulk.+sis.) TOIMINTAKATE	TA v.2023	Tot. v.2023	STRATEGIAN TOTEUTTAMINEN (ulk.+sis.) TOIMINTAKATE	TA v.2023	Tot. v.2023
Oulujoen moninaiskäyttö	4 000	1 998	Kotihoidon kuntalisä	33 500	49 092
Rokua Geopark -kehittäminen	105 568	105 240	Sähköiset palvelut	40 000	6 448
Oulun Seudun Leader	20 000	21 236	Kunnan brändityö	20 000	27 044
Vaelluskalat (Montta)	6 000	8 145	YHTEENSÄ	93 500	82 584
Kunnan matkailu	0	1 308			
Muut reitistöt -hankkeet	50 000	13 963			
DigiHelppi -hanke	2 500	2 061			
Muut kehittämishankkeet	40 000	20 029			
YHTEENSÄ	228 068	173 981			

Elinvoimapalveluiden hankkeet

Oulujoen moninaiskäyttö: 2023 vuonna ei Utajärven alueella toteutettu konkreettisia hankkeita.

Oulujoen vesistöalueen vesivisiohanke: Hankkeen jatkoksi syntyi jatkohanke ARVOVESI 2. Utajärven kunta on sitoutunut 1000 euron rahoitusosuudella ARVOVESI 2 hankkeeseen.

Oulun Seudun Leader: Utajärven kunta on maksanut vuonna 2023 kuntarahoitusosuutta 21 236 euroa.

Muut reitistö hankkeet: Humanpolis Oy:n kautta vuoden 2023 aikana jatkettiin Oulujokilaakson uudistuvat retkeilyreitit -hanketta Tervareitistöön ja Rokuan ydinalueelle.

Kiertola -hanke: Digitaalinen kiertotalousmateriaalien käytön ohjaus. Hankeen tavoitteena on laatia kuntien käyttöön toimintamalleja ja ehdotuksia, jotka mahdollistavat digitaalisten alustojen ja liiketoimintamallien kehittämistä ja käyttöönottoa liiketaloudellisesti kannattavalla tavalla. Yrityksiä hanke palvelee edistämällä uusioraaka-aineiden markkinoita tehokkaamman tiedonkulun kautta. Käytännön toimenpiteinä tämä tarkoittaa mm. digitaalisen tuotepassin toteuttamista, jonka avulla saadaan tehokkaammin tietoa käyttökelpoisista kierrätysmateriaaleista. Digitalisaation avulla ylijäämämateriaalien kierrätys voidaan toteuttaa kustannustehokkaasti yhdistämällä digitaalisen tuotepassin tiedot kuljetuslogistiikkaan ja luoda tällä tavalla uusia liiketoimintamahdollisuuksia uusiomateriaalien käytölle

JTF KASVA - Kestävää kasvua mikro- ja pienyrityksiin TKI- toimijoiden ja yrityspalveluiden maakunnallisella yhteistyöllä. Hankkeessa tavoitteena tukea yrityksiä kestäväan kasvun ja yhteistyön kulttuuriin. Utajärven osatoteutuksessa kontaktoidaan alueen yrittäjiä ja kartoitetaan heidän tilaansa ja tulevaisuuden suunnitelmia, sekä miten Yrityspuisto voi osaltaan mahdollistaa yritysten suunnitelmia. Hankkeen kesto 1.11.2023-31.10.2025

VALO - Valtakunnallinen omistajanvaihdoksen osaamiskeskittymä. Hankkeessa kehitetään valtakunnallinen omistajavaihdoksen digitaalinen palvelualusta, jonka sisältämiä palveluja ovat esim. ostajan ja myyjän itsearviointitestit, interaktiivinen OV-palvelupolku, tieto- ja materiaalipankki ja verkkokoulutus. Sähköiset palvelut sujuvoittavat erityisesti harvaanasuttujen alueiden omistajan- ja sukupolvenvaihdoksia. Hanke toteuttaa omistajanvaihdokseen liittyvää tietoa Pohjois-Pohjanmaan laajuisessa verkostossa ja järjestää yrityskehittäjille tilaisuuksia kaksi kertaa vuodessa. Hanke päättyy kesäkuussa 2024

Vetypilot -hanke: Hanke sai vuoden lopussa rahoittajalta myönteisen ennakkopäätöstiedon, jonka turvin hanke organisoitui. Varsinainen toteutus alkaa vuonna 2024.

GLocalFlex -hanke: Utajärven kunnalle, Skartalle ja VTT:lle on myönnetty Euroopan unionin puhtaaseen energiaan siirtymiseen tarkoitettua Horizon- tutkimusrahoitusta energianjakelua koskevien älyverkkoratkaisujen selvittämiseksi osana VTT:n koordinoimaa GLocalFlex -hanketta. Hankkeessa on mukana 7 Euroopan maata. Utajärven kunnan saama osuus tutkimusrahastosta on 232 500 euroa. Hanke eteni suunnitelmallisesti siten, että kunnan osuus on auttaa toimijoita toteuttamaan kulutusjoustoratkaisua Utajärvellä.

Oulun seudun lentoliikenteen kehittämishanke: Lisäksi kunta teki päätöksen liittyä Business Oulun koordinoimaan Oulun seudun lentoliikenteen kehittämishankkeseen. Hanke alkaa vuonna 2024

Elinvoimapalveluiden strategian toimeenpanoa tukevien tavoitteiden toteutuminen vuonna 2023

LISÄÄ TYÖPAIKKOJA		
VALTUUSTOKAUDEN TULOSTAVOITE 2025 Valtuustotason toimenpiteet 2021–2025	Vuoden 2023 toimenpiteet ja mittarit	Vuoden 2023 toteuma
<p>Tulostavoite: Elinkeinorakenteen monipuolistaminen. Yrityksien määrän lisääminen. Toimenpiteet: Edistämme yritystoimintaa luomalla edellytyksiä olemalla luotettava kumppani. Toimimme verkostomaisesti.</p> <p>Yrityspuiston toiminnan vahvistaminen kunnan kehitysyhtiönä. Tuemme uuden yrittäjyyden syntyä ja uusien yritysten sijoittumista paikkakunnalle sekä vahvistamme olemassa olevia yrityksiä. Edistämme yritysten välistä yhteistyötä aktiivisesti. Tarjoamme laadukkaan ja saavutettavan palvelun. Kehitetään toisen asteen koulutusmahdollisuuksia sekä</p>	<p>Yrityspuisto tarjoaa maksutonta, ennakoivaa ja aktiivista yritysneuvontaa sekä alueen monipuolista elinkeinoelämän kehittämistä, markkinointia ja viestintää</p> <p>MITTARI (YRITYSPUISTO): Vähintään 10 uutta yritystä kuntaan vuonna 2023. Noudatetaan Utajärven Yrityspuisto Oy:n ja Utajärven kunnan sopimusta elinkeinopalvelujen tuottamisesta. Kunnanjohtaja ja kunnanhallituksen puheenjohtaja osallistuvat yrityspuiston hallitustyöskentelyyn</p> <p>MITTARI (YRITYSPUISTO): Yrityspuisto raportoi 4 kertaa vuodessa kunnanhallitukselle, valtuustolle ja osallistuu elinkeinovaliokunnan kokouksiin.</p>	<p>Toteutuma: Perustetut uudet yritykset 16 kpl</p> <p>Toteutuma: Kunnanhallituksen puheenjohtaja ja kunnanjohtaja ovat olleet hallituksen kokouksissa ja osallistuneet hallitustyöskentelyyn.</p> <p>Toteutuma: Yrityspuisto raportoinut kunnanhallitukselle ja valtuustolle 4 krt.</p>

<p>tarjotaan työssäoppimismahdollisuuksia</p>	<p>Elinkeinojen johtotiimin (kunnanjohtaja, elinympäristöjohtaja ja YP:n toimitusjohtaja) säännölliset kokoontumiset vähintään 1-2 kertaa kuukaudessa. Arvioidaan palvelujen laatua ja kehitetään sekä uudistetaan tapaa toimia ja toimenpiteitä arvioinnin ja yritysten tuottaman tiedon pohjalta.</p> <p>MITTARIT (YRITYSPUISTO) Toteutuneet yritystapaamiset ja /tai kartoitukset (=\geq100 kappaletta). Ulkopuolisten rahoitusten hyödyntäminen Rahoitus- ja tukihakemuksia vähintään 20 kpl:ta.</p> <p>MITTARI (YHTEINEN): Oppisopimuskoulutuksen, työssäoppimisen ja oppilaitosyhteistyön hyödyntäminen. Yhteistyö työllisyyspalvelujen, hyvinvointipalvelujen ja sivistyspalvelujen kanssa. Yhteinen tapahtuma vähintään 1 kappale. Vähintään 2 tilaisuutta työllisyyspalvelujen kanssa; kesätyöinfo ja yhteistilaisuus oppisopimuskoulutuksesta</p> <p>MITTARI (YRITYSPUISTO): Yrittäjätapaamisien järjestäminen yhteistyössä Utajärven kunnan ja muiden toimijoiden kanssa vähintään 6 tapahtumaa. Yrittäjien kahvitilaisuudet sekä kuntapäätäjien toivomat vierailut yrityksissä. Perehdytään parhaisiin käytäntöihin muualla, osallistutaan yritystukiverkoston koulutuksiin tapahtumiin ja tilaisuuksiin. Aktiivinen yhteistyö</p>	<p>Elinkeinojen johtotiimi kokoontui säännöllisesti 1-2 kertaa kuukaudessa.</p> <p>Laatua on kehitetty, uudistettu ja arvioitu yritysten antaman tiedon pohjalta.</p> <p>Toteutuma: Yritystapaamiset ja kartoitukset yhteensä 270 kpl Tuki- ja rahoitushakemukset 13 kpl. Tukikauden vaihtuminen ja avautuminen vasta kesällä on vähentänyt hakemusten määrää.</p> <p>Toteutuma: Oppisopimuspäivä Vaalan kanssa 13.1.; Urauta 7.2. Boliito puualan liiketoimintakoulutus Oamk 26.1. Työelämäpäivä 8-luokalle 1.3. Tulevaisuustyöpajat: 15.3.; 27.3.; 29.3.; 12.4.; 18.4.; 26.4.; 2.5.; 17.5.; yht. 8 kertaa Tuokio 21.3.; 4.4. Oppilaitosyhteistyötä tehty laajasti sekä kunnan eri pisteissä että yrityksissä Luovin liiketalous ja ympäristöpuolen kanssa.</p> <p>Toteutuma: Maaseutuyrittäjien hyvinvointitreffit 20.1. Glocalflex aloitustapahtuma 31.1. Hankintakoulutus 22.2. Apaja virtuaalikalvat 30.3. Cap muutoksista mahdollisuuksiin 31.3. OX2 tuulivoimainfo huhtikuussa Leader info 20.4. Skartan ka GRK:n tilaisuus 5.6. Majoitustilaisuus 8.8.</p>
---	--	---

<p>Alueellinen yhteistyö Humanpolis Oy:n strategian mukaisesti</p> <p>Alueellinen yhteistyö Oulujokilaaksossa, Humanpolis Oy sekä kuntayhteistyö Vaalan ja Muhoksen kanssa</p>	<p>erilaisten organisaatioiden, Utajärvi talousarvio 2023 20 Alueellinen yhteistyö Oulujokilaaksossa, Humanpolis Oy sekä kuntayhteistyö Vaalan ja Muhoksen kanssa järjestöjen, yhteistyökumppaneiden, osajien sekä poliittisten päättäjien kanssa. Osallistuminen kehittämishankkeisiin. Uusien yritystilojen ja tonttien suunnittelu ja hankkiminen yhteistyössä yritysten ja kunnan kanssa. Alueen ja tonttien markkinointi. Olemassa oleviin hankkeiden aktiivinen edistäminen sekä alueen toimintaa edistävien uusien hankkeiden toimeenpano. Aktiivinen tekeminen /toteuttaminen uusiutuvan energian suunnittelu ja kehittämishankkeissa sekä Vierivoiman edistäminen teollisuusalueella. Hinkukunta tavoitteiden saavuttamisen edistäminen.</p> <p>MITTARI (YRITYSPUISTO):</p> <p>Uusista yrityksistä vähintään 6 yritystä teollisuus - ja vierivoima-alueelle. Mustikkakankaan ja Lämpötien alueiden kehittäminen ja osallistuminen kaavoitukseen.</p> <p>Yhdessä tehtävä aluemarkkinointi ja matkailun edistäminen. Saavutettavuuden ja lähimatkailun kehittäminen, kohteiden palvelutason parantaminen. Yrittäjien, asukkaiden ja päättäjien Geopark osaamisen lisääminen,</p>	<p>Yrittäjät ry vuosikokous 5.9. Henkilökuvauspäivän järjestelyt 10.11. Yrittäjien joulupuuro 13.12. Maaseuturahoitusinfo Vaalan kanssa 15.3 Karhunluola yhteistyössä useamman kunnan kanssa.</p> <p>Kulttuurimatkailun työpaja 11.12. (Humanpolis)</p> <p>Varsinaista kuntapäättäjien vierailua ei järjestetty vuonna 2023. Päättäjät ovat tervetulleita tilaisuuksiin ja tapahtumiin. Kutsut ovat julkisia. Toimitusjohtaja on osallistunut ympäristöministeriön Green Deal työpajaan. Aktiivinen tekeminen uusiutuvan energian edistämässä teollisuusalueelle.</p> <p>Toteutuma: Toteutui. Yhdessä ELY:n kanssa toteutui uusi linja-autovuoro reitillä Oulu-Utajärvi-Rokua-Vaala jokaisena viikonpäivänä ajalla 5.6.-6.8.2023 ja sen jälkeen viikonloppuisin 1.10.2023 saakka.</p> <p>Toteutuma: Humanpoliksen raportti. Asukkaille järjestetyistä tilaisuuksista tärkeimmät olivat Geopark-viikon tapahtumat.</p>
---	--	---

	<p>alueellisen yhteistyön vahvistaminen, kansallisen ja kansainvälisen verkoston ja päättäjäsuhteiden vahvistaminen, kansallisen rahoituksen saaminen. Yhteiset tilaisuudet, tapahtumat ja koulutukset sekä Oulujokilaakson alueelliset hankkeet.</p> <p>MITTARI (YRITYSPUISTO): Yhteinen yrittäjävalmennus 1 kokonaisuus ja vähintään 1 yhteinen yrittäjä tapahtuma</p>	<p>Yhteensä tilaisuuksiin osallistui noin 160 henkeä.</p> <p>Rokualla järjestettiin kaksi vesistöiltaa, jotka tavoittivat yhteensä n.50 henkilöä.</p> <p>Paikallisten koulujen kanssa toteutettiin vakiintuneiksi muodostuneita teemapäiviä.</p> <p>Oulun seurakuntien 10-leiri</p> <p>Rokualla oli tärkeä ympäristökasvatustilaisuus, jossa Rokua Geopark työpajaan osallistui neljän toimintapäivän aikana yhteensä 500 lasta ja nuorta. Kaikkiaan em. tapahtumiin osallistui noin 1000 henkilöä.</p> <p>Tekemisen tueksi valmennussarja 21.9., 26.9, 3,10, 18.10.,25.10.</p> <p>Yrittäjä tapahtumat avattu yhteisten tapahtumien toteutumassa.</p>
--	---	---

LISÄÄ ASUKKAITA

VALTUUSTOKAUDEN TULOSTAVOITE 2025

Valtuustotason toimenpiteet
2021–2025

Vuoden 2023 toimenpiteet ja mittarit

Vuoden 2023 toteuma

Tulostavoite: väkiluvun ja väestörakenteen kehitys ovat positiivisia Väestön keski-ikä vuonna 2035 on alle 60 vuotta

Toimenpiteet: rakennetaan Utajärven brändiä ja markkinointia onnellisen yhteisön ympärille.

Markkinoidaan tontteja, asuntoja, viihtyisää ja maaseutumaista ympäristöä sekä luontoharrastusmahdollisuuksia. Viedään uusia asumisen kohteita aktiivisesti eteenpäin

Ylläpidetään väkiluvun ja väestörakenteen myönteisen kehittymisen tueksi lapsiperhepakettia.

Strategiabudjettivaraus lapsiperhepaketin resurssointi: maksuton varhaiskasvatus, aamu- ja iltapäiväkerhotoiminta 1-3 luokkalaisille, kotihoidontuen kuntalisä
MITTARI (YHTEINEN): lasten osuus väestömäärästä kasvaa Väestömäärän kehitys positiivinen

Toteutuma: Toteutui

Toteutuma:
alle 15 vuotiaita 364 (355)
15-64 vuotiaita 1300 (1313)
yli 65 vuotiaita 828 (825).
Väestömäärän kehitys laskeva.

KUNNAN VETO- JA PITOVOIMA

VALTUUSTOKAUDEN TULOSTAVOITE 2025 Valtuustotason toimenpiteet 2021 – 2025

Vuoden 2023 toimenpiteet ja mittarit

Vuoden 2023 toteuma

Tulostavoite:

<p>Järjestetään eri väestöryhmille suunnattuja tapahtumia.</p> <p>Toimenpiteet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Järjestetään eri vuodenaikoina kaikille ikäryhmille onnellisuutta ja yhteisöllisyyttä edistäviä tapahtumia yhdessä yritysten, kyläyhteisöjen ja muiden sidosryhmien kanssa. • Kehitetään merkittäviä elinvoimaa tukevia tapahtumien järjestämistä yhteistyössä järjestöjen kanssa. 	<p>Markkinoinnilla luodaan positiivista kuvaa alueesta elinvoimaisena yrittämisen, asumisen ja matkailun alueena sekä investointien kohteena. Haetaan alueelle uusia yrityksiä ja yrittäjiä, joista saadaan myös uusia asukkaita. Brändin uudistaminen ja markkinoinnin suunnitelmallinen kehittäminen Untorock tapahtuman resursointi.</p> <p>MITTARI (YHTEINEN): Tapahtuma järjestetään ja mittakaava säilyy vähintään ennallaan Yrityspuiston viestintä on aktiivista sen omissa eri kanavissa. Yrittäjämarkkinointi Yritysrekisteri käytössä</p> <p>MITTARI (YRITYSPUISTO): Yrityspuiston uutiskirjeen tilaajia 50 kappaletta lisää</p>	<p>Untorock:n kävijämäärä 2000</p> <p>Sänkikiiharit kävijämäärä 300-400</p> <p>Järjestötoiminta on ollut edelleen erittäin vilkasta. Kodan avajaiset Utaselle elokuussa yhteistyössä yritysten, kotoutumisen ja elinympäristöpalveluiden kanssa.</p>
---	---	--

2.1.2. ELINYMPÄRISTÖPALVELUT

Elinympäristöpalveluiden tehtäväalue

Elinympäristöpalveluiden palvelut jakautuvat kolmeen palvelulinjaan. Elinympäristöpalvelut vastaavat rakennetun ympäristön suunnittelusta ja rakentamisesta. Toiminta koostuu kiinteistöomaisuuden hallinnasta, yhdyskuntasuunnittelusta ja ylläpidosta, asuntosektorista, ympäristön viihtyisyydestä, rakentamisen ohjauksesta sekä kunnan ruoka- ja siivouspalveluista. Kunnan vesi- ja viemärilaitos toimii omana taseyksikkönään elinympäristöpalveluiden alla.

Ympäristöterveysuojelun ja ympäristötarkastustoiminnan järjestää Oulunkaaren ympäristöpalvelut, jossa isäntäkuntana toimii Pudasjärven kaupunki. Kustannukset ovat elinympäristöpalveluiden budjetissa.

Elinympäristöpalveluiden merkittävin tehtävä on ollut maa-alueiden hankinnan valmistelut sekä maankäytön suunnitelmien edistäminen vihreän siirtymän vetytalouden kehittämisen mahdollistamiseksi Utajärvellä. Myös varautumisen ja valmiuden kehittämisen konkreettiset investoinnit sekä alueellisen yhteistyöverkoston toimintaan osallistuminen on ollut merkittävää maailman tilanteen johdosta.

Elinympäristöpalveluiden talousarvion toteutuminen

Ulkoinen ja sisäinen	TA 2023	TA muutos	TA muutoksen jälkeen	Toteutuma 2023	Poikkeama	Käyttö %
ELINYMPÄRISTÖPALVELUT						
Myyntituotot	2 752 934		2 752 934	2 781 895,75	28 961,75	101,1
Maksutuotot	78 000		78 000	48 596,22	-29 403,78	62,3
Tuet ja avustukset	0		0	10 000,00	10 000,00	
Muut toimintatuotot	1 091 605		1 091 605	1 123 125,22	31 520,22	102,9
TOIMINTATUOTOT	3 922 539		3 922 539	3 963 617,19	41 078,19	101,0
Henkilöstökulut	-1 259 300		-1 259 300	-1 317 880,06	58 580,06	104,7
Palvelujen ostot	-1 773 802		-1 773 802	-1 884 953,12	111 151,12	106,3
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 187 010		-1 187 010	-1 090 526,86	-96 483,14	91,9
Avustukset	-18 800	-40 000	-58 800	-67 419,20	8 619,20	114,7
Muut toimintakulut	-146 950		-146 950	-232 723,97	85 773,97	158,4
TOIMINTAKULUT	-4 385 862	-40 000	-4 425 863	-4 593 503,21	167 640,21	103,8
TOIMINTAKATE	-463 323	-40 000	-503 324	-629 886,02	126 562,02	125,1

Valtuusto myönsi elinympäristöpalveluille 240 000 euron ylitysoikeuden (Valt. 14.12.2023 §70). Lopullinen ylitys on 126 562,02 euroa.

Elinympäristöpalveluiden tunnuslukuja:

Tunnusluku	2020	2021	2022	2023
Kiinteistöjen ylläpito (tilapalvelut) sähkö yht. €	213 780	187 400	266 123	263 733

lämmitys yht. €	263 390	301 022	309 904	343 593
kunnossapito palv. Ja tarvikkeet yht.€	164 383	261 898	160 646	193 642
Ladut kunta €	28 041	28 856	49 022	33 973
Ladut (Rokua)yht.€/ kunnan osuus €	58217/ 29108	89815/ 44907	63768/31884	53442/26989
Kaavatiet €	128 739	73 146	82 312	144 336
Yksityistiet €	87 670	122 904	136 152	188 108
Pumpattu/ Myyty vesi m3	261717/ 217632	272205/ 225990	259658/211201	247103/183941
Vast.otettu/laskutettu jätevesi m3	198234/ 93500	167711/ 96264	166518/88819	168734/85194
vesi/jätevesi hinta €	1,26/ 2,70	1,26/ 2,70	1,36/2,92	1,36/2,92
Suoritteet Sote	52 026	45 242	40 492	
Suoritteet Kunta	106 572	111 814	110 712	103 952

Elinympäristöpalveluiden strategiasta johdettujen toiminnallisten tavoitteiden toteutuma vuonna 2023

LISÄÄ TYÖPAIKKOJA

VALTUUSTOKAUDEN TULOSTAVOITE

2025

Valtuustotason toimenpiteet 2021–2025

Vuoden 2023 toimenpiteet ja mittarit

Vuoden 2023 toteuma

Tulostavoite:

Elinkeinorakenteen monipuolistaminen.

Yrityksien määrän lisääminen.

Toimenpiteet:

Edistetään yritystoimintaa luomalla edellytyksiä olemalla luotettava kumppani. Toimitaan verkostomaisesti.

- Edunvalvonta
- Yrityspuisto Oy:n koordinoivan elinkeino-johtotiimin säännöllinen toiminta projekti-salkun mukaisesti.
- Utajärven hiiliviisas teollisuusalueen kehittämistoimenpiteet
- Resurssiviisauden käsikirjan mukaisesti.
- Rokuan ydinalueen kehittämissuunnitelman vaiheittainen toimeenpano
- Kehitetään toisen asteen koulutusmahdollisuuksia sekä

Mustikkakankaan asemakaavan päivittäminen ja laajentaminen. Uuden tieverkoston ja liittymän suunnittelu laajenevalle alueelle

- **MITTARI:** Mustikkakankaan asemakaavan päivitystyö valmis 2023 loppuun. Laajenevan kaava-alueen tarvittavat selvitykset tehty ja kaavaehdotus on ollut nähtävillä.

Mustikkakangas/Hietaselkä teollisuusalueen ympäristön osayleiskaavan laadinta

- **MITTARI:** Osayleiskaava valmis ja hyväksytty 2023 loppuun.

Lämpötien asemakaava-alueen suunnittelun jatkaminen ja uudelleen arviointi.

- **MITTARI:** Kaavaluonnos nähtäville 2023 aikana.

Asemakaavan (alue 1 ja 2 laajennus) Kaavaluonnokset saatiin valmiiksi.

Tieverkoston suunnittelu saatiin ihan loppuvuodesta liikkeelle vasta. Kaavojen ja katusuunnitelmien valmistuminen 2024.

Hietaselän osayleiskaavan ei valmistunut. Prosessissa ollut paljon ulkoisia asioita, jotka hidastaneet etenemistä.

Lämpötien asemakaavaa ei ole edistetty. Alueella käynnissä useampia suunnitelmia ja toimenpiteitä, jotka

<p>tarjotaan työssäoppimismahdollisuuksia.</p> <p>Asenteemme mahdollistaa elinkeinoelämän toimintaympäristön kehittämisen asiakaslähtöisesti kaavoituksen, rakennusvalvonnan ja ympäristötarkastuksen avulla.</p> <p>Maanhankinta strategisesti tärkeitä alueilta</p>	<p>Elinympäristöpalvelut tekevät aktiivisesti elinkeinoelämän toimintaympäristön rakenteita suoraan yritysten tarpeisiin kohdentaen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • MITTARI: Vähintään kaksi konkreettista yritystoiminnan sijoittumista 	<p>vaikuttavat kaavan rakenteeseen.</p> <p>Aurinkoenergia hankkeen luvitusprosessi valmis ja rakentaminen alkanut.</p> <p>Biohiili tehdas aloittanut toiminnan ja pellettitehdas rakennettu.</p> <p>Tärinävaimennuspilottihanke radanvarteen aloitettu.</p>
---	--	---

LISÄÄ ASUKKAITA		
VALTUUSTOKAUDEN TULOSTAVOITE 2025 Valtuustotason toimenpiteet 2021–2025	Vuoden 2023 toimenpiteet ja mittarit	Vuoden 2023 toteuma
<p><u>Tulostavoite:</u> Väkiluvun ja väestörakenteen kehitys ovat positiivisia Väestön keski-ikä vuonna 2035 on alle 60 vuotta</p> <p><u>Toimenpiteet:</u> Rakennetaan Utajärven brändiä ja markkinointia onnellisen yhteisön ympärille.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Markkinoidaan tontteja, asuntoja, viihtyisää ja maaseutumaista ympäristöä sekä luonto-harrastusmahdollisuuksia. <p>Mahdollistetaan etätyö ja moderni asuminen maaseutumaisessa ympäristössä.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Viedään Unelmakoti-konseptin mukaista asumisen mallia eteenpäin yhteisöllisenä asuinalueena. • Kehitetään omaa vuokra-asumista. • Monipuolinen asumista tukeva kaavoitus: 	<p>Sotkanjärvi-Alakylä osayleiskaavan päivitys/laajennus</p> <ul style="list-style-type: none"> • MITTARI: Kaavaehdotus nähtäville 2023 aikana <p>Rokuan alueen asemakaavan muutos</p> <ul style="list-style-type: none"> • MITTARI: Tarvittavat selvitykset tehty ja kaavaehdotus nähtäville 2023 aikana <p>Perustetaan ja rakennetaan As Oy vuokra-asuntokohde 8 asuntoa. Kunnan 100% omistus.</p> <ul style="list-style-type: none"> • MITTARI: talot lähes valmiina 2023 vuoden aikana <p>Liikennepuisto hanke</p>	<p>Osayleiskaava ehdotus asetettu nähtäville 2024 alussa</p> <p>Asemakaavan laadinta on pysäytetty Naturan vuoksi</p> <p>Kirkonmutkan 8 omakotitaloa rakentaminen aloitettu 10/2023</p>

<ol style="list-style-type: none"> 1. ekologisuus, yhteisöllisyys ja hyvinvointi huomioidaan kaavoituksessa yleisesti. 2. mahdollistetaan yksityisten maa-alueiden kaavoitusta. 3. strategiset kyläleiskaavat yhdessä kyläseurojen/ maanomistajien kanssa. 4. kunnan omistuksessa olevien ranta-tonttien rakentamisen mahdollistaminen. 5. strategisesti hyviä asuinpaikkoja kartoitetaan ja lähestytään maanomistajia. 	<ul style="list-style-type: none"> • MITTARI: Rakennussuunnitelmat valmiit ja Leader avustushakemus laadittu 	<p>Yleissuunnitelma laadittu. Leader avustus haettu ja saatu</p>
<p>Viedään uusia osuuskunta-asumisen kohteita aktiivisesti eteenpäin.</p> <p>Palveluiden toimivuuden ja laadun ylläpitäminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oulujokilaakson kuntien välisen yhteistyön toteutus ateria- ja maankäyttöpalveluiden osalta. • Kuntalaiskysely palveluiden toimivuudesta kahden vuoden välein. 	<p>Kuntien välisen yhteistyön ylläpitäminen ja kehittäminen</p> <p>MITTARI: Yhteistyö toimii (yhteistyöpalavereita teknisellä sektorilla kolmen kunnan kesken vuoden aikana väh. 2 kpl) ja operatiivinen toiminta toimii</p>	<p>Toimintamalli käytössä</p>

Yhdyskuntasuunnittelu: Maankäytön osalta on käynnissä paljon suunnitteluprosesseja. Kaavoitusta ja maankäytönsuunnittelua on hoitanut vuoden 2023 aikana kaavasuunnittelija, elinympäristöjohtaja ja rakennustarkastaja. Kaavasuunnittelun pääpaino on Mustikkakankaan teollisuusalueen asemakaavan päivityksessä sekä laajennuksessa. Loppuvuonna 2023 valmistuivat kaavaluonnokset. Mustikkakankaalla valmisteltiin myös alue 3:n kaavoitusprosessia. Teollisuusalueen maanhankinnalla varaudutaan vihreän siirtymän hankkeiden mahdollistamiseen. Alueelle 3 tutkitaan T/kem-kaavan mahdollistamista.

Yleiskaavojen osalta Tynnyrikorven osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma valmistui. Myös Ponteman osayleiskaavan valmisteluaineisto ja YVA-selostus valmistuivat. Maaselän tuulivoimaosayleiskaava käynnistyi uudelleen kaavoitushakemuksen saapumisen myötä. Pahkavaaran tuulivoimapuisto on saanut lainvoimaiset rakennusluvut. Sotkajärvi-Alakylän osayleiskaavan osalta päästiin ehdotusvaiheeseen. Hietaselän osayleiskaavan luonnos oli valmisteilla 2023, mutta luonnosta ei voitu laittaa nähtäville. Hankkeen luonne vaatii YVA tarveharkintapyyntöä esittämisen Elylle.

Utajärven kunta omistaa maata ja metsää hieman yli 1400 hehtaaria. Metsiä on hoidettu metsätaloussuunnitelman mukaisesti. Asiantuntijana kunnan metsäomaisuuden hoidossa on toiminut yhteistyökumppanina Metsänhoitoyhdistys Rokua-Paljakka. Vuonna 2023 toteutettiin metsätaloustoimenpiteitä Mustikkakankaan teollisuusalueen laajennusosalla sekä Hietaselän alueella.

Kunnalla on myös osuus yhteismetsästä. Yhteismetsän pinta-ala on 681 hehtaaria ja osuuksia on 99,992. Utajärven kunnan osuus yhteismetsästä on 15,353 osuutta. Kunta on suurin yksittäinen osakas yhteismetsässä.

Ympäristö- ja puistopalvelut: Vastaavat ympäristön siisteydestä ja viihtyvyydestä, reitistöjen, leikkikenttien ja uimarantojen turvallisuudesta ja käytettävyydestä. Vakituisen ympäristötyönjohtajan lisäksi ympäristö- ja puistopalveluissa työskenteli kesällä 2023 6 kk:n ajan määräaikainen puutarhuri sekä kaksi metsuria. Työn painopiste oli taajama-alueen viheralueiden ja reitistöjen kunnossapidossa. Kesä-heinäkuun aikana työskenteli 4H nuoria kahden viikon jaksoissa ja työmarkkinatuella oli vuoden 2023 aikana 6 henkilöä työllistettynä ympäristö- ja puistopalveluissa. Vuoden 2023 aikana ympäristö- ja puistopalvelut ovat avustaneet kunnan tapahtumissa mm. Unto Rockissa ja Utasen kodan avajaisissa.

Lakeuden EKO: On neljän kunnan muodostama jätehuollon yhteistyöalue, jossa Lakeuden EKO -lautakunta toimii jätehuoltoviranomaisena. Yhteistyöalue muodostuu Limingan, Tyrnävän, Muhoksen ja Utajärven kunnan alueista. Lakeuden EKO:n tilinpäätös ja vuosikertomus liitetään osaksi Limingan (isäntäkunta) tilinpäätöstä.

Vuoden 2023 talousarvio oli 82 200 €, josta jätemaksujen osuudeksi arvioitiin 73 000 € ja loput 9 200 € kuntien rahoitusta. Toimintakulut arvioitiin talousarviossa samansuuruisiksi tulojen kanssa eli -82 200 €. Toteutuneet toimintatuotot olivat +88 386,00 € ja toimintakulut -93 961,73 €. Täten tilinpäätös vuonna 2023 on alijäämäinen -5 575,73 €. Alijäämä jaetaan Lakeuden EKOn sopimuskuntien kesken asukasmäärien mukaisesti.

Talousarvioon nähden alijäämää ei syntynyt, sillä kuntien maksuosuudeksi oli arvioitu 9 200 €, mutta toteutunut maksuosuus on 5 575,73 €. Vuoden 2023 aikana Lakeuden EKOn viranomaisresurssia lisättiin kiertotalousasiantuntijan palkkaamisella syyskuussa 2023. Kiertotalousasiantuntija työskentelee viranomaistehtävissä 50 % työajalla ja kuntien muissa jätehuollon tehtävissä 50 % työajalla. Kiertotalousasiantuntijan henkilöstökustannukset on jaettu niin, että kunnat maksavat 50 % kustannuksista Lakeuden EKOLle. Henkilöstöresurssin lisäys on merkittävin syy talousarvion toimintakulujen ylittymiseen. Palveluiden ja tavaroiden ostot, vuokrat ja muut toimintakulut pysyivät budjetoiduissa summissa.

Toimitila- ja kiinteistöpalvelut: Kiinteistötiimi työskentelee tilapalveluiden esimiehen johdolla. Toimintaan kuuluu myös tytäryhtiöiden tekninen kiinteistöhallinta sekä isännöinti. Tiimin vakituisten kiinteistöhoitajien määrä on 3 henkilöä vuoden 2023 lopussa.

Hyvinvointialue Pohteelle siirtyneiden kiinteistöjen kiinteistöhoito tapahtuu edelleen kunnan toimesta.

Kiinteistöhallinnan palvelupyynnöitä oli vuoden 2023 aikana 1671 kpl. Kiinteistöhoitoon päivystysaika ei kata arki-iltoja ja öitä. Tämä on riski, joka tiedostetaan, mutta päivystyksen ulottaminen 24/7 kattavaksi tarkoittaisi huomattavaa resurssilisäystä henkilöstöön.

Keväällä 2022 sattuneen nuoriso- ja liikunta talon tulipalon vauriot saatiin korjattua vuoden 2023 aikana.

Utajärven koulun vanhan rakennusosan käyttöä on rajoitettu monissa tiloissa satunnaiseen käyttöön ja osa tiloista on kokonaan otettu käytöstä pois huonon sisäilman vuoksi. Siirtokoulu on vuokralla vuoden 2024 kevät lukukauden loppuun. Uuden yläkoulun ja lukion rakentamisesta tehtiin investointipäätös. Hankesuunnittelu ja tarjouspyyntöaineisto laadittiin vuoden lopussa. Kilpailutus saatiin käyntiin joulukuussa 2023.

Hyvinvointipalveluille on vuokrattu toimitila, jonne palveluja siirretään 2024 alussa. Hyvinvointitaloon jää vielä erinäisiä toimintoja ja kyläapu.

Vanha virastotalo 3 purettiin vuoden 2023 aikana. Emmilän sisäpurku saatiin tehtyä, kuitenkin kiinteistön lopullinen purkaminen jäi vielä odottamaan toteutumista, koska siihen varatut rahat jouduttiin siirtämään tuleville vuosille.

Kirvesmies on toiminut tilapalveluiden esihenkilön alaisena. Resurssi ei ole enää ollut käytössä 2023 vuoden lopussa. Jatkossa kirvesmiespalvelut ostetaan.

Siivouspalvelut työskentelee tilapalveluiden esihenkilön johdolla. Tiimiin kuuluu siivoustyönjohtajan lisäksi 6 vakituista toimitilahuoltajaa. Tiimin työt muuttuivat vuoden 2023 alusta, koska hyvinvointialue Pohtelle vuokrattujen kiinteistöjen siivoukset siirtyivät Fodbarille.

Vuonna 2023 siivoustiimin hoidettavana oli virastojen, koulun, päiväkotien, kirjaston, veteraanitalon saunan, torimakasiinin, Pihtalan ja hyvinvointitalon sekä vanhan terveyskeskuksen siivoaminen. Tiimi hoitaa myös Utajärven kunnan omana palveluna tuottamien pienten remontti- ja saneerauskohteiden loppu- sekä muuttosivoukset.

Rakennusvalvonta on toteutettu yhden rakennustarkastajan 80 % työpanoksella. Rakennustarkastajan työpanosta on käytetty maankäytönsuunnitteluprosesseissa sekä vihreän siirtymän johdosta tulevien uusien asioiden selvitystyöhön. Maankäyttö ja rakennuslainuudistus on tulossa, jonka johdosta rakennustarkastaja on aktiivisesti osallistunut koulutuksiin sekä kuntienväliseen yhteistyöfoorumeihin uudistuksen johdosta.

Utajärvellä myönnettiin vuonna 2023 rakennus- ja toimenpidelupia 57 kpl. Uusia omakotitalojen rakennuslupia myönnettiin 10 kpl. Rakentamisen laskusuhdanteesta ja korkotason noususta johtuen uusia vapaa-ajan asuinrakennuksia ei luvitettu yhtään kappaletta.

Suunnittelutarveratkaisuja oli kaksikappaletta ja poikkeamisia yksikappale. Rakennusvalvonnassa käsiteltiin myös yhdyskuntaa palvelevien johtojen sijoittamista kahden kiinteistön osalta sekä hallinto-oikeuden vastineita kaksi kappaletta. Luvituksen piirissä oli myös energiaterminaali, sekä liikennepuisto. Koko kuntaa koskevaa osoitejärjestelmän päivitysprojekti jatkuu keväälle 2024.

Vesi ja viemäritoiminta: Vuoden 2023 aikana myytiin vesiliittymiä 7 kpl ja viemäri liittymiä 3 kpl. Näistä kaava-alueelle tuli 4 kpl ja 3 kpl haja-asutusalueelle.

Verkostoon pumpattu vesimäärä oli 247 103 m³ ja laskutettu vesimäärä 183 941 m³.
Runkovesijohtovuotoja oli vuoden aikana 11 kpl. Kokonaisjätevesimäärä oli 168 734 m³ ja laskutettu jätevesimäärä 85 194 m³.

Vesihuoltoon investoidaan vuosittain. Kahden vedenottamon raakavesikaivot on huollettu vuonna 2023 sekä kahden vedenottamon sähköautomaatiot on päivitetty vuonna 2023. Viemärlaitoksen verkostoa saneerattiin kesällä 2023 Ouluntie, Kirkkotien ja Kaakisentie välisellä alueella noin 350 m. Verkoston saneeraus pätkäsujuttamalla on alun perin tehty jo noin 20 vuotta sitten. Saneeraus paljasti ongelman aiheuttajaksi vuotavat tiivisteet. SVP9 Pälli ja SVP12 Seppäläniemen sähköautomaatiot päivitettiin vuoden aikana.

Vedenjakeluvarmuus on korkealla tasolla. Vesihuollon rakenteita valvotaan ja tarkastetaan aktiivisesti. Veden hinta on ollut vuonna 2023 1,36 €/m³ (alv 0%) ja jäteveden hinta 2,92 €/m³ (alv 0%). Hintojen tarkistus tehtiin loppuvuodesta. 1.1.2024 alkaen vesi 1,47 €/m³ (alv 0%) ja jätevesi 3,15 €/m³ (alv 0%)

Yhdyskuntarakenteet:

Vuonna 2023 asfaltoitiin teollisuusalueen uutta kaavatietä noin 1,5 km. Mustikkakangas 2 uuden asemakaavan sekä kaavatien ja kunnallistekniikan suunnittelu alkoi vuonna 2023.

Ruokapalvelut: Utajärven kunnan ateriapalvelujen tavoitteena on valmistaa hyvää, maukasta, terveellistä, monipuolista ja kohtuuhintaista kotiruokaa huomioiden asiakkaat, ruokavaliot sekä suomalaiset ravitsemussuositukset.

Valmistuskeittiö toimii Utajärven koululla keskuskeittiönä, jossa valmistettiin kaikki ateriat. Tämän lisäksi päiväkodin keittiö toimii palvelukeittiönä. Soteaterioita myytiin vielä tammikuussa Fodbar Oy:lle kotipalveluaterioiden osalta muutaman päivän ajalle, että he saivat oman toiminnan käyntiin, kun soteateriat siirtyivät vuoden vaihteessa hyvinvointialueelle. Ateriapalvelut valmistavat myös ulkopuolisille ruokapalveluita, mikäli on tarve suurempien tapahtumien järjestämiseen. Keväällä oli seurakunnan piispan tarkastuksen juhlaruokailu, joka järjestettiin koulun ruokasalissa.

Aterioiden hinnat lasketaan keittiön kokonaiskustannuksista suoriteperusteisesti. Ateriapalveluiden toiminta vuonna 2023 on toteutunut talousarvion mukaisesti. Asiakasmäärä edellisvuodesta on laskenut, sillä soteateriat jäivät pois ja oppilasmäärä on vähentynyt. Aterian hinnat nousivat elintarvikkeiden ja mm. pakkausmateriaalin hintojen korotuksen myötä ja henkilökunnan aterian hinnan nousuun vaikutti verottajan ohjeistus ravintoedusta.

Henkilöstö toimii samassa tiimissä, yhtenäisessä työvuorotaulukossa. Käytössä oli keväällä kuuden ja syksyllä viiden viikon kiertävä ruokalistapohja, joka vaihtuu kaksi kertaa vuodessa. Ruokalistassa huomioidaan juhlapyhät, sekä teemaviikkoja ja -päiviä järjestetään tilanteen mukaan. Raaka-aineiden ja muiden ateriapalvelussa tarvittavien tuotteiden hankinnassa noudatetaan Monetran laatimaa ja kilpailuttamaa osto-ohjeistusta. Lähiruoan käyttöä pyritään edistämään mahdollisuuksien ja tarjonnan mukaan, Reilun kaupan kahvia käytetään vieraskahvitauksissa sekä muita Reilun kaupan tuotteita mahdollisuuksien mukaan.

Vakituaisia työntekijöitä ateriapalveluissa 31.12.2023 oli yhteensä kuusi, joista viisi kokoaikaista, yksi osa-aikainen vakituinen työntekijä.

Ateriapalveluissa teemme kolmen kunnan yhteistyötä Muhoksen ja Vaalan kanssa. Yhteistyötä on saatu edistettyä hyvin. Olemme perustaneet Jamix-tuotannonohjausjärjestelmässä kolmen kunnan oman pääkäyttäjyyden. Näin saamme ohjelmasta enemmän hyötyä toimintaan. Lisäksi koko kolmen kunnan henkilöstölle järjestettiin kehityspäivä 11.11.2023 Vaalassa

Elinympäristöpalveluiden hankkeita

Utajärven liikennepuisto: Hankkeen kohteena on liikennekasvatukseen soveltuva liikennepuisto, joka sijoittuu purettavana olevan Suvituuli-kiinteistön ja valtatie 22 välille. Vuoden 2022 aikana laadittiin liikennepuiston yleissuunnitelma Rambollin toimesta. Vuonna 2023 ei ollut hankkeeseen liittyviä toimia.

Maankäyttösektorin ilmastotoimenpiteiden yhteissuunnittelu Kiiminkijoen valuma-alueella (MATKI):

Hankkeen päätavoite on suunnitella yhdessä alueen toimijoiden kanssa Kiiminkijoen valuma-alueelle maankäyttösektorin ilmastotoimenpidekokonaisuus, joka on ympäristöllisesti kestävä, sosiaalisesti oikeudenmukainen ja taloudellisesti toteuttamiskelpoinen. Toimenpiteistä tehdään vuoteen 2035 ulottuva tiekartta, joka määrittää toimenpiteiden toteuttajan ja aikataulun. Hanke toteutetaan ajanjaksolla 01.02.2022–31.10.2024. Hankkeen vastuullisena vetäjänä toimii Luonnonvarakeskus. Hankkeen rahoittajana toimii maa- ja metsätalousministeriön Hiilestä kiinni -ohjelma. Utajärven kunta on hankkeessa mukana yhteistyökumppanina ja ohjausryhmässä. Utajärven kunnalla ei ole omaa rahoitusosuutta hankkeessa. Vuonna 2023 kunnan työpanos hankkeeseen rajoittui suunnittelu- ja ohjausryhmäkokouksiin.

Tuuppausta ilmastoviisaaseen maankäyttöön maa- ja metsätaloudessa (TUIMA) -hanke:

Hanke toteutetaan osana Maa- ja metsätalousministeriön Hiilestä kiinni -tutkimus- ja innovaatio-ohjelmaa ajanjaksona 01.03.2021 – 31.12.2023. Hankkeen päämääränä on tuottaa toimintaympäristön muutoksia ennakoivaa ja tutkimukseen perustuvaa tietoa sekä käytännön ratkaisuja, joilla 1) vähennetään maankäytön hiili- sekä muita kasvihuonekaasupäästöjä, 2) vahvistetaan hiilinieluja ja hiilen varastoja ja 3) vahvistetaan uusiutuvien luonnonvarojen kestäväää käyttöä ja kokonaiskestävyyttä.

Hankkeen koordinaattorina toimii Pellervon taloustutkimus PTT ry. Utajärven kunta on hankkeessa mukana yhteistyökumppanina, eikä omaa rahoitusosuutta ole. Vuonna 2023 hanke ei vaatinut työpanosta Utajärven kunnalta.

Hiilestä on moneksi – lähituotantoa vihreässä siirtymässä (Biohiilen aika) -hanke

Hanke toteutetaan JTF-rahoituksella ajanjaksona 01.10.2023 – 30.09.2026, tavoitteena biohiilen arvoketjun kehittäminen. Oulun yliopisto toimii hankkeen vetäjänä ja Utajärven kunta on osatoteuttajana. Utajärven kunnan osallistuu hankkeeseen yhdellä työntekijällä, jonka työpanos Biohiilen aika -hankkeeseen on 100 % työajasta koko hankkeen (36 kk) aikana. Hanke kattaa työntekijän aiheuttamat kustannukset (ml. lakisäättäiset sivukulut) ja kustantaa lisäksi 40 %:n flat rate:in seuraavin rahoitusosuuksin:

- Pohjois-Pohjanmaan liitto: 80 %
- yksityinen rahoitus eli yritysten myöntämä rahoitus: 0,54 %
- Utajärven kunnan oma rahoitusosuus: 19,46 %

Utajärven kunnan osalta hankkeelle on laitettu 10 000 euroa tuloarvio vuodelle 2023. Se osuus tulosta, joka ylittää tuon 10 000 euroa kirjautuu tuloksi vuodelle 2024 sitten kun tulo saadaan.

Kiertotalouden green deal

Utajärven kunta osallistui vuonna 2023 kiertotalouden green deal skenaario- ja tutkimustyöhön (KH 14.06.2022 § 181), joka rakentuu kahden toisiaan tukevan raiteen kautta:

- Tutkimuslaitosten (SYKE, GTK, LUKE, VTT ja Tilastokeskus) luotsaamasta materiaalivirta-analyyseistä ja skenaariotyöstä.
- Ministeriöiden (YM, TEM) luotsaamasta työstä kiertotalouden green dealin sitoumusten lähtökohtien valmistelemiseksi.

Utajärven kunta osallistuminen kiertotalouden green deal skenaario- ja tutkimustyöhön ei vaatinut kunnalta omaa rahoitusta vuonna 2023. Jonkin verran hanke aiheutti kuitenkin matkakustannuksia, koska Utajärven kunnan edustajia osallistui kahteen työpajaan Helsingissä.

Vihreää elvytystä kiertotalouden keinoin (VIRKE) -hanke

Hanke toteutettiin EAKR-rahoituksella ajanjaksona 01.04.2021 – 31.08.2023, tavoitteena tuottaa ratkaisuja, joilla parannetaan kestävää luonnonvarataloutta ja materiaalien tehokkaampaa hyödyntämistä Pohjois-Pohjanmaalla. Li:n Micropolis Oy toimi hankkeen vetäjänä ja Utajärven kunta oli yhtenä kuntana mukana hankkeessa. Vuonna 2023 Utajärven kunta oli mukana muutamassa etäkokouksessa. Hanke ei vaatinut minkäänlaista rahallista panostusta Utajärven kunnan osalta.

Mustikkakankaan asemakaavan laajennus

Joulukuussa 2022 Utajärven kunnalle myönnettiin avustusta vihreän siirtymän investointihankkeiden edistämiseksi. Ympäristöministeriön myöntämä avustus on tarkoitus käyttää kohteeseen ”Mustikkakankaan teollisuusalueen kaavoitus ja siihen liittyvät selvitykset ja suunnittelu”. Utajärven omarahoitusosuus on 30 %.

2.1.3. KONSERNI

2.1.3.1. Utajärven Yrityspuisto Oy

Utajärven Yrityspuisto Oy:n päätehtävät ovat yrityskehitys, toimintaympäristön kehitys ja aluemarkkinointi. Yhtiö tarjoaa maksutonta yritysneuvontaa aloittaville ja yritystoimintaansa kehittäville yhtiöille. Palvelu on henkilökohtaista, luottamuksellista ja joustavaa. Näin pyritään tukemaan asiakkaita yksilöllisesti ja vastaamaan kehittämistarpeisiin yrityksen ja yrittäjän omista lähtökohdista.

Yhtiö osallistuu kaavoituksen kehittämiseen, liiketonttien ja toimitilojen markkinointiin sekä uusien innovatiivisten sekä kotimaisten ja kansainvälisten kehityshankkeiden suunnitteluun, markkinointiin ja toteuttamiseen. Yhtiöllä on myös omia toimitiloja, joita yhtiö vuokraa tai myy yrityksille. Erityisesti aluemarkkinointia kehitetään ja vahvistetaan Yrityspuiston toimesta.

Liikevaihto ja tuloksen muodostuminen

Utajärven Yrityspuisto Oy, talousarvio					
	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026

Liikevaihto	409 834	402 854	360 000	360 000	360 000
Liiketoiminnan muut tuotot	72 893	15 717	4000	4000	4000
TILIKAUDEN VOITTO (TAPPIO)	16 321	-116 751	1000	5000	5000
Tase	2 630 478	2 494 938	2 450 000	2 400 000	2 400 000
Oma pääoma	2 296 307	2 179 555	2 100 000	2 100 000	2 050 000
Lainat	276 603	212 500	187 500	162 500	137 500

Talousarvion vuodelle 2023 ennakoitu tappio toteutui tilinpäätökseen hieman arvioitua suurempana -116 751 euroa. Tappion on aiheuttanut vanhan puhelinlaitoksen kiinteistön myynnistä aiheutuneet taseen alaskirjaukset sekä saamisten suunnitelmallinen alaskirjaus. Myös korjaukset sekä kohonneet sähkön ja lämmityksen hinnat ovat vaikuttaneet tulokseen. Yhtiön taloudellinen tilanne on vakaa, yhtiön oma pääoma on kunnossa ja kassa on vahvistunut entisestään. Kehitysyhtiön ensisijainen tarkoitus ei ole voiton tuottaminen vaan elinkeinoelämän edistäminen.

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Tilikausi 2024 tulee olemaan näillä näkymin yhtiölle taloudellisesti positiivisempi. Yrityksen poistot ovat pienemmät vuoden 2023 alaskirjausten johdosta, samoin lainojen korkomenot ovat pienemmät, koska lainoja on maksettu suunnitelmaa nopeammin pois hyvän kassatilanteen takia. Kassatilanteen ansiosta korkojen nousu mahdollistaa myös hieman korkotuottoa. Kiinteistöjen kunto on hyvä ja vuokrausaste on 100%.

Toiminta on kehittynyt myönteiseen suuntaan. Eryteisesti kiertotalous- ja energia-alan yritysten investoinnit ja tulevaisuuden suunnitelmat ovat edenneet hyvin. Mustikkakankaan teollisuusalueella on käynnistynyt uusimpina toimintoina biohiilen tuotanto, pellettitehtaan rakentaminen sekä Suomen suurimman aurinkovoimalan rakentaminen. Pipelife Suomi Utajärven tehdas lopetti toiminnan vuonna 2023. Harmittavaa työpaikkojen menetystä on kompensoinut muu alueen kehitys ja olemassa olevien yritysten kasvu ja heidän lisääntynyt työntekijätarve. Tehdastilojen osalta on suunnitelmia tulossa, joten ne eivät jää tyhjilleen. Yrityspuiston markkinointia ja viestintää on tehostettu. Hankeyhteistyö on lisääntynyt sekä kansainvälistynyt.

Teollisuusalue on laajentunut ja uusien alueiden kaavoitus on käynnistynyt. Elinkeinoelämä on kehittynyt ja kotimaisten ja kansainvälisten investorien ja yritysten kiinnostus Utajärveä kohtaan on kasvanut. Yhtiö varmistaa, että Utajärvellä tarjottavat yritysneuvontapalvelut ovat laadukkaita ja että palveluita on saatavissa riittävästi. Utajärven Yrityspuisto Oy käynnistää yritysneuvontapalveluiden nousevien toiveiden perusteella uusia toimenpiteitä ja kehittämispalveluja alueen yritysten sekä Utajärven kunnan vetovoiman tukemiseksi. Palveluja tuotetaan elinkeinoelämän kehittämistarpeiden pohjalta, yritysten tarpeet ja lähtökohdat huomioiden.

Arvio merkittävimmistä riskeistä

Muutokset yhteiskunnassa ja maailmantilanteessa voivat vaikuttaa tulevaan kehitykseen.

Hallitus ja toimitusjohtaja

Yhtiön hallituksen nimeää yhtiökokous vuodeksi kerrallaan. Utajärven Yrityspuisto Oy:n toimitusjohtajana on toiminut 1.4.2016 alkaen Vuokko Paso. Vuonna 2023 yhtiön hallitukseen ovat kuuluneet Mikko Kemilä (pj.), Eeva-Kaisa Karhu (vpj.), Heino Tapio (jäsen), Ahti Moilanen (jäsen), Eero Merilä (jäsen) Maija Koistinen (varajäsen) ja Toivo Perttunen (varajäsen). Lisäksi kunnan edustajina ovat olleet kunnanjohtaja Anne Sormunen ja kunnanhallituksen puheenjohtaja Pentti Tuovinen.

Utajärven Yrityspuisto Oy:ssä on toimitusjohtaja, kokoaikainen työntekijä ja yksi osa-aikainen työntekijä. Teknistä osaamista on ostettu Utajärven kunnalta. Kirjanpito palvelut ostetaan tilitoimistolta.

Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä ja riskienhallinnasta

Utajärven Yrityspuisto Oy:n sisäinen valvonta ja riskienhallinta on järjestetty konsernin ohjeistuksen mukaisesti. Hallitus valvoo toimitusjohtajaa, jonka tehtävänä on sekä konserniohjeiden että hallituksen antamien toimintaohjeiden ja valtuutusten mukaisesti hoitaa yhtiön operatiivista toimintaa. Raportit taloudesta ja toiminnasta on annettu Utajärven kunnanhallitukselle ja valtuustolle neljännesvuosittain.

Yrityspuisto Oy:n strategiasta johdettujen toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen vuonna 2023 esitetään samassa taulukossa elinvoiman tavoitteisen kanssa.

2.1.3.2. Humanpolis Oy

Humanpolis Oy on tehnyt alueellista kehitystyötä Oulujokilaaksossa. Tavoitteeksi on asetettu aluemarkkinointi ja matkailun edistäminen. Saavutettavuuden ja lähimatkailun kehittäminen, kohteiden palvelutason parantaminen. Yrittäjien, asukkaiden ja päättäjien Geopark osaamisen lisääminen, alueellisen yhteistyön vahvistaminen, kansallisen ja kansainvälisen verkoston ja päättäjäsuhteiden vahvistaminen, kansallisen rahoituksen saaminen. Yhteiset tilaisuudet, tapahtumat ja koulutukset sekä Oulujokilaakson alueelliset hankkeet.

Tavoitteiden toteutumisesta Humanpolis Oy raportoi seuraavasti:

Saavutettavuus: Tärkeä toimenpide saavutettavuuden parantamiseksi oli Vaalan kunnan kanssa yhteistyössä toteutettu Kankarin Isokiven opastaminen ja esteettömän polun rakentaminen kohteelle. Lisäksi osallistuttiin Rokuan linja-autoyhteyden markkinointiin ja järjestettiin bussiyhteyden avajaistapahtuma.

Näkyvyyden lisääminen: Tärkeimpiä toimenpiteitä olivat valtakunnallinen Geopark-seminaari, Löytöretki-kesälehti ja Kankarin Isokiven perustaminen käyntikohteeksi. Myös Geopark-toiminnasta tiedottaminen paikallisessa mediassa ja sosiaalisen median kanavissa toivat Geopark-teemoja tunnetuksi. Kesällä julkaistu ympäristötaideteosten taiteilijahaku sai näkyvyyttä paikallisessa ja alueellisessa mediassa. Outdoor active -palvelun reitti- ja käyntikohdetietoja pidettiin yllä ja lisättiin uusia kohteita.

Kohteiden palvelutason parantaminen: Keskeisinä toimenpiteinä olivat Oulujokilaakson uudistuvat retkeilyreitit -hankkeen reitti- ja taukopaikkakunnostukset. Tervareitistöä sorastettiin Kallioselän ja Korkalavaaran sekä Pällin ja Sotkajärven välillä yhteensä 3km matkalta. Tervareitistöllä kunnostettiin myös taukopaikkoja Kallioselkä-Ahmas välillä. Utasen alakanavan varteen valmistui elokuussa kokonaan uusi taukopaikka nimeltään Utasen kota. Muhoksella kunnostettiin Lemmenpolun luontopolku. Lemmenpolulle

rakennettiin myös uusi maisematasanne. Rokualla valmistui marraskuussa käyttöön Vauluvaaran retkeilyportaat.

Humanpolis osallistui myös Vaala-Rokua retkeilyreitien kunnostushankkeen suunnitteluun ja toteutukseen sekä Väättäjäniemen siirtolohkareen käyntikohdeprojektiin.

Osaamisen parantaminen: Yrittäjille suunnattuja tilaisuuksia olivat tuotteistamisen ja markkinoinnin tueksi järjestetyt työpajat (teemoina Johku, VisitFinland Datahub, STF ja kulttuurimatkailun tuotekehitys), yhteismarkkinoinnin suunnittelemiseen järjestetyt yrittäjyysryhmän tapaamiset, Rokua Geopark kuukausitulet -tapaamiset ja keväällä järjestetyt kunnittaiset matkailutyöpajat. Lisäksi Geopark-yrittäjät kutsuttiin valtakunnalliseen Geopark-seminaariin, ja keväällä yrittäjiä osallistettiin Geopark-viikon tapahtumien toteutukseen.

Asukkaille järjestetyistä tilaisuuksista tärkeimmät olivat Geopark-viikon tapahtumat, tarina- ja taidetyöpajat sekä Geopark-seminaari. Yhteensä tilaisuuksiin osallistui noin 160 henkeä. Rokualla järjestettiin kaksi vesistöiltaa, jotka tavoittivat yhteensä viitisenkymmentä henkilöä. Lisäksi Löytöretki-lehti tavoitti hyvin myös paikallisia asukkaita. Paikallisten koulujen kanssa toteutettiin vakiintuneiksi muodostuneita teemapäiviä, kuten Muhoksen yläkoulun metsäpäivä Kirkkosaarella ja Utajärven yläkoulun retket Liimanninkoskelle ja Rokualle. Lisäksi osallistuttiin lukioden kansainvälisyshankkeiden teemapäiviin Vaalassa ja Muhoksella. Oulun seurakuntien 10-leiri Rokualla oli tärkeä ympäristökasvatustilaisuus, jossa Rokua Geopark työpajaan osallistui neljän toimintapäivän aikana yhteensä 500 lasta ja nuorta. Kaikkiaan em. tapahtumiin osallistui noin 1000 henkilöä.

Päättäjille suunnatuista osaamisen vahvistamisen tilaisuuksista tärkeimmät olivat alkuvuodesta järjestetyt matkailutyöpajat, Humanpoliksen toimenpideohjelman päivittämiseksi järjestetty työpaja ja valtakunnallinen Geopark-seminaari. Tilaisuuksiin osallistui yhteensä kymmenkunta luottamushenkilöä ja viranhaltijaa.

Kansallisten ja kansainvälisten verkostojen ja suhteiden vahvistaminen: Humanpoliksen va. toimitusjohtaja ja Rokua Geoparkin matkailukoordinaattori osallistuivat vuoden aikana aktiivisesti kansalliseen ja kansainväliseen Geopark-toimintaan. Kansallisesti Suomen Geopark-toimikunta kokoontui vuoden aikana kerran, lisäksi pidettiin yksi sähköpostikokous ja paljon muuta yhteydenpitoa sähköpostitse. Toimintaa koordinoi Rokua Geoparkin toiminnanjohtaja.

Alkuvuodesta käynnistyi Suomen geoparkien yhteishanke. Hankkeen tiimoilta kokoonnuttiin huhtikuussa Helsinkiin työpajaan. Samassa yhteydessä pidettiin myös Geopark-toimikunnan kokous Ympäristöministeriön tiloissa. Etäyhteydellä pidettiin vuoden aikana useita hanketapaamisia.

Kansainvälisesti verkostotoiminta painottui Geopark-verkostoihin ja matkanjärjestäjätilaisuuksiin. Rokua Geoparkin matkailukoordinaattori osallistui vuoden aikana kansainvälisiin matkanjärjestäjätilaisuuksiin yhteistyössä Oulun matkailun ja Pohjolan rengastien seutukohteiden kanssa.

Markkinoinnin vahvistaminen alueellisesti, kansallisesti & kansainvälisesti: Yhteismarkkinoinnin kampanjat olivat markkinoinnin tärkeimpiä toimenpiteitä kesäkaudella 2023. Yhteismarkkinoinnissa oli mukana 25 alueen matkailuyritystä neljällä eri markkinointitasolla: kannattaja, hiekka, graniitti ja gneissi. Iso muutos vuodelle 2023 oli siirtyminen Löytöretki-kaupassa Doerz-alustalta Johku-alustalle. Tämä

suoraviivaisti asiakkaiden ostopolkua, mutta toisaalta tuotti haasteita joidenkin yritysten tuotteiden saamisessa verkkokauppaan. Kesäkauden aikana toteutettiin vuoden 2022 tapaan matkailijakysely yhteistyössä kuopiolaisen Salmi Platforms Oy:n kanssa. Kyselyllä tavoitettiin noin 200 alueella matkailutta henkilöä.

Humanpolis osallistui aktiivisesti Oulun Matkailu Oy:n koordinoimaan Pohjolan rengastien brändin kehittämiseen. Seudullisen markkinointiyhteistyön tuloksena myös Rokua Geopark -alue sai paljon näkyvyyttä kansainvälisissä tilaisuuksissa, esimerkiksi Yhdysvalloissa, Keski- ja Etelä-Euroopassa, Lähi-Idässä ja Intiassa.

Alueen elinvoiman koordinointi ja markkinointi: Alkuvuodesta 2023 järjestetyssä Humanpoliksen strategian toimenpideohjelman päivittämistyöpajassa linjattiin Humanpoliksen rooliksi matkailuelinkeinon edistäminen alueellisesti. Matkailun kehittämisen painopisteiksi valittiin aluemarkkinointi, tuotteistamisen tuki ja yrittäjien osaamisen ja aluetuntemuksen vahvistaminen.

Aluemarkkinointia suunniteltiin ja koordinoitiin kahdella tavalla: Humanpoliksen ja kuntien välisessä viestintätiimissä ja Rokua Geopark yrittäjyysryhmässä. Toukokuussa järjestettiin kunnittaiset matkailutyöpajat, jotka keskittyivät matkailun kehittämistarpeiden keräämiseen yrittäjiltä.

Humanpolis koordinoi toimintavuoden aikana myös Oulujokilaakson kulttuuritiimiä. Kulttuuritiimiin kuuluu edustaja jokaisen kolmen kunnan kulttuuritoimesta. Vuoden 2023 tapaamiset keskittyivät erityisesti Humanpoliksen tarinallistamis- ja ympäristötaidehankkeisiin ja niiden toimenpiteisiin, ja miten kuntalaiset saadaan osallistumaan hankkeiden toimintaan ja hyötymään niistä.

Investointien houkuttelu alueelle: Vuoden 2023 aikana Humanpoliksen toimitusjohtaja ja matkailukoordinaattori osallistuivat kunnittaiseen matkailualueiden maankäytön suunnitteluun ja uusien toimijoiden hakemisen valmisteluun. Humanpoliksen kautta toimijahakuun tuotiin erityisesti Geopark-toimintaan liittyvän verkostoitumisen, paikallisen tuotannon, vastuullisuuden ja ympärivuotisuuden merkitystä. Humanpoliksen edustajat osallistuivat myös reitistöjen suunnitteluun niin uusien reittien perustamisen kuin olemassa olevien reittien kunnostamisen näkökulmasta. Yrittäjien kanssa käytiin keskusteluita mahdollisista liiketoiminnan laajentamiseen tai toimintaympäristön kehittämiseen liittyvistä mahdollisuuksista.

Yrittäjyyden palveluportaalin luominen alueen yrittäjille: Humanpoliksen internetsivuilla olevaa yrittäjille suunnattua sisältöä täydennettiin ja päivitettiin. Humanpoliksen yrittäjien palveluportaalin kehittämisessä noudatettiin toimenpideohjelman päivityksessä valittua linjaa, että Humanpoliksen tarjoamat palvelut suunnataan erityisesti matkailutoimialalle.

2.1.3.3. Asunto-osakeyhtiöt

Utajärven kunnan tytäryhtiöiden keskeisimpiä tapahtumia vuodelta 2023: Kiinteistö Oy Järvenneito ja Kiinteistö Oy Mäyrä ovat Utajärvi-konserniin kuuluvia tytäryhtiöitä. Kiinteistö Oy Järvenneidon koko osakekannan omistaa Utajärven kunta. Yhtiö omistaa rivitaloja kahdeksassa eri pihapiirissa ja talot on rakennettu vuosien 1975 - 1992 aikana valtion aravalainalla ja ovat ARA-rajoitusten alaisia kohteita. Kiinteistö Oy Mäyrän osakekannasta Utajärven kunta omistaa 82 %, Stora Enso Oyj on vähemmistö-

osakkaana. Yhtiö omistaa vuonna 1967 rakennetun kerrostalon, joka on peruskorjattu 1993 – 1994. Talo on ARA-rajoitusten alainen kohde.

ARA-vuokra-asunnoista perittävistä vuokrista säädetään korkotukilain (604/2001) 13 §:ssä ja aravarajoituslain (1190/1993) 7 §:ssä, jotka vastaavat sisällöltään toisiaan. Asuntojen vuokranmäärityksessä on noudatettava omakustannusperiaatetta laissa säädetyn rajoitusajan. Pääsääntöisesti käyttö- ja luovutusrajoitukset ovat voimassa 40 – 45 vuotta. Vuokranmäärityksessä omakustannusperiaate tarkoittaa sitä, että vuokralaisilta saa periä asuinhuoneistosta vuokraa enintään määrän, joka tarvitaan muiden tuottojen lisäksi kattamaan asuntojen ja niihin liittyvien asumista palvelevien tilojen rahoitusmenot ja hyvän kiinteistönpidon mukaiset hoitomenot.

Kiinteistö Oy Järvenneito: Varsinainen yhtiökokous pidettiin Utajärven kunnanvirastolla 9.3.2023. Hallituksen puheenjohtajana jatkaa Jari Aitta. Hallituksen varsinaisia jäseniä ovat Pertti Kamula, Inkeri Perttunen ja Kirsi Kumpulainen. Hallituksen varajäsen on Eero Pirttikoski. Hallitus kokoontui vuoden aikana kolme kertaa. Tilintarkastajana toimii Utajärvi-konsernin valitsema tilintarkastusyhteisö BDO Auditor Oy, vastuullisena tilintarkastajanaan Mikko Palomäki HT, KHT.

Laki yhteishallinnosta suo asukkaille vaikuttamismahdollisuuden asumistaan koskeviin asioihin. Asukaskokous pidettiin Utajärven kunnanvirastolla 31.5.2023. Asukaskokoukseen osallistui viisi asukasta. Asukaskokous ei esittänyt asukasedustajaa nimettäväksi yhtiön hallitukseen seuraavassa yhtiökokouksessa.

Isännöintipalvelut on ostettu Utajärven kunnalta. Isännöintipalveluista maksettiin Utajärven kunnalle 29.378,03 euroa ja toimistokulukorvauksia 4.106,59 euroa. Tilitoimistopalveluista on toimeksiantosopimus Aallon Jyväskylä Oy:n kanssa. Yhtiön toimitusjohtajana on 1.1.2014 alkaen ollut Sanna Valtanen. Tekniset asiantuntijapalvelut ostetaan Utajärven kunnalta ja niistä maksettiin 3.943,35 euroa. Huoltokirjan käytöstä Utajärven kunnalle maksettiin 645,86 euroa.

Kiinteistönhoidosta on sopimus urakoitsijan kanssa 31.5.2024 saakka. Sopimusta jatketaan optiovuodella 31.5.2025 saakka. Kiinteistönhuoltosopimus kattaa kaikki yhtiön omistamat vuokratalot. Konelumityöt on kilpailutettu erikseen kirkonkylän kohteiden osalta sopimuskaudelle 2021 – 2024.

Asuntojen käyttöaste oli 87,86 %. Asuntojen tyhjänä olon vuoksi vuokratuottoja jäi saamatta yhteensä 76.343,97 euroa. Asunnoista perittävä vuokra on keskimäärin 9,55 euroa/m²/kk. Hallituksen päätöksellä omakustannusvuokria korotettiin 1.3.2023 alkaen 0,40 euroa/m²/kk.

Kiinteistöjen korjauksia tehtiin 157.090,33 eurolla. Korjauksiin saatiin Utajärven kunnan de minimis -tukena maksettu avustus 60.000,00 euroa. Tilikauden aikana purettiin Honkatien D-talo, purkukustannuksiin saatiin valtion 70 %:n purkuavustus 16.601,00 euroa.

Yhtiön poistosuunnitelma päivitettiin tilikaudelle 2018. Poistosuunnitelman mukaan rakennukset poistetaan taseesta 5-12 vuoden aikana. Poisto aika on määritelty rakennuksen iän ja tekninen kunnon perusteella, poistoajaksi tulee noin 40 vuotta. Ahmalassa sijaitseva B-talo poistettiin tilinpäätöksessä taseesta kokonaan koska talo tyhjenee ja poistuu käytöstä alkuvuoden 2024 aikana. Poistot tilinpäätöksessä yhteensä 169.166,54 euroa.

Tilikauden liikevaihto on 593.121,72 euroa. Lainoja lyhennettiin 168.856,71 euroa ja korkokulut olivat 2.274,38 euroa. Lainasaldo 31.12.2023 on 676.910,08 euroa, josta kunnan lainojen osuus 369.712,80 euroa. Tilikauden tulos on 34.141,12 euroa alijäämäinen.

Kiinteistö Oy Mäyrä: Varsinainen yhtiökokous pidettiin Utajärven kunnanvirastolla 9.3.2023. Hallituksen puheenjohtajana jatkaa Jari Aitta ja varsinaisia jäseniä ovat Pertti Kamula, Inkeri Perttunen sekä Kirsi Kumpulainen. Hallituksen varajäsen on Eero Pirttikoski. Hallitus kokoontui kolme kertaa. Tilintarkastajana toimii Utajärvi-konsernin valitsema tilintarkastusyhteisö BDO Auditor Oy, vastuullisena tilintarkastajanaan Mikko Palomäki HT, KHT.

Laki yhteishallinnosta suo asukkaille vaikuttamismahdollisuuden asumistaan koskeviin asioihin. Asukaskokous pidettiin Utajärven kunnanvirastolla 31.5.2023. Kokoukseen osallistui neljä vuokralaista. Asukaskokoukset eivät esittäneet asukasedustajaa nimettäväksi yhtiön hallitukseen seuraavassa yhtiökokouksessa.

Isännöintipalvelut on ostettu Utajärven kunnalta. Isännöintipalveluista maksettiin Utajärven kunnalle 4.030,99 euroa ja toimistokulukorvauksia 807,24 euroa. Tilitoimistopalveluista on toimeksiantosopimus Aallon Jyväskylä Oy:n kanssa. Yhtiön toimitusjohtajana on 1.1.2014 alkaen ollut Sanna Valtanen. Tekniset asiantuntijapalvelut ostetaan Utajärven kunnalta ja niistä maksettiin 821,97 euroa. Huoltokirjan käytöstä Utajärven kunnalle maksettiin 71,76 euroa.

Kiinteistönhoidosta on sopimus urakoitsijan kanssa 31.5.2023 saakka. Sopimusta jatketaan optiovuodelle 31.5.2025 saakka. Konelumityöt on kilpailutettu erikseen sopimuskaudelle 2021 – 2024. Asuntojen käyttöaste vuonna 2023 on 97,84 %. Asuntojen vajaakäytön vuoksi vuokratuottoja jäi saamatta 2.775,76 euroa. Asukkailta perittävä neliövuokra kerrostalon puolella rapuissa A – C on 8,08 euroa/jm² ja nk. liikesiivessä 10,92 euroa/jm².

Kiinteistön korjauksia tehtiin tilikaudella 15.012,84 eurolla. Liikevaihto on 128.738,26 euroa. Utajärven kunnalle lyhennettiin lainaa 7.063,90 euroa, muita lainoja ei ole. Lainasaldo 31.12.2023 on 52.979,18 euroa. Tilikaudella purettiin 6.510,00 euroa asuintalovarausta vuodelta 2023. Tilikaudelle muodostettiin uusi asuintalovaraus 21.300,00 euroa. Tilikauden tulos on 16,50 euroa ylijäämäinen.

Kiinteistösaakeyhtiöiden toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen vuonna 2023

Asia	Tavoite	Vuoden 2023 toteuma
1. Kysyntää vastaavat, toimivat vuokra-asunnot	-korkea käyttöaste ja hyvä asukastyytyväisyys	-Järvenneidon osalta käyttöaste laski remonttitarpeen lisääntymisen vuoksi, Mäyrän käyttöaste nousi edellisvuoteen verrattuna -nopea reagointi huoltokirjaan annettuihin vikailmoituksiin -asiakaspalvelun saavutettavuus hyvällä tasolla
2. Vuokra-asuntojen kunnossapitäminen, asukasviihtyvyyden	-asuntojen kosteusmittaus aina muuttojen yhteydessä ja remointi tarpeen mukaan.	-asuntojen kosteusmittaukset toteutettiin aina muuttojen yhteydessä

ylläpito ja parantaminen	Epäkelpoja asuntoja ei vuokrata ennen remonttia, remonttien kiireellisyys arvioitava erikseen -asukaskokouksia vuosittain, vähintään 1/vuosi/yhtiö (lakisääteinen asukasdemokratia)	-remontteja toteutettiin taloudellisten resurssien puitteissa, enemmän olisi pitänyt pystyä remontoimaan: asuntoja odottaa remontteja -asukaskokoukset pidetty
3. Kehittämistoimenpiteet	-salkutuksen ylläpito /tarvittaessa päivittäminen -asuntokannan kehittäminen mukaan lukien huonoista kohteista luopuminen hallitusti taloudelliset resurssit huomioiden -sähköisen asuntohakemuksen käyttöönotto	-Honkatien D-talon purkamisen toteutettiin v.2023 -Honkatien A ja C-talojen purkamista valmistellaan vuodelle 2024 (avustuspäätös saatu) -Ojarivin kohteen purkamista valmistellaan vuodelle 2025 -sähköisen asuntohakemuksen käyttöönotto viivästyi (Utajärven kunnan hankinta)

Tilinpäätöslukuja 2023

	KIINTEISTÖ OY JÄRVENNEITO	KIINTEISTÖ OY MÄYRÄ
kunnan omistusosuus	100 %	82 %
käyttöaste % (saamatta jäänyt vuokratulo)	87,86 % (76.343,97)	97,84 % (2.775,76)
LIIKEVAIHTO	593.121,72	128.738,26
de minimis -tuki (kunta)	60.000,00	0
Hoitokulut	511.818,18	98.386,66
Rahoituskulut	2274,38	1.686,05
Lainojen lyhennykset	168.856,71	7.063,90
asuintalovarausten muutokset		+14.790,00
TILIKAUDEN TULOS	-34.141,12	+ 16,50
Lainasaldo 31.12.2023	676.910,08	52.979,18
Valtiokonttori	307.197,28	0,00
rahoituslaitos	0,00	0,00
kunnan tertiärlainat	369.712,80	52.979,18
oma pääoma	260.120,92	49.135,39
Tase	1.003.093,38	272.261,71

2.2. HYVINVOINTIPROSESSI

2.2.1. HYVINVOINTIPALVELUT

Hyvinvointipalvelujen toimialue kattaa kuntalaisten hyvinvoinnin edistämisen, joka sisältää myös terveyden, turvallisuuden, yhteisöllisyyden ja osallisuuden edistämisen. Hyvinvointipalveluiden tavoitteena on kokonaisvaltainen ja laaja-alainen kuntalaisten hyvinvoinnin edistäminen strategisten tavoitteiden ja hyvinvointikertomukseen linjattujen painopisteiden ohjaamana. Utajärven kunta on allekirjoittanut maakunnallisen hyvinvointisopimuksen vuosille 2019-2025, jossa kunnat ovat sitoutuneet yhteiseen hyvinvointikäsitykseen ja haluun edistää ja kehittää pohjoispohjalaisten hyvinvointia.

Hyvinvoinnin edistämistyötä tehdään poikkihallinnollisesti jokaisella kunnan toiminta-alueella, joten hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen vastuu kunnassa jakaantuu kaikkien hallinnonalojen kesken. Hyvinvointityö toimii tiiviissä yhteistyössä kasvatuspalveluiden kanssa.

Hyvinvointipalveluiden vastuualueelle kuuluvat liikunta- ja nuorisotyö, kirjastopalvelut, kulttuuripalvelut, etsivä nuorisotyö, kotoutumisen palvelut, työllisyyspalvelut sekä yleinen hyvinvoinnin- ja terveyden edistäminen.

Vuoden 2022 aikana aloitettua ARA rahoitteista asumisneuvonnan palvelua jatkettiin vuoden 2023 aikana. Hyvinvointialueudistus astui voimaan vuoden 2023 alussa ja hyvinvointialue Pohde aloitti toimintansa. Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut siirtyivät pois kuntien maksuvastuulta. Vuoden aikana Pohteen kanssa on tehty tiivistä yhteistyötä uusien toimintamallien ja yhteistyön kehittämiseksi. Hyvinvointisuunnitelmaan on valtuustokauden alussa määritelty kunnan tärkeimmät strategiset hyvinvoinnin painopistealueet. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työtä seurataan ja arvioidaan kuukausittain hyvinvointiprosessin työryhmissä. Hyvinvointiprosessi vastataan myös hyvinvointivaliokunnan ja elinvoimaryhmän järjestelyistä sekä järjestöyhteistyöstä. Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä kunnan poikkihallinnollisen rajapintayhteistyön kehittäminen ja ylläpitäminen kuuluvat hyvinvointipalveluiden vastuulle.

Hyvinvointipalveluiden kokonaisuudesta vastaa hyvinvointijohtaja.

Kulttuuripalveluissa työskentelevät kulttuurituottaja, kirjastossa kaksi kirjastovirkailijaa sekä yksi kirjastonhoitaja. Nuoriso- ja liikuntapalveluissa työskentelee liikunnanohjaaja ja nuoristyöntekijä sekä osa-aikainen ohjaaja. Kotoutumisen palveluissa työskentelee maahanmuuttotyöntekijä, joka vastaa myös projektirahoitteisesta asumisneuvonnasta sekä maahanmuuttotyön ohjaaja- hyvinvointikoordinaattori (50 % maahanmuuttotyössä ja 50 % hyvinvoinnin- ja terveyden edistämisessä). Hankerahoituksella on lisäksi työskennellyt maahanmuuttotyön ohjaaja elokuusta alkaen. Etsivä nuoristyöntekijä kuuluu myös hyvinvointipalveluiden alaisuuteen. Työllisyyspalvelut siirtyivät vuoden 2023 alussa hyvinvointijohtajan vastuulle. Työllisyyspalveluissa työskentelee työllisyyskoordinaattori.

Hyvinvointipalveluiden talousarvion toteutuminen

Ulkoinen ja sisäinen	TA 2023	TA muutos	TA muutoksen jälkeen	Toteutuma 2023	Poikkeama	Käyttö %
HYVINVOINTIPALVELUT						
Myyntituotot	125 200		125 200	107 551,44	-17 648,56	85,9
Maksutuotot	2 500		2 500	4 112,72		
Tuet ja avustukset	373 000		373 000	325 339,51		
Muut toimintatuotot	2 000		2 000	2 138,38	138,38	106,9
TOIMINTATUOTOT	502 700		502 700	439 142,05	-63 557,95	87,4
Henkilöstökulut	-1 043 419		-1 043 419	-1 009 659,31	-33 759,69	96,8
Palvelujen ostot	-421 634		-421 634	-495 764,88	74 130,88	117,6

Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-96 310		-96 310	-67 795,07	-28 514,93	70,4
Avustukset	-88 800		-88 800	-58 929,59	-29 870,41	66,4
Muut toimintakulut	-63 480		-63 480	-27 395,67	-36 084,33	43,2
TOIMINTAKULUT	-1 713 643		-1 713 643	-1 659 544,52	-54 098,48	96,8
TOIMINTAKATE	-1 210 943		-1 210 943	-1 220 402,47	9 459,47	100,8

Hyvinvointipalveluiden talousarvion toimintakate ylittyi 9 459,47 euroa.

Hyvinvointipalveluiden tunnuslukuja:

Tunnusluku; kate (ulk+sis)	2020	2021	2022	2 023
Hyvinvointi, kp600 €	131227	168611	191925	194 956
Maahanmuutto toiminta €	19862(tuloo)	28353	736,88 (tuloo)	5 511
Työllistäminen €	415126	434129	459061	422 721
Kansalaisopisto €	16 759	42 223	41658	31 782
Kirjasto €	186 449	219 086	191323	204722
Kulttuuripalvelut €	40 055	62 615	61072	67031
Nuoriso- ja liikuntapalvelut €	215 463	235 074	209193	239540

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen: Kuntalaki (2015/410) määrittelee kuntalaisten hyvinvoinnista ja terveydestä huolehtimisen keskeiseksi kunnan perustehtäväksi. Terveystalouden (1326/2010) luvussa 2 määritellään laajasti kunnan tehtäviä kuntalaisten terveyden edistämiseksi, jonka tavoitteena on lisätä kuntalaisten hyvinvointia, terveyttä ja toimintakykyä, ehkäistä sairauksia ja syrjäytymistä ja vahvistaa osallisuutta. Sosiaalihuoltolaissa (1301/2014) on rakenteellisen sosiaalityön käsitteen lisäksi useita vastaavia mainintoja kunnan tehtävistä. Näiden lisäksi terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä ohjataan useissa muissa hallinnonaloissa koskeissa laeissa, kuten maankäyttö- ja rakennuslaissa, perusopetuslaissa, kuntien kulttuuritoimintalaissa ja elintarvikelaissa. Hyvinvointia ja terveyttä edistetään poikkihallinnollisesti kaikilla kunnan toimialoilla. Strategian tavoitteisiin sidottuja hyvinvoinnin toimenpiteitä seurataan ja niistä raportoidaan valtuustolle vuosittain. Lisäksi kerran valtuustokaudessa valmistellaan laajempi hyvinvointikertomus.

Huhtikuussa 2022 tapahtunut nuoriso- ja liikuntatalon tulipalo vaikutti laajasti hyvinvointipalveluiden toimintaan talon ollessa käyttökelvoton. Toimintoja ja tapahtumia jouduttiin siirtämään väliaikaisesti tiloihin vielä vuoden 2023 aikana. Nuoriso- ja liikuntatalon remontti valmistui lokakuussa 2023. Loppuvuoden aikana talo kalustettiin ja tuhoutuneen irtaimiston tilalle tilattiin kalusteita, laitteistoa ja liikuntavälineitä vakuutuskorvauksella.

Nuorisopalveluissa jatkui Vaalan, Muhoksen ja Utajärven kuntien yhteinen perusnuorisotyön kehittämishanke, jota hallinnoi Nuorten Ystävät. Hankkeen tavoitteena on kehittää nuorisotyötä ja laatia toiminnan palvelusuunnitelma. Hanke on myös nuoria osallistava.

Kunnan ja ARA:n välille laadittiin sopimus asumisneuvonnan aloittamisesta kuntaan. Hanke käynnistyi kesällä ja sijoittui hyvinvointipalveluissa maahanmuuttotyön ohjaajan työnkuvaan. Hanketta oli tarkoitus jatkaa myös tuleville vuosille mutta ARA:n laskiessa avustusprosenttia, olisi kunnalle jääneet kustannukset kasvaneet liian suuriksi tarpeeseen nähden. Jouduimme toistaiseksi lopettamaan toiminnan vuoden 2024 alusta.

Harrastamisen Suomen malli on Avi:n rahoittama hanke, jonka tavoitteena on mahdollistaa jokaiselle lapselle ja nuorelle mieluisa ja maksuton harrastus koulupäivän yhteydessä. Avi:n hankeavustus on 24 000€/vuosi.

Maahanmuuttopalveluissa haettiin hankerahoitusta KEHA-keskuksesta, lisätukea kuntien kotoutumiseen liittyvien tehtävien toimivan uuden työntekijän palkkaamiseen.

Etsivä nuorisotyö on vakiintunutta toimintaa, joka on valtionrahoitteista. Avi valvoo toimintaa ja kunnalla on toiminnasta raportointivelvollisuus. Avustussumma on 30 000€/vuosi.

Hyvinvointipalveluiden strategiasta johdettujen toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen vuonna 2023

LISÄÄ TYÖPAIKKOJA		
VALTUUSTOKAUDEN TULOSTAVOITE 2025 Valtuustotason toimenpiteet 2021–2025	Vuoden 2023 toimenpiteet ja mittarit	Vuoden 2023 toteuma
<p><u>Tulostavoite:</u> Elinkeinorakenteen monipuolistaminen. Yrityksien määrän lisääminen.</p> <p><u>Toimenpiteet:</u> Kehitetään kunnan omia työllisyyspalveluita huomioiden hyvinvointialueen ja TE-palveluiden kuntiin siirron vaikutukset.</p>	<p>Toiminnan toteuttaminen tuleva TE2024-uudistus huomioiden.</p> <p>• MITTARI: Työttömyysprosentti alle Pohjois-Pohjanmaan keskiarvon</p>	<p>Työttömyysprosentti Utajärvellä on hieman alle Pohjois-Pohjanmaan keskiarvon.</p>

LISÄÄ ASUKKAITA		
VALTUUSTOKAUDEN TULOSTAVOITE 2025 Valtuustotason toimenpiteet 2021–2025	Vuoden 2023 toimenpiteet ja mittarit	Vuoden 2023 toteuma
<p><u>Tulostavoite:</u> Kuntalaisten hyvinvoinnin edistymisen hyvinvointikertomukseen ja kokemustietoon perustuen.</p>	<p>Monipuolinen harrastus- ja kerhotoiminta. Alhaiset osallistumismaksut.</p> <p>• MITTARI: kävijämäärä kerhoissa ei laske</p> <p>Lasten- ja nuorten ennaltaehkäisevien</p>	<p>Kävijämäärijä on seurattu vuosittain hyvinvointiraportissa. Kävijämäärät ovat pysyneet ennallaan.</p>

<p>Toimenpiteet:</p> <p>Lapset ja nuoret: Lapsiperheiden palvelut ja lasten harrastustoiminta</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jokaisella lapsella on sellaista tekemistä, josta tulee hyvä mieli. • Onnellinen ja turvallinen lapsuus ja nuoruus. • Myönteisen itsetuntemuksen vahvistaminen. • Hyvät harrastukset. • Nuoren mielen hyvinvoinnin edistäminen <p>Kaikki kuntalaiset: Yhteisöllisyys, kuntalaisten kuuleminen ja työikäisten harrastustoiminta.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Työllisyyden edistäminen • Hyvät harrastukset hyvinvoinnin edistäjinä. • Liikunnallisen elämäntavan vahvistaminen. • Ennalta ehkäisevän päihdetyön kehittäminen. • Osallisuuden ja yhteisöllisyyden edistäminen. • Turvallisuuden edistäminen. • Kansansairauksien ennaltaehkäisy. <p>Ikäihmiset: Ikäihmisten kotona pärjäämisen tukeminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Turvallinen asuminen ja turvallisuudentunne. • Yksinäisyyden vähentäminen • Kaatumisen ehkäisy 	<p>tukipalvelujen resurssit ovat riittävät</p> <ul style="list-style-type: none"> • MITTARI: Jokainen nuori lähtee ja pääsee opiskelemaan peruskoulun jälkeen • MITTARI: nuorisotyöttömyyden seuranta <p>Tapahtumien järjestäminen yhteistyössä järjestöjen ja seurojen kanssa</p> <ul style="list-style-type: none"> • MITTARI: Yhteistyössä järjestettyjen tapahtumien määrä ja osallistujamäärät säilyy ennallaan <p>Harrastemahdollisuuksien löytäminen Elintapa- ja liikuntaneuvonnan sekä liikunnallisen elämäntavan vahvistaminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • MITTARI: Neuvontaa ja ohjausta saatavilla <p>Uintimatkat</p> <ul style="list-style-type: none"> • MITTARI: osallistujamäärät kevään ja syksyn uintimatkoille pysyy ennallaan <p>Ennaltaehkäisevä päihdetyön suunnitelman noudattaminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • MITTARI: EPT-suunnitelma valmis vuoden 2023 loppuun mennessä <p>Turvallisen asumisen kehittäminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • MITTARI: Kylien turvallisuussuunnitelmien päivittäminen ja varautumisen kehittäminen jatkuu 	<p>Nuoret ovat päässeet opiskelemaan peruskoulun jälkeen.</p> <p>Alle 25 vuotiaiden työttömien määrä nousi vuonna 2022 verrattuna edelliseen vuoteen.</p> <p>Järjestöjen ja seurojen kanssa on järjestetty tapahtumia enemmän edelliseen vuoteen verrattuna.</p> <p>Liikuntaneuvontaa on tarjottu yksilöohjauksena ja ryhmämuotoisena. Kuntalaisille on myyty 3596 lippua (aikuiset 2652 ja lapset 944). Uintimatkoja Rokualle on järjestetty 24 kertaa ja niihin on osallistunut keskimäärin 20-30 uimaria /kerta.</p> <p>Ennaltaehkäisevän päihdetyön suunnitelma ei ole valmistunut vuoden 2023 aikana.</p> <p>Kylien turvallisuussuunnitelmia on</p>
---	--	--

päivitetty ja kehitetty
vastaamaan tarpeita.

KUNNAN VETO- JA PITOVOIMA		
VALTUUSTOKAUDEN TULOSTAVOITE 2025 Valtuustotason toimenpiteet 2021– 2025	Vuoden 2023 toimenpiteet ja mittarit	Vuoden 2023 toteuma
<u>Tulostavoite:</u> Järjestetään eri väestöryhmille suunnattuja tapahtumia. <u>Toimenpiteet:</u> <ul style="list-style-type: none">• Järjestetään eri vuodenaikoina kaikille ikäryhmille onnellisuutta ja yhteisöllisyyttä edistäviä tapahtumia yhdessä yritysten, kyläyhteisöjen ja muiden sidosryhmien kanssa.• Kehitetään elinvoimaa tukevia tapahtumien järjestämistä yhteistyössä järjestöjen kanssa.	<p>Otetaan käyttöön osallistava budjetointi ja osallistetaan kuntalaiset määrärahan käyttöön</p> <ul style="list-style-type: none">• MITTARI: Osallistavan budjetoinnin määräraha on käytetty kuntalaisten esityksen mukaisesti <p>Koko perheen tapahtumien järjestäminen</p> <ul style="list-style-type: none">• MITTARI: Tapahtumamäärät säilyvät ennallaan <p>Nuorille suunnattua kulttuurikasvatusta kehitetään</p> <ul style="list-style-type: none">• MITTARI: Nuorten kulttuuritapahtumat lisääntyvät <p>Kylien kulttuuripalveluja kehitetään</p> <ul style="list-style-type: none">• MITTARI: Taidetta kylille (TAIKE) hanke toteutetaan vuoden 2023 aikana	<p>Osallistava budjetti otettiin käyttöön ja määräraha käytettiin esitysten mukaisesti.</p> <p>Vuoden aikana on järjestetty yhteensä 30 eri tapahtumaa ja niissä on ollut n 3000 käyntikertaa.</p> <p>Nuorille järjestettäviä kulttuuritapahtumia on lisätty.</p> <p>Taidetta kylille hanke toteutettiin kylille.</p>

Maahanmuuttopalveluiden tehtävänä on kaikkien kunnassa olevien maahanmuuttajien kotouttaminen, ohjaus ja neuvonta. Utajärvi ottaa vuosittain vastaan kiintiöpakolaisia ja oleskeluluvan saaneita turvapaikanhakijoita hätätapaustilalta sekä Euroopan sisäisiä siirtoja yhteensä 32-35 henkilöä. Asiasta on olemassa valtuuston pysyvä päätös (28.2.2018 §18). Maahanmuuttopalvelut toimivat kotouttamista ohjaavan lain ja Utajärven kotouttamissuunnitelman mukaisesti yhteistyössä kunnan, Pohteen eri toimijoiden sekä muiden viranomaistahojen ja vapaaehtoistoimijoiden kanssa. Kotouttamistyötä on tehty yhteistyössä ELY-keskuksen, Pohteen, SPR:n ja muiden järjestöjen, seurakunnan ja vapaaehtoisten kuntalaisten kanssa.

Tammikuussa Utajärvelle saapui Sambiasta 26 henkilön kiintiöpakolaisryhmä. Edellisessä ryhmässä saapuneet muuttivat viimeistään tammikussa miltei kaikki toisaalle asumaan. Ryhmässä saapui 3 isoa perhekokonaisuutta, 9 aikuista ja 17 lasta. Lisäksi perheenyhdistämisen prosessin kautta saapui pääsiäisen jälkeen Etiopiasta 1 aikuinen ja 3 lasta. Maahanmuuttopalveluiden asiakkuudessa oli vuoden -23 aikana noin 32-38 henkilöä, myös perhe- ja työperusteisesti Utajärvelle muuttaneita.

Kotouttamiskoulutus alkoi huhtikuussa ja koulussa aloitti 14 opiskelijaa, joista kahdelle suunniteltiin räätelöity opiskelumahdollisuus. Kotouttamiskoulutuksen toteuttajana toimii Spring House ja Arffmann. Varhaiskasvatuksessa on 3 lasta ja koulussa on 14 lasta. Lapset aloittivat opiskelut valmistavassa opetuksessa. Yksi lapsista aloitti eskarin ikäluokkansa mukaisesti.

Suuren ryhmän johdosta työmäärä on ollut iso ja haasteita resurssien riittävydestä ja käytöstä on ollut niin kunnan kuin Pohteen puolelta.

Työllisyyspalveluiden tehtävänä on toteuttaa kunnan ja sen asukkaiden työllisyyttä edistäviä toimenpiteitä. Tavoitteena on parantaa työllistämiseen ja työllisyyteen liittyvien toimenpiteiden vaikuttavuutta ja saada aikaan säästöjä työttömyydestä kunnalle aiheutuviin kustannuksiin. Työllistämispalveluissa työtä tehdään asiakaslähtöisesti ja asiakkaalle suunnattavia palveluita suunnitellaan yksilön toiveet, tavoitteet ja kokonaistilanne huomioiden unohtamatta kunnan lakisääteisiä velvoitteita. Työllistämispalvelujen ensisijaisia kohderyhmiä olivat alle 29-vuotiaat nuoret, yli 300 päivää työmarkkinatukea työttömyyden perusteella saaneet henkilöt sekä monialaisen yhteispalvelun piiriin (TYP) kuuluvat asiakkaat.

Kunnan työmarkkinatuen kuntaosuus vuodelta 2023 oli 35 509,59 euroa, kun se edellisenä vuonna oli 45 470 euroa. Kuntouttavan työtoiminnan järjestämistä vastuu siirtyi Pohtelle 1.1.2023. Pohde ei kuitenkaan pystynyt järjestämään kuntouttavaa työtoimintaa henkilöstön rekrytointiongelmien vuoksi kuin vasta lokakuussa 2023. Kuntouttava työtoiminta on yksi merkittävä keino, jolla kunnan työmarkkinaosuutta pystytään pitämään pienempänä. Mikäli kuntouttavaa työtoimintaa olisi Pohde pystynyt järjestämään, niin kunnan maksuosuus olisi ollut noin 10 000 euroa vähemmän kuin nyt toteutunut. Haastavassa tilanteessa työllisyyspalveluiden oikeanaikaiset ja yksilöidyt työllisyyttä edistävät toimenpiteet asiakkaille kuitenkin onnistuivat pudottamaan työmarkkinatuen kuntaosuutta.

ELY-keskuksen kuukausittaisessa työllisyysraportissa Utajärven työttömyysprosenttien keskiarvo oli 10,2 % vuonna 2023, kun edellisenä vuonna se oli 9,2%. Vuoden ensimmäinen ¼ työttömyys pysyi 9 % lukemissa, mutta sen jälkeen jyrkästi noussut rakennetyöttömyys nosti työttömyysprosentin keskiarvon kuitenkin aiempaa vuotta suuremmaksi.

Lakisääteisten työvoima- ja yrityspalveluiden (TE-palvelut) järjestämistä vastuu siirtyi kunnille 1.1.2025. Samaan aikaan uudistuvat kotoutumislaki sekä laki työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta. Uudistuksen tavoitteena on palvelurakenne, joka edistää parhaalla mahdollisella tavalla työntekijöiden nopeaa työllistymistä ja lisää TE-palveluiden saatavuutta, tuottavuutta, vaikuttavuutta ja monipuolisuutta.

Utajärvi on tehnyt yhteistyösopimuksen Oulun seudun työllisyysalueen kanssa, johon kuuluvat Oulun ja Utajärven lisäksi myös Hailuoto, Ii, Kempele, Liminka, Lumijoki, Muhos, Pudasjärvi, Tyrnävä ja Vaala. Työllisyysalue järjestää lakisääteiset työvoima- ja yrityspalvelut vastuukuntamallilla. Oulun seudun

työllisyysalueella Oulu on vastuukunta, joka koordinoi työllisyysalueen toimintaa varmistaen, että lakisääteiset palvelut järjestetään kaikille 11 kunnan kuntalaisille, ja että palveluita on saatavilla yhdenvertaisesti. Jokainen kunta järjestää tietyt lähipalvelut itse. Lähipalveluita toteuttava henkilöstö on ko. kunnan palveluksessa. Tietyt erityisasiantuntijuutta vaativat palvelut keskitetään vastuukuntaan. Keskitettyjä palveluita toteuttava henkilöstö on vastuukunnan palveluksessa. Yhteistoimintasopimuksella sopijapuolet sitoutuvat toteuttamaan yhdessä *Oulun seudun työllisyysalueena* julkisia työvoimapalveluita ja niihin liittyviä tehtäviä 1.1.2025 alkaen järjestämislain (Laki työvoimapalvelujen järjestämisestä) mukaisesti.

	2023	2022	2021	2020	2019
Työttömien työhakijoiden osuus työvoimasta, %	10,2	9,2	12,2	12,6	9
Työttömät työnhakijat	101	93	122	131	99
Työttömät työnhakijat, naiset	39	28	40	52	39
Työttömät työnhakijat, miehet	71	65	82	79	60
Alle 25-vuotiaat työttömät työnhakijat	10	9	13	17	11
Yli vuoden työttömänä olleet	21	27	35	23	17
Yli 50-vuotiaat työttömät työnhakijat	49	51	63	88	53
Avoimet työpaikat	10	16	18	11	34

*Taulukko:
Utajärven
kunnan
työttömien*

työnhakijoiden tilannekatsaus 2023-2019 . Lähde: TEM:n työnvälitystilasto. Kuukausittainen keskiarvo.

Nuorten työpaja kohderyhmänä ovat alle 29-vuotiaat koulutus- ja työelämän ulkopuolella oleville nuorille. Työpajalla järjestetään ryhmätoimintaa, joiden sisältöjen suunnitteluun osallistuvat myös nuoret itse. Esimerkkeinä retkeilyä, ruuanvalmistusta, liikkumista, tutustumisia ja vierailuja yms. Toimintoja, jotka vahvistavat työ- ja opiskeluvalmiuksia sekä antavat mielekästä tekemistä. Työpajalla saa myös yksilöohjausta, joka muotoutuu nuoren tarpeiden ja tavoitteiden mukaan. Tavoitteena on nuoren osallisuuden tukeminen ja yhteiskuntaan sijoittuminen, koulutusvalmiuksien parantaminen, opintojen loppuun suorittamisen edistäminen ja tukea avoimille työmarkkinoille sijoittumista.

Nuorten työpaja tarjoaa mahdollisuutta osallistua Nuotta –valmennukseen kaksi kertaa vuodessa. Valmennus vahvistaa sosiaalisia valmiuksia. Osallistua voivat etsivän nuorisotyön ja nuorten työpajojen asiakkaat. Nuotta on nuorisokeskusten kehittämä ja tuottama maksuton palvelu

Etsivän nuorisotyön tavoitteena on kohderyhmään kuuluvien nuorten tavoittaminen, tukeminen ja auttaminen tarvittaessa sellaisten palvelujen ja muun tuen piiriin, joilla edistetään heidän kasvuun ja itsenäistymistään sekä pääsyään koulutukseen ja työmarkkinoille elämäntaitojen vahvistamisen ja yksilöllisten haasteiden ratkaisemisen kautta sekä auttaa nuorta luomaan vertaisyhteisöjä itselleen. Etsivään nuorisotyöhön haettiin valtionavustusta 30 000 euroa.

Etsivä nuorisotyö ja nuorten työpaja järjestävät yhteistyössä kerran viikossa nuorten avoimen ryhmän, johon nuoria ohjautuu nonstopina niin etsivästä nuorisotyöstä kuin nuorten työpajaltakin. Ryhmä on toiminnallinen ja sen tavoitteena on nuoren yhteisöllisyyden sekä sosiaalisten taitojen parantaminen ja nuoren itsetunnon kohottaminen onnistumisen kokemusten kautta. Ryhmän sisältö suunnitellaan aina nuorten kanssa yhdessä. Ryhmän teemoina ovat muun muassa hyvinvointi, harrastukset ja vapaa-aika, työelämä- ja koulutusasiat, talousasiat, terveysasiat sekä arjenhallinta ja päihdeasiat. Etsivä nuorisotyö ja nuorten työpaja osallistuvat nuorille suunnattuun Nuotta-valmennukseen kaksi kertaa vuodessa. Utajärven kunnan etsivää nuorisotyötä toteutetaan kutsunnoissa osallistumalla Aikalisa -toimintaan yhdessä muiden toimijoiden kanssa. Kutsunnoissa etsivä nuorisotyö haastattelee pääsääntöisesti kaikki kutsuntaikäiset utajärviset nuoret. Etsivä nuorisotyö osallistuu yläkoulun ja lukion oppilashuoltoryhmien kokouksiin. Yhteistyössä nuorisotyöntekijän kanssa toteutetaan pyydettäessä lukiolaisille hyvinvointitunteja ja lukion päättävälle infotilaisuuksia. Lähialueen ammatillisten oppilaitosten kanssa yhteistyötä kehitetään. Koulusosionomin ja naapurikunnan etsivän nuorisotyön kanssa yhteistyössä toimii Sateenkaarinuorten kahvila, jonka toiminta päättyi vuoden lopussa.

4H-yhdistys on tärkeä yhteistyökumppani nuorten työllistymisen edistämiseksi. Nuoria ohjataan etsivän työn kautta myös mukaan 4H-yhdistyksen toimintaan ja töihin yhdistyksen kautta. 4H-yhdistyksen kanssa käydään informoimassa nuoria kesätyönhakuun liittyvissä asioissa ja järjestetään yhteistyössä kunnan työllisyyspalvelujen kanssa Ajokortti työelämään!-koulutus kaikille 8.-luokkalaisille. 4H:n ja Harrastamisen Suomen mallin kanssa yhteistyössä toimii Nuorten klubi yläkouluikäisille nuorille. Ryhmän tavoitteena on yhteisöllisyyden ja sosiaalisten taitojen kehittäminen toisen asteen koulutukseen siirtymisen sujuvoittamiseksi. Tarvittaessa ja halutessaan Klubiin osallistuvat nuoret saavat tiiviimpää ja yksilöllisempää tukea. Etsivä nuorisotyöntekijä osallistuu nuorisotoimen järjestämiin tapahtumiin tullakseen tutuksi nuorten keskuudessa. Etsivä nuorisotyöntekijä on mukana esimerkiksi nuorisotalon Perjantaikuppiloissa, jossa käy yleensä 50-70 nuorta. Etsivä nuorisotyö on ollut vuonna 2023 yhteydessä 34 nuoreen, joista kaikki on tavoitettu.

Kansalaisopisto tarjoaa Muhoksen ja Utajärven alueella monipuolista opetusta, joka antaa mahdollisuuden omaehtoiseen itsensä kehittämiseen, elinikäiseen oppimiseen ja kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin. Opiston tarjontaan kuuluu taideaineita, käsityökurseja, vieraiden kielten kurseja, musiikkia, tietotekniikkaa, yhteiskunnallisia aineita, kirjallisuutta, kotitaloutta ja liikuntaa. Oulujoki-Opistossa järjestetään myös avoimia yleisöluentoja ja tarvittaessa ammatillista täydennyskoulutusta työyhteisöille tai yrityksille. Kuntalaiset voivat vaikuttaa esittämällä toivomuksia siitä, millaista toimintaa tai opetusta he haluavat oman alueensa opistoon.

Oulujoki-Opistossa suunniteltiin v. 2023 kurseja Utajärvelle 64. Kurseja toteutui 39. Osa kursseista jäi toteutumatta vähäisen osallistujamäärän vuoksi. Tunteja on toteutunut: 1179,89 tuntia (v. 2022 yht. 1210,95 tuntia)

Opisto sai myynti- ja maksutuottoja vuonna 2023 yhteensä 154 345 € (budjetoitu 180 700 €).

Toimintakuluja oli puolestaan 579 000 € (budjetoitu 613 000 €) ja kulujen toteuma oli 94,45 %.

Toimintakatetta ei voida kirjata todelliseksi, sillä budjetoiduista tuotoista puuttuu valtionosuus kirjaustavan muutoksen vuoksi.

Oulujoki-opiston toimintatuottojen poikkeama johtuu pääasiallisesti kirjaustavan muutoksesta; aiemmin opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta Oulujoki-opistolle kohdistuva osuus on esitetty Oulujoki-opiston toimintatuottoina, mutta vuonna 2023 on siirrytty kirjaamaan valtionosuudet kokonaisuudessaan tuloslaskelmaosan valtionosuuksiin kuntien kirjanpitoa ohjaavan AURA-käsikirjan ohjeistuksen mukaisesti.

Opetushallituksen myöntämiä kurssimaksun alentamiseen tarkoitettuja opintoseteleitä myönnettiin kurssimaksujen alentamiseen 40 utajärveläiselle (v. 2022 33 henkilölle).

Kulttuuripalvelut: Kunnan kulttuuritoiminnalla laissa tarkoitetaan toimintaa, jolla kunta edistää kulttuurin ja taiteen tekemistä, harrastamista, saatavuutta ja käyttöä sekä taide- ja kulttuurikasvatusta ja kulttuuriperintöä.

Kulttuuripalvelut toteuttavat yhdessä koulun ja varhaiskasvatuksen kanssa kulttuurikasvatussuunnitelmaa. Tämä mahdollistaa tasapuolisesti utajärveläisten lasten ja nuorten pääsyn käymään oikeissa taidelaitoksissa (teatteri, museo, konserttisali) ja myös paikallistuntemuksen lisääminen on vahvasti suunnitelmassa mukana (mm. paikalliset museot, Geopark-alueen erityisyys ja perinnetietoisuus). Suunnitelman toteuttaminen vuosittain on mittava tehtävä, jokaiselle oppilaalle ja lapselle pyritään takaamaan koettavaa ja oppimista eri kulttuurin osa-alueilta.

Kulttuurikasvatussuunnitelmaan liittyvien tapahtumien lisäksi kulttuuripalvelut järjestivät joko yksin, tai yhteistyössä eri toimijoiden kanssa n. 30 tapahtumaa, joihin osallistui n. 3000 osallistujaa. Näistä keskeisimpiä olivat Talvirieha Helmikuussa n. 150 osallistujaa, Kotiseutuviikot-tapahtuma heinäkuussa, joka tavoitti arviolta 500 osallistujaa. Syysriehassa kävijöitä oli n. 150. Joulukauden avajaiset tapahtumassa oli monipuolista ohjelmaa torilla ja Torimakasiinissa, tapahtuma oli hyvin suosittu, kävijöitä arviolta 300. Kirjallisuusillat kirjastolla, karaoketanssit Hyvinvointitalolla ja elokuvanäytökset koulun auditoriossa olivat myös toivottuja ja suosittuja. Kaikki nämä jatkuvat vuonna 2024. Lisäksi kulttuuripalvelut osallistuivat aktiivisesti ja monipuolisesti Untorock 2023- tapahtuman järjestelyihin.

Vuoden 23 aikana toteutettiin myös mittava Taidetta kylille-hanke, jonka Taiteen edistämisenkeskus rahoitti (45000€). Hankkeen toteuttivat kulttuurituottaja Antti Viitala ja projektityöntekijä Riitta-Johanna Laitinen. Hankkeen myötä Utajärven kylille saatiin yhteensä kahdeksan yhteisö- ja ympäristötaideteosta. Teokset tehtiin alusta loppuun yhdessä taiteilijoiden, kyläseurojen, kunnan teknisen puolen, nuorten, maahanmuuttajien ja muiden vapaaehtoisten kanssa. Hankkeen tavoitteena oli vahvistaa yhteisöllisyyttä ja tähän tavoitteeseen päästiin. Hanke sai paljon valtakunnallista medianäkyvyyttä ja positiivista palautetta.

Utajärven osalta Oulu 2026 kulttuuripääkaupunki-hanke edistyi tänäkin vuonna. Utajärven, Muhoksen ja Vaalan yhteinen Löytöretki taiteeseen- projektikonaisuus on saanut yhteensä n. 500 000€ kokonaisrahoituksen, joka jakaantuu kolmeen eri osaan vuosille 2022-2026. Kuluvana vuonna toteutettiin Kiehtovat tarinat Rokua Geopark alueen vetovoimatekijöiksi-hanke, jonka tuloksena syntyi uusia sisältöjä virtuaalisiin ympäristöihin ja digialustoille, näyttelyihin, tarinatietopankkiin, matkailukohteiden ja luontoreittien varrelle, kulttuurimatkailun liiketoiminnan tueksi sekä matkailumarkkinointiin. Hankkeessa saatuja tuloksia hyödynnetään muun muassa edistämään alueen yrittäjien valmiuksia kulttuurimatkailun kehittämiseen sekä alueen eri toimijoiden valmiuksiin tuottaa tapahtumia Oulun kulttuuripääkaupunkivuoden ohjelmaan.

Kirjasto: Kirjastolain mukaan kirjaston tehtävänä on edistää väestön yhdenvertaisia mahdollisuuksia sivistykseen ja kulttuuriin, tiedon saatavuutta ja käyttöä, lukemiskulttuuria ja monipuolista lukutaitoa,

mahdollisuuksia elinikäiseen oppimiseen ja osaamisen kehittämiseen, aktiivista kansalaisuutta, demokratiaa ja sananvapautta.

Kirjaston toiminta tilinpäätösvuonna 2023 pysyi samoissa uomissa kuin aikaisempana vuonna. Koulun kanssa yhteistyössä järjestetyt lukuviikot helmi- ja joulukuussa lisäsivät lasten kaunokirjojen lainausta 13,3 prosenttia, ja myös kävijämäärissä nähtiin 20,8 prosentin nousu. Kirjasto osallistui myös nuorisopalveluiden kanssa Nuorten vaalien järjestämiseen. Yhteistyötä koulun kanssa jatkettiin kulttuurikasvatussuunnitelman kautta kirjavinkkauksien ja tiedonhaunopetuksen muodossa. Syksyllä Sadun nimipäivänä ”satutäti” kiersi koululla luokissa lukemassa satuja ja sai erittäin lämpimän vastaanoton. Aikuisille suunnattuja kirjallisuustapahtumia järjestettiin aktiivisesti läpi vuoden ja kirjaston lukupiiri aloitti toimintansa syyskuussa. Myös seurakunnan ja hyvinvointialueen kanssa jatkettiin yhteistyötä sekä lapsille että aikuisille suunnattujen tuokioiden kautta. Kulttuurituottajan kanssa yhdessä pidetyt musiikilliset joulutuokiot ilahduttivat erityisryhmiä joulun alla ja perinteinen joulupukin vierailu kruunasi kirjaston vuoden.

Liikuntapalvelut tekivät laajasti yhteistyötä järjestöjen, seurakunnan, muiden kunnallisten toimijoiden, yritysten, eri hankkeiden sekä Pohteen kanssa sekä myös erilaisissa moniammatillisissa ryhmissä kuten Hytessä, erilaisissa Pohteen elintapaverkoston työryhmissä, hankkeissa ja Pohjois-Pohjanmaan Liikunta ry:n elintapaverkoston työryhmissä.

Nuoriso- ja liikuntatalon tuhouduttua korvaavaksi liikuntatilaksi tuli Hyvinvointitalon liikuntasali ja kuntosalitilaksi Hurrinsali. Molemmat tilat ovat pieniä, eivätkä soveltuneet kaikille liikuntaryhmille.

Ohjattuja tai vapaita liikuntaryhmiä kaikenikäisille järjestettiin yhdessä nuorisopalveluiden kanssa. Lapsille ja nuorille järjestettiin erilaisia liikuntakerhoja, mm. jääkiekko, luistelukoulu, tempuilu/lajiliikka, salibandy ja jalkapallo. Nuorille oli oma avoin kuntosali- sekä liikuntasalivuoro. Urheilukentällä järjestettiin keväällä/kesällä ohjattua pesäpalloa, jalkapalloa ja yleisurheilua lapsille ja aikuisille.

Aikuisten ryhmätoimintaa vuonna 2023 oli mm. avoimet lentopallovuorot miehille ja naisille hyvinvointitalon ja Sanginkoulun liikuntasalissa.

Ikääntyvien liikkumiseen ja terveyden edistämiseen panostettiin vahvasti. Yli 65v. senioreille järjestettiin kolme erilaista ohjattua kuntosaliryhmää. Pysytään pystyssä-ryhmä n. yli 68v. järjestettiin syksyllä, ryhmän tavoitteena oli osallistujien kaatumisvaaran vähentäminen.

Lisäksi erilaisia liikuntatempauksia ja tapahtumia järjestettiin yhteistyökumppaneiden kanssa. Liikunta- ja elintapaneuvonta, Tulppa-ryhmä ja liikuntaverkkopuntari-ryhmä toteutettiin yhteistyössä Pohteen kanssa, liikuntaneuvontaa on annettu myös yksityisesti ja ryhmämuotoisena.

Ostopalveluna paikallisilta yrittäjiltä ostettiin soveltavan liikunnan allasjumppa, työikäisten ohjattu kuntosaliryhmä, kuntopiiri, sekä keväällä 10x Sokerijussien kuntosaliryhmä. Kuntalaisille maksuton Inbody-kehonkoostumusmittaus järjestettiin kahdesti vuodessa keväällä ja syksyllä, noin 3vrk kerrallaan.

Yhteistyössä urheiluseurojen ja yhdistysten kanssa järjestettiin sarjahiihdot, lasten luistelu- ja yleisurheilukoulu, yleisurheilukilpailuja, juoksukoulu, avoimia ohjattuja liikuntaryhmiä, sekä tapahtumia kaikenikäisille. Yleis- ja kohdeavustuksilla tuettiin järjestöjen, yhdistysten ja urheiluseurojen avointa liikunnallista toimintaa, sekä kilpaurheilua. Välkäröihjaajakoulutus järjestettiin koululla ala- ja yläkoulun 18

vapaaehtoiselle oppilaalle. Liikuntapalvelut toteutti yhteistyössä 0-9 luokkien oppilaille liikkariehan urheilukentällä koulupäivän aikana. Yleisurheilun ohjaajakoulutus järjestettiin Utajärvellä Pohjois-Pohjanmaan yleisurheilu ry:n toimesta.

Nuorisopalvelut tekivät laajasti yhteistyötä järjestöjen, seurakunnan, koulun, etsivän nuorisotyöntekijän, muiden kunnallisten toimijoiden sekä nuorten perheiden kanssa.

Nuorisopalveluiden tila- ja kerhotoiminta jatkui edelleen väistötiloissa. Varhaisnuorten kerhotoiminta järjestettiin yhteistyössä liikuntapalveluiden, Utajärven 4H-yhdistyksen ja Utajärven seurakunnan kanssa.

Yhteensä lasten ja nuorten kerhoja oli 13 kerhoa/viikko. Lapsille ja nuorille tarjottavissa kerhoissa sisältöinä oli mm. kokki-, monitoimi-, metsäsalapoliisi-, kädentaito-, jalkapallo-, sähly- ja liikuntakerhot. Kerhoissa osallistujia keskimäärin 10-20 osallistujaa /kerho.

Nuorisovaltuusto kokoontui noin kerran kuussa. Nuoriso-ohjaaja toimi esittelijänä, kokoonkutsujana sekä vaalien järjestäjänä nuorisovaltuustossa. Sihteerinä kokouksissa toimi kunnan palvelusihteerin.

Nuoriso- ja liikuntapalvelut vastasivat kesäkerhon organisoimisesta. Kesäkerhossa oli osallistujia oli 50 eri lasta. Kansainväliselle päiväleirille osallistui 19 eri lasta. Lasten kesäleirit pidettiin kahdessa ikähaarukassa heinäkuussa, osallistujia oli n. 50. Lisäksi järjestimme erilaisia retkiä lapsille ja nuorille yhteistyössä eri toimijoiden kanssa 6 kertaa mm. Powerparkiin, Haaparantaan ja Leo's leikkimaahan. Osallistujia oli n. 400. Perjantaikuppiloihin osallistui kerran kuukaudessa 60 nuorta.

Nuoriso- ja liikuntapalvelut ovat mukana kolmannella hankekaudella Harrastamisen Suomen malli - hankkeessa. Hankkeen kerhoja toteutui 12 ja ne alkoivat syyskuussa. Kävijöitä kerhoissa 10-15 henkilöä/kerho.

Kaikki tapahtumat ovat päihteettömiä.

2.2.2. KASVATUSPALVELUT

Utajärven kunnan kasvatustalouseläimet vastaa varhaiskasvatuksen, esiopetuksen, perusopetuksen ja lukiokoulutuksen järjestämisestä kunnassa. Toimialana kasvatustalouseläimet on sekä henkilöstömäärältään, että budjetiltaan kunnan suurin toimiala. Kasvatustalouseläimet kuuluvat osaksi hyvinvointiprosessia.

Kasvatustalouseläimäitä johtaa rehtori, kasvatustalouseläimäisjohtaja. Varhaiskasvatuksen päivittäisestä toiminnasta vastaa varhaiskasvatuksen esihenkilö. Koululla on kaksi apulaisjohtajaa; esiopetuksen ja perusopetuksen vuosiluokkien 1-5 toiminnasta vastaava apulaisjohtaja sekä perusopetuksen vuosiluokkien 6-9 ja lukion päivittäisestä toiminnasta vastaava apulaisjohtaja.

Vuoden 2023 kasvatustalouseläimäiden budjetti alittui selvästi. Ylitystä tapahtui koululaiskuljetuksissa, kuljetushintoihin tulleiden ennakoitua suurempien indeksikorotusten vuoksi. Isoin selittävä tekijä kasvatustalouseläimäiden budjetin alittumiselle oli perusopetuksen ja lukion henkilöstökulujen ennakoitua pienempi toteutuminen. Henkilöstökulujen säästöt koululla johtuivat siitä, että toiminta onnistuttiin järjestämään erityisesti syyslukukaudella budjetoitua pienemmällä tuntikehyksellä; yläkoulussa ei toteutettu lainkaan jakotunteja ja alakoulun yksi vuosiluokka jaettiin kahteen ryhmään hankerahalla

Kasvatustalouseläimäiden talousarvion toteutuminen

Ulkoisen ja sisäinen	TA 2023	TA muutos	TA muutoksen jälkeen	Toteutuma 2023	Poikkeama	Käyttö %
KASVATUSTALUELÄIMÄT						
Myyntituotot	356 420		356 420	419 419,26	62 999,26	117,7
Maksutuotot	57 900		57 900	65 561,13	7 661,13	113,2
Tuet ja avustukset	86 000		86 000	141 432,77	55 432,77	164,5
Muut toimintatuotot	21 500		21 500	12 951,11	-8 548,89	60,2
TOIMINTATUOTOT	521 820		521 820	639 364,27	117 544,27	122,5
Henkilöstökulut	-4 226 323		-4 226 323	-4 094 968,77	-131 354,23	96,9
Palvelujen ostot	-2 577 164		-2 577 164	-2 420 261,72	-156 902,28	93,9
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-259 430		-259 430	-190 624,89	-68 805,11	73,5
Avustukset	-102 891		-102 891	-137 987,47	35 096,47	134,1
Muut toimintakulut	-100 400		-100 400	-68 881,26	-31 518,74	68,6
TOIMINTAKULUT	-7 266 208		-7 266 208	-6 912 724,11	-353 483,89	95,1
TOIMINTAKATE	-6 744 388		-6 744 388	-6 273 359,84	-471 028,16	93,0

Kasvatustalouseläimäiden talousarvion toimintakate alittuu 471 028,16 euroa.

Kasvatustalouseläimäiden tunnusluvut

Tunnusluku (ulk.+sis.)	2020	2021	2022	2023
Peruskoulu, kate €	3 191 139	3 249 607	3 427 343	3 831 397
Koululaiskuljetus €	472 893	551 361	641 216	662 794
Lukio, kate €	688 366	676 309	736 072	790 304
Varhaisk.+ kotih.tuki, kate €	1 179 692	1 380 712	1 383 102	1 649 677

Kasvatuspalveluiden strategiasta johdettujen toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen vuonna 2023

LISÄÄ ASUKKAITA		
VALTUUSTOKAUDEN TULOSTAVOITE 2025 Valtuustotason toimenpiteet 2021–2025	Vuoden 2023 toimenpiteet ja mittarit	Vuoden 2023 toteuma
<p>Tulostavoite: Väkiluvun ja väestörakenteen kehitys ovat positiivisia Väestön keski-ikä vuonna 2035 on alle 60 vuotta</p> <p>Toimenpiteet: Rakennetaan Utajärven brändiä ja markkinointia onnellisen yhteisön ympärille.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Markkinoidaan tontteja, asuntoja, viihtyisää ja maaseutumaisista ympäristöä sekä luontoharrastusmahdollisuuksia. <p>Väkiluvun ja väestörakenteen myönteisen kehittymisen tueksi toteutetaan lapsiperhepakettia.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lapsiperhepaketti: maksuton varhaiskasvatus, aamu- ja iltapäiväkerhotoiminta 1-3 luokkalaisille, kotihoidontuen kuntalisä <p>Sitoudutaan maahanmuuttoon ja kansainvälisyyteen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Toteutetaan säännöllistä aikuisten maahanmuuttajien perusopetusta. 	<p>Jatketaan lukion päivitetyn markkinointisuunnitelman mukaisesti MITTARI: syksyllä 2023 lukion aloittavassa ryhmässä vähintään 15 opiskelijaa</p> <p>Ylläpidetään kunnan mainetta laadukkaan perusopetuksen järjestäjänä MITTARI: Yli 90 % huoltajista on erittäin tyytyväisiä tai tyytyväisiä perusopetuksen toteuttamiseen</p> <p>Ylläpidetään laadukkaan varhaiskasvatuksen ja lapsiperhepaketin tunnettavuutta MITTARI: 1-6 -vuotiaiden lasten määrä kunnassa ei laske vuoden 2023 aikana</p> <p>Jatketaan maksuttoman varhaiskasvatuksen, 1–3 luokkalaisille tarjottavan aamu- ja iltapäiväkerhotoiminnan sekä kotihoidontuen kuntalisän toteuttamista.</p> <p>Toteutetaan perusopetuksen valmistavaa opetusta. MITTARI: kuntaan muuttaneiden perusopetusikäisten maahanmuuttajien osallistuminen opetukseen</p>	<p>Syksyllä aloittaneessa lukion ryhmässä 16 ensimmäisen vuosikurssin opiskelijaa.</p> <p>V2023 toteutetun kyselyn perusteella 98,8% huoltajista oli tyytyväisiä tai erittäin tyytyväisiä perusopetuksen toteuttamiseen.</p> <p>Vuonna 2023 1-6 vuotiaita oli yhteensä 104 henkilöä, lukeman ollessa 2022 vuonna 108 henkilöä.</p> <p>Toteutui</p> <p>Kunnassa asuvat perusopetusikäiset maahanmuuttajat osallistuivat valmistavaan opetukseen.</p>

	<p>Kartoitetaan tarvetta ja toteutusvaihtoehtoja aikuisten perusopetukselle</p> <p>MITTARI: Kartoitus on toteutettu</p>	<p>Kartoitus aikuisten perusopetuksen järjestämisestä on tehty</p>
<p>Tulostavoite: Kuntalaisten hyvinvoinnin edistyminen hyvinvointikertomukseen ja kokemustietoon perustuen.</p> <p>Toimenpiteet: Kaikki kuntalaiset:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Työllisyyden edistäminen • Hyvät harrastukset hyvinvoinnin edistäjinä. • Liikunnallisen elämäntavan vahvistaminen. • Ennalta ehkäisevän päihdetyön kehittäminen. • Osallisuuden ja yhteisöllisyyden edistäminen. • Turvallisuuden edistäminen. • Kansansairauksien ennaltaehkäisy. <p>Lapset ja nuoret:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jokaisella lapsella on sellaista tekemistä, josta tulee hyvä mieli. • Onnellinen ja turvallinen lapsuus ja nuoruus. • Myönteisen itsetuntemuksen vahvistaminen. • Hyvät harrastukset. 	<p>Ollaan mukana järjestämässä vilkasta kerhotoimintaa ”Harrastamisen Suomen malli” -hankkeen kautta yhdessä kunnan nuorisotoimen ja 4H:n kanssa.</p> <p>MITTARI: Hankkeen puitteissa syksyllä 2021 käynnistyneet kerhot jatkavat toimintaansa vuonna 2023.</p>	<p>Kerhotoiminta on jatkanut toimintaansa suunnitelman mukaan myös vuoden 2023 aikana.</p>

KUNNAN VETO- JA PITOVOIMA

VALTUUSTOKAUDEN TULOSTAVOITE 2025
Valtuustotason toimenpiteet 2021–2025

Vuoden 2022
toimenpiteet ja mittarit

**Vuoden 2022
toimenpiteet ja
mittarit**

<p>Tulostavoite: Kuntalaiset löytävät ja saavat tiedon helposti yhteisistä asioista.</p> <p>Toimenpiteet: Kuntalaiset aktiivisesti mukaan kunnan kehittämiseen ja toimenpiteiden suunnitteluun.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Osallisuussuunnitelman mukainen toiminta. • Elinvoimaryhmän säännönmukainen toiminta. <p>Kehitetään kuntalaistiedottamista nykyaikaiseksi ja kuntalaisia osallistavaksi.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Viestinnän monikanavaisuus. 	<p>Otetaan oppilas- ja opiskelijakunnat osaksi kunnan päätöksentekoa.</p> <p>MITTARI: oppilaskunnan aloitteita toteutuu koulun arjessa vuoden aikana</p> <p>Tuetaan koulun vanhempaintoimikunnan toimintaa.</p> <p>MITTARI: Jokaisessa vanhempaintoimikunnan kokouksessa on opettajakunnan edustaja paikalla.</p>	<p>Oppilaskunnan ideomat teemapäivät toteutettiin koulun arjessa</p> <p>Vanhempaintoimikunnan ovat kokoontuneet ja jokaisessa kokouksessa on ollut opettajakunnan edustaja.</p>
--	---	---

Esiopetus, peruskoulu ja lukio: Utajärven koulussa toimii esi- ja perusopetus sekä lukio. Myös kunnan aamu- ja iltapäiväkerhotoiminta järjestetään koululla. Perusopetusta ohjaa perusopetuslaki sekä perusopetuksen opetussuunnitelma. Lukion toimintaa ohjaa lukiolaki ja lukion opetussuunnitelma. Esiopetuksella on oma lainsäädäntönsä ja opetussuunnitelmansa. Perusopetuksen vuosiluokat 1-5 ovat luokanopetuksessa ja vuosiluokat 6-9 aineenopetuksessa. Oppilaita esiopetuksessa oli vuonna 2023 kevätlukukaudella 22 ja syyslukukaudella 19. Koko perusopetus toimi kaksisarjaisena kevätlukukaudella 2023. Syyslukukaudella 2023 2. -luokka oli yksisarjainen ja muu perusopetus kaksisarjainen. Vuoden lopussa perusopetuksessa oli yhteensä 269 oppilasta.

Lukiosta valmistui vuoden 2023 aikana 23 ylioppilasta. Syyslukukaudella uusia 1. vuosikurssin opiskelijoita aloitti 16. Opiskelijoita lukiossa oli vuoden lopussa yhteensä 54. Opetushenkilökuntaa koko koulussa oli yhteensä on n. 45 henkilöä.

Vuonna 2023 pystyttiin antamaan perustehtävän mukaista tasokasta opetusta ja kasvatusta turvallisessa, kiireettömässä ja innostavassa ilmapiirissä. Koronaepidemian hellitettyä, koulussa pystyttiin kaikilta osin palaamaan normaaleihin toimintoihin. Tämä näkyi erityisesti siinä, että suojavarusteita ei enää tarvinnut käyttää ja retket ja reissut palasivat koulun ohjelmaan.

Liikunta- ja nuorisotalon tulipalo rajoitti koulun toimintaa myös vuonna 2023. Erityisesti tämä näkyi haasteina liikunnan opetuksen järjestämisessä sekä yhteisöllisyyttä luovien tapahtumien järjestämisen

haasteena. Liikuntatunteja pidettiin mitä mielikuvituksellisimmissa paikoissa koulun portaikosta vanhaan kuvaamataidon luokkaan. Mahdollisuus käyttää Sangin koulun liikuntasalia oli iso asia liikunnan opetuksen kannalta, vaikka kulkeminen Sangille vei aikaa opetuksesta ja lisäsi koulun kuljetuskustannuksia.

Lukiossa otettiin täysimääräisesti käyttöön opiskelijoiden uudet opintososiaaliset edut. Kaikki opiskelijat pääsivät nauttimaan hyvinvointipassin mahdollistamista aktiviteeteista. Ensimmäiset toisen vuosiluokan opiskelijat aloittivat lukion kokonaan maksaman henkilöauton ajokortin hankinnan.

Perustehtävä kasvatuksen ja opetuksen parissa onnistui tavoitteiden mukaisesti.

Varhaiskasvatus: Toimintaa jatkettiin tammikuussa edellisenä syksynä käyttöön otetuilla ryhmäkokoontenpanoilla.

Päiväryhmiä olivat Koiramäen 12 paikkainen 0-2-vuotiaiden ryhmä. Elokuusta 2023 alkaen ryhmässä on kokeiltu neljän kasvattajan mallia = 1 varhaiskasvatuksenopettaja ja 3 varhaiskasvatuksen lastenhoitajaa. Lastenhoitajat tekivät vuoroviikoin ryhmäavustajan töitä, näin saatiin nostettua henkilöstön koulutustasoa, mikä lisää toiminnan laadukkuutta. Vaahteramäen ryhmä jatkoi 2-3-vuotiaiden ryhmänä alle 3-vuotiaiden varhaiskasvatuksen tarpeen kasvun vuoksi. Paikkoja on 12 – 16.

Elokuusta 2023 alkaen Koiramäessä oli 0-1-vuotiaita ja Vaahteramäessä suurin osa lapsista oli 2-vuotiaita. Kissankulmaan siirtyivät melkein kaikki 3-vuotta täyttäneet, eli kaikissa ryhmissä lapset olivat aiempaa pienempiä.

Muut päiväryhmät olivat 3-6-vuotiaiden Kissankulma ja Tassula (Kirkkotie 32), molemmissa 21 paikkaa. Vuorohoitoryhmä Huvikummissa oli 21 paikkaa 0-6-vuotiaille lapsille. Huvikummissa oli myös lapsia, jotka tarvitsivat esiopetusta täydentävää varhaiskasvatusta. Vuorohoidon tarve väheni hieman elokuusta 2023 alkaen, jolloin ryhmässä tarvittiin myös vähemmän työntekijöitä. Esiopetusta täydentävää varhaiskasvatusta tarjottiin päiväkodissa klo 6.30 – 8.45 ja klo 12-17, kotikeittiön ja liikuntasalin tiloissa. Toiminta on tarkoitettu koululla esiopetuksessa oleville, esiopetusta täydentävään varhaiskasvatukseen oikeutetuille lapsille. Ryhmässä työskenteli iltapäivisin varhaiskasvatuksen opettaja, hänen työtehtäviinsä kuului myös kaikki paitsi yhden ryhmän työvuorolistojen suunnittelu ja toteutumien kirjaaminen, varhaiskasvatuksen esimiehen työparina toimiminen pedagogisenjohtajuuden asioissa, sekä lisäresurssina toimiminen aamuisin ryhmissä. Aamuisin ryhmässä työskenteli vuorotellen kaksi kiertävää resurssi lastenhoitajaa, jotka toimivat muun työaikansa ryhmissä tiimipalavereiden, koulutusten, opiskelijoiden ohjauksen, työajan lyhennysten, jne. mahdollistavina sijaisina.

Vuonna 2023 sijaisten saanti oli edelleen välillä hyvin haasteellista. Sijaisina käytettiin mm. alalle opiskelevia nuoria aikuisia. Varhaiskasvatuksen henkilöstö toimi hyvin joustavasti tilanteen niin vaatiessa.

Varhaiskasvatuksen kysyntä on pysynyt korkeana ja kaikki ryhmät ovat olleet olleet optimaalisesti täytettyjä. Kunnan lapsiperhepaketti on toiminut hyvin, koska kasvanut varhaiskasvatuksen kysyntä on muodostunut osin kuntaan muuttaneista lapsiperheistä. Kotihoidontuen kuntalisä on ollut vuoden aikana kuukaudesta riippuen 10-18 perheen käytössä. Käyttö oli korkeampaa kuin vuonna 2022.

Varhaiskasvatuksen kehittämiskohteena oli keväällä edelleen 2023 lasten tunnetaitokasvatus.

2.3. HALLINTO- JA TUKIPALVELUPROSESSI

2.3.2. HALLINTOPALVELUT

Hallintopalveluiden tehtäväalue

Hallintopalveluiden tehtäväalueeseen kuuluu valtuuston, kunnanhallituksen, tilintarkastuksen, lupa- ja valvontalautakunnan, keskusvaalilautakunnan, kunnan johtamisen, edustamisen ja tiedottamisen, hallintotiimin ja työntekijöiden työterveyshuollon menot. Nykyisen hallintomallin mukaan myös elinkeino- ja hyvinvointivaliokuntien menot kuuluvat hallintopalveluiden tehtäväalueelle.

Hallintopalveluiden toimialaan sisältyvien talous-, henkilöstö- ja yleishallinnollisten sekä tiedonhallinnan tehtäväalueiden johtamisesta vastaa hallintojohtaja. Hallintotiimi hoitaa kunnan toimistotehtävät. Asiointipisteen tehtäviin kuuluu kunnan, Kelan ja TE-toimiston avustavat asiakaspalvelutehtävät. Asiointipiste muutti vuoden vaihteessa Roomarin uusiin tiloihin. Työterveyshuollon palvelut ostettiin Oulunkaaren Työterveys Oy:ltä.

Oulunkaaren kuntayhtymän toiminnan lakkaamisen myötä talous- ja henkilöstöhallinnon tukipalveluita kunnan toiminnan tueksi on tuottanut Monetra Oulu Oy 1.1.2023 alkaen. Monetran tuottamiin taloushallinnon tukipalveluihin sisältyvät mm. kirjanpidon, taloussuunnittelun, tilipäätöksen, osto- ja myyntilaskutuksen sekä reskontran, maksuliikenteen ja kassaennustamisen palvelut. Lisäksi kunta hankkii perintäpalveluita Monetra Oulu Oy:ltä kunnan perintätoiminnan tueksi. Monetran tuottamiin henkilöstöhallinnon tukipalveluihin sisältyvät mm. palkanlaskenta sekä matkustuspalvelut. Utajärven kunta hankkii myös kunnan henkilöstöhallinnollisiin tehtäviin kuuluvan työajan hallinnan tueksi tietojärjestelmäpalveluita Monetra Oulu Oy:ltä.

Monetra Oulu Oy:n palvelutuotannon käyttöönoton osalta on edetty vaiheittain, palvelutuotanto jatkui 1.1.2023 alkaen pitkälti nykyisillä palveluprosesseilla ja tietojärjestelmillä. Vaiheittainen siirtyminen Monetran vakioituihin palveluprosesseihin ja tietojärjestelmiin aloitettiin henkilöstöhallinnon tietojärjestelmien käyttöönotolla vuoden 2023 alussa. Käyttöönottoprojekti jatkui vuoden 2023 ajan ja tavoitetilan mukaisesti 1.1.2024 alkaen siirryttiin käyttämään kunnan toiminnassa Monetran tarjoamia Personec F ja M2 tietojäsjestelmiä. Käyttöönottoprojekti päätetään hallitusti kevään 2024 aikana, tähän sisältyy mm. käytöstä poistuvan Populus tietojärjestelmän alasajo. Myös toiminnan osalta on vuoden 2023 aikana siirrytty useissa toimintaprosesseissa Monetran palveluprosessien mukaisiin toimintamalleihin. Vuoden 2023 aikana toteutettiin myös työajan hallinnan tueksi Monetralta hankitun Nepton työvuorosuunnittelun ja työajanseurannan ohjelman käyttöönotto.

Monetran Oulu Oy:n palvelutuotantoon siirtymisen seuraavan vaiheen, taloushallinnon tietojärjestelmien käyttöönoton osalta Monetran antamaa tarjoutta tarkentavat neuvottelut mm. aikataulusta on aloitettu, ja asia etenee vuoden 2024 aikana toteutettavalla esiselvityksellä ja sen pohjalta tehtävillä projektin määrittelyllä ja hyväksymisellä. Taloushallinnon toiminnassa käytettävien tietojärjestelmien osalta 1.1.2023 alkaen jatkettiin Oulunkaaren kuntayhtymän toiminnan mukaisilla jäsenkuntien yhteisillä tietojärjestelmätoteutuksilla. Vuoden 2023 aikana toteutettiin ko. tietojärjestelmien eriyttämisiä kuntakohtaisiksi mm. CGI Suomi Oy:n toimittamien Pro Economica ja Rondo tietojärjestelmien sekä myyntilaskujen välityspalvelun osalta.

ICT-palvelutuotannon tueksi Utajärven kunta hankkii ICT-infra ja perustietotekniikan palveluita LapIT Oy:ltä 1.1.2023 alkaen. LapIT Oy:n tuottamiin palveluihin sisältyvät mm. lähi- ja etätuen, käyttäjä-, laite- ja

lisenssihallinnan sekä laite-elinkaaren ja konesalin palvelut. LapIT Oy:n ICT-palvelutuotannon käyttöönotto on vaiheistettu ja vaiheistuksen mukaisesti ensimmäisessä vaiheessa palvelutuotanto jatkui nykyisessä ICT-ympäristössä LapIT Oy:n tuottamana palveluna 1.1.2023 alkaen. Vuoden 2023 syksyllä käynnistettiin käyttöönoton toinen ja kolmas vaihe. Toisen vaiheen tavoitteena on siirtää käyttäjiin ja päätelaitteisiin liittyvät palvelut LapIT:n palvelu- ja tuotantomalleihin. Kolmannen vaiheen tavoitteena on Oulunkaaren konesalista toimitettavien tietojärjestelmien siirto LapIT:n palvelutuotantoympäristöön. Toinen ja kolmas vaihe tullaan toteuttamaan nykyisen aikatauluarvion mukaan vuoden 2024 aikana.

Oulunkaaren kuntayhtymän toiminnan päättyminen vaikutti ICT-palvelutuotannon lisäksi myös muihin kunnan toiminnassa tarvittaviin välttämättömiin palveluihin. Tietoliikennepalvelut siirtyivät vuoden 2023 alussa Oulunkaaren kuntayhtymältä kunnan vastattaviksi. Lisäksi teleoperaattoripalveluiden osalta toteutettiin jäsenkuntien yhteisen tietojärjestelmätoteutuksen eriyttäminen kuntakohtaiseksi.

Tiedonhallinnan tehtäväalueeseen myös kuuluvan tietohallinnon osalta toteutettiin toiminnan uudelleenjärjestelyjä vuoden 2023 aikana. Kunnan tietohallinto toimii asiantuntijajyksikkönä osana hallintopalveluita, jonka toimintaa johtaa hallintojohtaja. Toiminnan uudelleenjärjestelyyn sisältyi myös tietohallintasuunnittelijan toimen muuttaminen tietohallintopäällikön toimeksi. Tehtäväkuvan mukaisesti tietohallintopäälliköllä on mm. kokonaisvastuu tietohallinnon kehittämisestä sekä toiminnan ja talouden suunnittelusta, sekä ICT-palvelu- ja tietojärjestelmätoimittajayhteistyö. Tietohallinnon asiantuntijajyksikköön kuuluu tietohallintopäällikön lisäksi It-asiantuntija, joka toimii myös kunnan tietosuojavastaavana. Tietohallinto toteutti vuoden 2023 aikana mm. kunnan tietosuoja- ja tietoturvapoliitikan ajantasaistamisen, sekä tiedonhallintamallin laadinnan yhteistyössä kunnan toimialojen kanssa. Muita tietohallinnon asiantuntijajyksikön toteuttamia tukipalveluita toimialoille ja yksiköille olivat mm. tietoliikenne- ja laitehankinnat sekä useat tietojärjestelmien käyttöönoton, sähköisen asioinnin toteutusten ja toimintaprosessien digitalisoinnin suunnittelu- ja tukitehtävät.

Utajärven kunta osallistuu vuoden 2023 aikana käynnistyneeseen digiverkostohankkeeseen. Hanke on Kuntaliiton ja FCG:n yhteisesti toteuttama vertaishanke, jossa on mukana 23 kuntaa. Utajärven kunnan tavoitteena hankkeeseen osallistumisella on digitalisaation edistäminen ja digiohjelman laatiminen. Hankkeen toimenpiteinä toteutettiin vuoden 2023 aikana mm. kuntien digitaalista tulevaisuutta koskevat koulutukset henkilöstölle sekä luottamushenkilöille, sekä henkilöstön digitalisaatiokysely, jonka tuloksia käytetään hankkeen toimenpiteenä laadittavan digitiekartan laadinnan tukena.

Vuoden 2022 syksyllä käynnistynyt Limingan, Tyrnävän ja Utajärven kuntien yhteinen Digihelppi -kehittämishanke jatkui vuonna 2023. Hankkeessa kehitetään toimintamalleja ja -prosesseja, joilla vahvistetaan henkilöstön digiosaamista, digiosaamisen seuranta ja digiosaamisen ylläpitämistä pienissä kunnissa. Vuoden 2023 aikana henkilöstön digiosaamista on vahvistettu mm. erilaisilla koulutuksilla, lisäksi kunnan työntekijöiden on ollut mahdollista suorittaa digitaitojen osaamismerkkejä. Työntekijöiden kiinnostusta digitutoritoimintaan on kartoitettu koko kunnassa, ja toiminta on käynnistynyt varhaiskasvatuksessa.

Utajärven kunnan hankintaohje päivitettiin 2023 vuoden aikana, ja kunnanhallitus päätöksellään KH 13.06.2023 § 131 hyväksyi päivitetyn hankintaohjeen. Utajärven kunnan hankintaohje on kunnan hankintoja ohjaava asiakirja ja kunnanhallituksen kannanotto hankintojen toteuttamiseen kunnassa.

Tietohallintopäällikön tehtäviin lisättiin syksyllä 2023 hankinta-asiantuntijan tehtävä kunnassa, johon sisältyy hankintoja toteuttavan kunnan henkilöstön neuvonta, opastus ja tarvittaessa koulutus.

Laki Euroopan unionin ja kansallisen oikeuden rikkomisesta ilmoittavien henkilöiden suojelusta tuli voimaan 1.1.2023. Kysymys on EU:n ilmoittajansuojeludirektiivin (2019/1937), eli ns. whistleblower direktiivin täytäntöönpanosta. Lainsäädännön tarkoituksena on varmistaa, että henkilö, joka työnsä yhteydessä havaitsee tai epäilee yleisen edun vastaista toimintaa erikseen määritellyillä EU:n tai kansallisen oikeuden aloilla, voi ilmoittaa asiasta turvallisesti. Direktiivi velvoittaa tietyt työnantajat perustamaan sisäisen ilmoituskanavan väärinkäytösten ilmoittamista varten. Lainsäädännön velvoittama ilmoituskanava otettiin Utajärven kunnassa käyttöön maaliskuussa 2023.

Hallintopalveluiden talousarvion toteutuminen

Ulkoinen ja sisäinen	TA 2023	TA muutos	TA muutoksen jälkeen	Toteutuma 2023	Poikkeama	Käyttö %
HALLINTOPALVELUT						
Myyntituotot	467 669		467 669	483 598,66	15 929,66	103,4
Maksutuotot					0,00	
Tuet ja avustukset	35 500		35 500	49 007,88	13 507,88	138,1
Muut toimintatuotot	0		0	0,00	0,00	
TOIMINTATUOTOT	503 169		503 169	532 606,54	29 437,54	105,9
Henkilöstökulut	-732 222		-732 222	-749 192,85	16 970,85	102,3
Palvelujen ostot	-1 331 344		-1 331 344	-1 358 077,33	26 733,33	102,0
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-40 240		-40 240	-49 982,04	9 742,04	124,2
Avustukset	-95 000		-95 000	-88 500,00	-6 500,00	93,2
Muut toimintakulut	-36 600		-36 600	-76 419,43	39 819,43	208,8
TOIMINTAKULUT	-2 235 406		-2 235 406	-2 322 171,65	86 765,65	103,9
TOIMINTAKATE	-1 732 237		-1 732 237	-1 789 565,11	57 328,11	103,3

Hallintopalveluiden talousarvion toimintakate ylittyy 57 328,11 euroa. Toimintatuotot toteutuivat 5,9 % budjetoitua paremmin (sis. toimistopalveluiden myynti ja työterveyshuollon korvaukset) ja toimintakulut ylittivät budjetin 3,9%. Ylityksiä aiheutui henkilöstökuluissa, asiantuntija- ja ICT-palveluissa ja vuokrakuluissa.

Hallintopalveluiden tunnusluvut

TUNNUSLUKU (ulk+sis.)	2020	2021	2022	2023
Tietoliikenne ja ohjelmat kunta yht. €	304 393	169 289	234649	394667
Oulunk.kp-toimisto € v.20-22/v.2023-> Monetra+Lapit	318517	379554	399974	617003
Työterveyshuolto menot €	61049	103164	96061	86562
Omakustanteinen asiakasliikenne	73118	63449	62365	81023
Luottamuselinhallinto €	267494	340622	383511	352277
*siitä avustukset €	105370	145000	108500	66000

Hallintopalvelujen toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen 2023

LISÄÄ ASUKKAITA		
VALTUUSTOKAUDEN	Vuoden 2023 toimenpiteet	Vuoden 2023 tulokset

TULOSTAVOITE 2025 ja mittarit		
Valtuustotason toimenpiteet 2021–2025		
<p>Tulostavoite: Väkiluvun ja väestörakenteen kehitys ovat positiivisia Väestön keski-ikä vuonna 2035 on alle 60 vuotta</p> <p>Toimenpiteet: Mahdollistetaan etätyö ja moderni asuminen maaseutumaisessa ympäristössä.</p> <ul style="list-style-type: none"> Sähköisten palveluiden ajantasaistaminen ja kehittäminen 	<p>Kehitetään edelleen sähköistä asiointia poikkihallinnollisesti Sähköinen asiointi - palvelulla.</p> <ul style="list-style-type: none"> MITTARI: Sähköisen asioinnin palvelu on käytössä, ja sillä on toteutettu vähintään kahteen palveluun sähköisen asioinnin mahdollisuus. <p>Kehitetään henkilöstön digiosaamista DigiHelppi - hankkeen kautta.</p> <ul style="list-style-type: none"> MITTARI: Kyselyn tulokset henkilöstön digiosaamisen tasosta. <p>Kuntalaiskyselyn tekninen toteutus hallinnon toimesta. Johtoryhmä vastaa toteutuksesta muilta osin.</p> <ul style="list-style-type: none"> MITTARI: Kuntalaiskysely on toteutettu 	<p>Toteutuma: Toteutui; kohde- ja yleisavustukset</p> <p>Toteutuma: yksi kysely toteutettu, toinen kysely toteutetaan v. 2024, jolloin digiosaamisen tason kehittymistä voidaan verrata.</p> <p>Toteutuma: Kyselyä ei toteutettu. Hallinnon osalta on tekninen valmius kyselyn tekemiseen.</p>
<p>Palveluiden toimivuuden ja laadun ylläpitäminen</p> <ul style="list-style-type: none"> Kuntalaiskysely palveluiden toimivuudesta kahden vuoden välein 		

KUNNAN VETO- JA PITOVOIMA		
VALTUUSTOKAUDEN TULOSTAVOITE 2025	Vuoden 2023	Vuoden 2023
Valtuustotason toimenpiteet 2021–2025	toimenpiteet ja mittarit	tulokset
<p>Tulostavoite: Kuntalaiset löytävät ja saavat tiedon helposti yhteisistä asioista.</p> <p>Toimenpiteet: Kuntalaiset aktiivisesti mukaan kunnan kehittämiseen ja toimenpiteiden suunnitteluun.</p> <ul style="list-style-type: none"> Osallisuussuunnitelman mukainen toiminta. 	<p>Laaditaan osallisuussuunnitelma</p> <ul style="list-style-type: none"> MITTARI: 	<p>Toteutuma: Ei</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Elinvoimaryhmän säännönmukainen toiminta. <p>Kehitetään kuntalaistiedottamista nykyaikaiseksi ja kuntalaisia osallistavaksi.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Viestinnän monikanavaisuus. 	<p>Osallisuussuunnitelma on laadittu.</p> <p>Utajarvi.fi - verkkosivustoa ajantasaistetaan ja selkeytetään. Tiedon löydettävyyttä ja sivuston käytettävyyttä parannetaan toteuttamalla verkkosivuston tekninen uudistus.</p> <ul style="list-style-type: none"> • MITTARI: Verkkosivun tekninen uudistus on toteutettu. 	<p>toteutunut</p> <p>Toteutuma: Osittain tehty. työtä jatketaan.</p>
--	---	---

Kunnassa toimii talous- ja suunnittelutiimi, jonka toiminnan tavoitteena on tiivistää yhteistä näkemystä kunnan taloudellisesta tilanteesta ja tulevista näkymistä sekä huolehtia siitä, että talouteen liittyvät näkökulmat tulevat systemaattisesti huomioituiksi ja arvioituiksi päätöksenteossa sekä asioiden valmistelussa. Ns. vakituksina jäseninä tiimissä ovat hallintojohtaja ja taloussuunnittelija ja muut jäsenet kutsutaan tapauskohtaisesti käsiteltävien asioiden mukaan.

Maaseutuelinkeinoviranomaisen tehtävät

Uuden Oulun, Iin, Pudasjärven ja Utajärven maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alue on aloittanut toimintansa 1.1.2013. Järjestelyvastuu on Oulun kaupungilla. Ruokaviraston ja Oulun kaupungin välinen maksajavirastosopimus, joka on alkanut 1.1.2013, on päivitetty uudella 1.1.2023 voimaan tulleella sopimuksella. Maksajavirastosopimuksen mukaisesti maaseutuelinkeinoviranomaistöitä hoitaa Oulun maaseutuyksikkö. Henkilöstöä on yhteensä viisi ja heillä kaikilla on tehtävien jaon mukaisia töitä koko toiminta-alueella. Päätoimipaikassa Oulussa Ympäristötalossa on toimitilat kaikille työntekijöille. Pudasjärven toimitilasta tehtiin ratkaisu, jossa asiointi muutettiin 1.1.2023 alkaen tapahtumaan ajanvarauksella. Muutokseen johtivat vähentynyt fyysisen asiakaspalvelun tarve, sähköinen asiointi ja kustannukset. Asiakaspalvelua varten osoitetaan tilat tapauskohtaisesti tilanteen niin vaatiessa.

Tukihakemuksia ja korvauksia on vuosittain käsitelty seuraavat määrät:

2021	li	Oulu	Pudasjärvi	Utajärvi	Yhteensä
Maatilat	83	273	110	86	552
-Niistä kotieläintiloja	28	63	55	25	171
Peltoala ha	2693	9407	4039	4435	20574
Tukihakemukset kpl (arvio)	461	1487	675	518	3141
Petoeläinvahinkohakemukset	1	17	51	8	77
Petoeläinvahingot	7	71	160	45	226
Tuet ja korvaukset milj.€ (arvio)	2,2	7,2	4,3	3,9	17,6
2022	li	Oulu	Pudasjärvi	Utajärvi	Yhteensä
Maatilat	82	261	108	80	531
-Niistä kotieläintiloja	24	45	47	22	138
Peltoala ha	2665	9359	3936	4456	20416
Tukihakemukset kpl (arvio)	428	1360	658	471	2917
Petoeläinvahinkohakemukset	1	23	33	8	65
Petoeläinvahingot	1	50	157	11	219
Tuet ja korvaukset milj.€ (arvio)	2,2	6,9	3,73	3,9	16,73
2023	li	Oulu	Pudasjärvi	Utajärvi	Yhteensä
Maatilat	75	235	107	76	493
-Niistä kotieläintiloja	26	59	50	25	171
Peltoala ha	2491	8803	3710	4446	19450
Tukihakemukset kpl (arvio)	453	1442	699	514	3108
Petoeläinvahinkohakemukset (PH alue)	2	23	41	5	71
Petoeläinvahingot(PH alue)	2	39	150	36	227
Petovahingot,kotieläimet		2	1	22	20
Rauhoitettujen eläinten aiheuttamat vahingot		1		1	2
Tuet ja korvaukset milj.€ (arvio)	1,94	6,2	3,64	3,5	15,28

Vuoden 2024 alusta otetaan käyttöön tarkastusmaksut liittyen tiettyihin tarkastuskäynteihin. Maksut on otettu käyttöön, koska erilaiset kotieläimille tapahtuneet petoeläinvahingot ja rauhoitettujen eläinten viljelyksille aiheuttamat vahingot ovat lisääntyneet. Tarkastusmaksut eivät koske poronhoitoalueella poroille tapahtuneiden vahinkojen vahinkotarkastuksia.

Uuteen ohjelmakauteen liittyen keväällä 2023 osallistuttiin viljelijöiden tukikoulutuksiin. Oma tilaisuus pidettiin huhtikuussa 2023 Pudasjärvellä, jonka lisäksi tuki-infoa oli Utajärvellä sekä Oulunsalossa järjestetyssä tilaisuudessa.

2.4 TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMINEN

ulkoiset + sisäiset	TP	TA	Muutos	TA+muut.	Toteutuma	%	Poikk.
	2022	2023	2023	2023	2023 01-12		
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot	3 328 965,02	3 702 223		3 702 223	3 793 325,53	102,5	91 103
Maksutuotot	256 226,06	138 400		138 400	118 270,07	85,5	-20 130
Tuet ja avustukset	652 947,61	494 500		494 500	534 820,96	108,2	40 321
Muut toimintatuotot	1 360 116,22	1 115 105		1 115 105	1 143 556,71	102,6	28 452
TOIMINTATUOTOT	5 598 254,91	5 450 228	0	5 450 228	5 589 973,27	102,6	139 745
TOIMINTAKULUT							
Henkilöstökulut	-7 463 268,38	-7 286 833		-7 286 833	-7 203 708,49	98,9	-83 125
Palvelujen ostot	-17 442 671,81	-6 639 026		-6 639 026	-6 608 472,36	99,5	-30 554
Aineet, tarvikkeet ja tav.	-1 487 422,60	-1 583 990		-1 583 990	-1 414 984,03	89,3	-169 006
Avustukset muille	-384 590,76	-338 991	-40 000	-378 991	-416 611,68	109,9	37 621
Muut toimintakulut	-399 444,53	-371 370		-371 370	-431 990,78	116,3	60 621
TOIMINTAKULUT	-27 177 398,08	-16 220 210	-40 000	-16 260 210	-16 075 767,34	98,9	-184 443
TOIMINTAKATE	-21 579 143,17	-10 769 982	-40 000	-10 809 982	-10 485 794,07	97,0	-324 188
Verotulot	11 688 588,27	6 819 037		6 819 037	7 170 403,46	105,2	351 366
Valtionosuudet	12 634 256,60	5 300 000		5 300 000	5 323 422,00	100,4	23 422
Rahoitustuotot- ja kulut							
Korkotuotot	26 708,82	2 520		2 520	126 733,41	5029,1	124 213
Muut rahoitustuotot	7 807,45	7 800		7 800	17 551,71	225,0	9 752
Korkokulut	-87 609,56	-100 000		-100 000	-92 889,62	92,9	-7 110
Muut rahoituskulut	-20 133,39	-1 150		-1 150	-51 718,79	4497,3	50 569
Rahoitustuotot ja -kulut	-73 226,68	-90 830		-90 830	-323,29	0,4	-90 507
VUOSIKATE	2 670 475,02	1 258 225	-40 000	1 218 225	2 007 708,10	164,8	789 483
Poistot ja arvonalenn.							
Suunn. muk. poistot	-1 289 674,98	-1 258 125		-1 258 125	-1 214 694,83	96,5	-43 430
Kertaluonteiset poistot							0
Arvonalentumiset	-364 205,06						0
Poistot ja arvonalent.	-1 653 880,04	-1 258 125	0	-1 258 125	-1 214 694,83	96,5	-43 430
							0
TILIKAUDEN TULOS	1 016 594,98	100	-40 000	-39 900	793 013,27		832 913
Poistoeron lis./väh.(+)	33 194,45	28 330		28 330	69 305,56	244,6	40 976
Varausten lis./väh.(+)	-900 000,00				-286 457,47		
Rahastojen lis./väh.(+)	40 856,28	0		0			
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	190 645,71	28 430	-40 000	-11 570	575 861,36		587 431

Toiminnan rahoitustulot

	Tilinpäätös 2 022	TA 2023	Ta- muutos	TA+muut. 2023	Toteutuma 2023	Poikkeama
VALTIONOSUUDET						
Peruspalvelujen valtionosuus	8 131 911,00	3 458 450		3 458 450	3 557 153,00	98 703,00
Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus	2 489 877,00	1 009 961		1 009 961	1 009 704,00	-257,00
Opetusja kulttuuritoimen rahoitus	214 254,60	279 032		279 032	201 361,00	-77 671,00
Verotulomenetysten kompensatio	1 798 214,00	552 557		552 557	555 204,00	2 647,00
VALTIONOSUUDET YHTEENSÄ	12 634 256,60	5 300 000	0	5 300 000	5 323 422,00	23 422,00
VEROTULOT						
Kunnan tulovero	7 322 671,46	3 200 000		3 200 000	3 157 866,96	-42 133,04
Kiinteistövero	3 048 161,65	2 800 000		2 800 000	3 184 386,25	384 386,25
Osuus yhteisöveron tuotosta	1 317 755,16	819 037		819 037	828 150,25	9 113,25
VEROTULOT YHTEENSÄ	11 688 588,27	6 819 037	0	6 819 037	7 170 403,46	351 366,46
TOIMINNAN RAHOITUS	24 322 844,87	12 119 037	0	12 119 037	12 493 825,46	374 788,46

2.5 INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN

INVESTOINTIESITYKSET	ed.vuoden käyttö netto	Investointi- menot TA2023	TA +muutos menot 2 023	Investointi tulot TA2023	TA +muutos tulot 2024	Toteutuma menot 2 023	Toteutuma tulot 2023
HALLINTO							
Osakkeiden myynti		0		80 000	80 000		861 255,68
Osakkeiden osto	-9 375	400 000	0			0,00	0,00
Yhteensä	-9 375	400 000	0	80 000	80 000	0,00	861 255,68
HYVINVOINTIPALVELUT							
Nuoriso- ja liikuntahallin kehitt. Kp641	-34 664	0	440 000			458 266,06	
Palovanhinko/Nuoriso- ja liikuntahalli	-20 683	1 000 000	710 000	1 000 000	710 000	752 052,84	752 052,84
Yhteensä	-55 347	1 000 000	1 150 000	1 000 000	710 000	1 210 318,90	752 052,84
KASVATUSPALVELUT							
Nuoriso- ja liikuntahallin kehitt. Kp742		100 000	0				
Uusi Koulu			40 000			17 316,30	
Koulun oppimisympäristön kehittäminen	-18 469	35 000	35 000			27 104,50	
Koulurakennuksen kehittäminen	0	50 000	0				
Yhteensä	-18 469	185 000	75 000	0	0	44 420,80	0,00
VESI- JA VIEMÄRILAITOS							
Vedenottamoiden automaatioiden uusinta	-44 639	15 000	15 000			14 490,00	
Viemäripumpp. automaatioiden uusinta		20 000	20 000			19 530,00	
Viemäriverkoston saneeraus	-154 128	80 000	80 000			83 775,66	
Verkoston laajennus, vesi	-11 728	20 000	20 000			8 580,02	9 800,00
Verkoston laajennus, viemäri	-1 957	20 000	20 000			1 350,69	5 500,00
				0	0	127 726,37	15 300,00
ELINYPÄRISÖPALVELUT							
Maa-alueen osto	-252 820	0	0			100,00	
Maa-alueen myynti	29 395	0	0				2 200,00
Kirkonmutkan erillistalot		0	600 000			500 923,01	
Hallinnon toimitila		0	100 590			100 582,56	
Uudet tiet		25 000	37 000			36 373,00	0,00
Teollisuusalueen tiet		480 000	468 000			421 165,68	0,00
Liikennepuisto	-16 250	25 000	25 000	5 000	5 000	6 933,33	2 747,80
Varavoiman rakentaminen		150 000	150 000			131 807,65	
Rivitaohuoneistojen peruskorjaus	-20 242	50 000	50 000			30 988,47	
Yhteensä	-472 369	885 000	1 585 590	5 000	5 000	1 356 600,07	20 247,80
Kaikki yhteensä		2 470 000	2 810 590	1 085 000	795 000	2 611 339,77	1 633 556,32

Investointibudjetin alkuperäinen nettokustannus oli -1 285 000 euroa. Muutettu TA nettokustannus oli -2 015 590 euroa. Lopullinen kokonaistoteutuma nettona on -977 783,45 euroa. Näin suuri muutos johtui Oulunkaaren kuntayhtymän purkautumisen myötä palautetuista rahoitusosuuksista (861 255,68 euroa).

2.6 RAHOITUSOSAN TOTEUTUMINEN

RAHOITUSOSA	TP 2022	TA 2023	Muutos 2023	TA + muutos	Toteutuma 2023	Käyttö %	Poikkeama
Toiminnan rahavirta							
Vuosikate	2 670 475,02	1 258 225	-40 000	1 218 225	2 007 708,10	164,8	789 483,10
Satunnaiset erät							
Tulorahoituksen korjauserät	-48 847,11	-1 000		-1 000	-25 900,00	2590,0	24 900,00
Investointien rahavirta							
Investointimenot	-2 037 061,78	-2 470 000	-340 590	-2 810 590	-2 611 339,77	92,9	-199 250,23
Rahoitusosuudet inv.men.	492 919,91	1 005 000	-290 000	715 000	754 800,64	105,6	39 800,64
Pysyvien vast. hyödykkeiden luov.tulo	78 242,00	81 000		81 000	889 355,68	1098,0	-808 355,68
Toiminta ja investoinnit	1 155 728,04	-126 775	-670 590	-797 365	1 014 624,65		-1 811 989,65
Rahoituksen rahavirta							
Antolainauksen muutokset							
Antolainasaamisten lisäys	-4 776,54						0,00
Antolainasaamisten vähennykset	1 878 985,56	5 000		5 000	41 179,41	824	36 179,41
Lainakannan muutokset							
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0,00	0		0			0,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 257 276,92	-1 210 000		-1 210 000	-1 207 276,92	100	-2 723,08
Lyhyt.aik.lainojen muutos							
Oman pääoman muutokset							
Muut maksuvalmiuden muutokset							
Toimeksia. varojen ja po:n muutos	-235,10						0,00
Vaihto-omaisuuden muutos							
Saamisten muutos	-211 728,28				826 337,42		-826 337,42
Korottomien velkojen muutos	115 543,22				248 237,89		248 237,89
Rahoituksen rahavirta	520 511,94	-1 205 000	0	-1 205 000	-91 522,20	8	-1 113 477,80
Rahavarojen muutos	1 676 239,98	-1 331 775	-670 590	-2 002 365	923 102,45		2 925 467,45
Rahavarojen muutos							
Rahavarat 31.12	4 397 522,85	2 168 225		2 168 225	5 320 625,30	245	3 152 400,30
Rahavarat 1.1	2 721 282,87	3 500 000		3 500 000	4 397 522,85	126	897 522,85
Rahavarojen muutos	1 676 239,98	-1 331 775		-1 331 775	923 102,45		2 254 877,45

Valtuuston päätöksillä §28, §29, §51, §75 on hyväksytty määrärahojen kattaminen kassasta. Yhteissumma on 380 590 euroa. Tässä taulukossa summaa ei ole sisällytetty kohtiin rahavarat 1.1. ja 31.12.

2.7 YHTEENVETO MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMISESTA

KÄYTTÖTALOUSOSA(ulk.+sis.)	Sitov.	Määrärahat				
	Netto	Talousarvio	muutos	Ta+muutos	Toteutuma	Poikkeama
NETTOMENOT						
Hallintopalvelut	N	1 732 237		1 732 237	1 789 565,11	57 328,11
Elinvoimapalvelut	N	572 581		572 581	572 580,63	0,00
Hyvinvointipalvelut	N	1 210 943		1 210 943	1 220 402,47	9 459,47
Kasvatuspalvelut	N	6 744 388		6 744 388	6 273 359,84	-471 028,16
Elinympäristöpalvelut	N	463 323	40 000	503 323	629 886,02	126 563,02
YHTEENSÄ		10 723 472	40 000	10 763 472	10 485 794,07	-277 677,56
	Sitov.	Määrärahat				
TULOSLASKELMAOSA	Brutto	Talousarvio	muutos	Ta+muutos	Toteutuma	Poikkeama
TULOT						
Verotulot	B	6 819 037		6 819 037	7 170 403,46	351 366,46
Valtionosuudet	B	5 300 000		5 300 000	5 323 422,00	23 422,00
Korkotulot	B	2 520		2 520	126 733,41	124 213,41
Muu rahoitustulot	B	7 800		7 800	17 551,71	9 751,71
MENOT						
Korkokulut	B	100 000		100 000	92 889,62	-7 110,38
Muut rahoituskulut	B	1 150		1 150	51 718,79	50 568,79
YHTEENSÄ		12 028 207	0	12 028 207	12 493 502,17	-465 295,17
	Sitov.	Määrärahat				
INVESTOINTIOSA(sis. liit.tulot)	Brutto	Talousarvio	muutos	Ta+muutos	Toteutuma	Poikkeama
NETTOMENOT						
Toimialueet	meno	2 315 000	340 590	2 655 590	2 483 613,40	-171 976,60
	tulo	1 085 000	-290 000	795 000	1 618 256,32	823 256,32
	N	1 230 000	630 590	1 860 590	865 357,08	-995 232,92
Vesi- ja viemärilaitos	meno	155 000	0	155 000	127 726,37	-27 273,63
	tulo				15 300,00	15 300,00
	N	155 000	0	155 000	112 426,37	-42 573,63
YHTEENSÄ		1 385 000	630 590	2 015 590	977 783,45	-1 037 806,55
	Sitov.	Määrärahat				
RAHOITUSOSA	Brutto	Talousarvio	muutos	Ta+muutos	Toteutuma	Poikkeama
TULOT						
Antolainasaamisten vähennykset	B	20 000		20 000	41 179,41	21 179,41
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	B	0		0	0,00	0,00
MENOT						
Antolainasaamisten lisäykset	B	0		0	0,00	0,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	B	1 210 000		1 210 000	1 207 276,92	-2 723,08
YHTEENSÄ		-1 190 000	0	-1 190 000	-1 166 097,51	-2 723,08
YHTEENSÄ	meno	14 504 622	380 590	14 885 212	14 449 019,17	436 192,46
	tulot	13 234 357	-290 000	12 944 357	14 312 846,31	-1 368 489,31
	nto	1 270 265	670 590	1 940 855	136 172,86	1 804 681,77
liittymätulot		0,00		0,00	15 300,00	

3 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

3.1 TULOSLASKELMA

(ulkoinen)	01.01.-31.12. 2023		01.01.-31.12. 2022	
Toimintatuotot				
Myyntituotot	1 560 874,83		1 648 556,59	
Maksutuotot	69 178,07		162 334,06	
Tuet ja avustukset	534 820,96		652 947,61	
Muut toimintatuotot	1 143 556,71	3 308 430,57	1 360 116,22	3 823 954,48
Valmistus omaan käyttöön				
Toimintakulut				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-5 804 662,35		-5 887 906,24	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-1 209 219,49		-1 389 600,19	
Muut henkilösivukulut	-189 826,65		-185 761,95	
Palvelujen ostot	-4 416 442,52		-15 802 769,25	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 374 563,17		-1 446 916,73	
Avustukset	-367 519,68		-290 698,76	
Muut toimintakulut	-431 990,78	-13 794 224,64	-399 444,53	-25 403 097,65
Toimintakate				
Verotulot	7 170 403,46		11 688 588,27	
Valtionosuudet	5 323 422,00		12 634 256,60	
Rahoitustuotot- ja kulut				
Korkotuotot	126 733,41		26 708,82	
Muut rahoitustuotot	17 551,71		7 807,45	
Korkokulut	-92 889,62		-87 609,56	
Muut rahoituskulut	-51 718,79	12 493 502,17	-20 133,39	24 249 618,19
VUOSIKATE		2 007 708,10		2 670 475,02
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunn. muk. poist.	-1 214 694,83		-1 289 674,98	
Kertaluonteiset poistot				
Arvonalentumiset		-1 214 694,83	-364 205,06	-1 653 880,04
Satunnaiset erät				
TILIKAUDEN TULOS		793 013,27		1 016 594,98
Poistoeron lis. (-)/vähenn. (+)		69 305,56		33 194,45
Varausten lis. (-)/vähenn. (+)		-286 457,47		-900 000,00
Rahastojen lis. (-)/vähenn. (+)				40 856,28
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ		575 861,36		190 645,71

3.2 KUNNAN RAHOITUSLASKELMA

	01.01.-31.12. 2023		01.01.-31.12. 2022	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	2 007 708,10		2 670 475,02	
Satunnaiset erät				
Tulorahoituksen korjauserät	<u>-25 900,00</u>	1 981 808,10	<u>-48 847,11</u>	2 621 627,91
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-2 611 339,77		-2 037 061,78	
Rahoitusosuudet inv.men.	754 800,64		492 919,91	
Pysyvien vast. hyödykk. luovutust.	<u>889 355,68</u>	-967 183,45	<u>78 242,00</u>	-1 465 899,87
Toiminnan ja investointien rahavirta		1 014 624,65		1 155 728,04
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäys	0,00		-4 776,54	
Antolainasaamisten vähennykset	<u>41 179,41</u>	41 179,41	<u>1 878 985,56</u>	1 874 209,02
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0,00		0,00	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 207 276,92		-1 257 276,92	
Lyhyt.aik.lainojen muutos	<u></u>	-1 207 276,92	<u></u>	-1 257 276,92
Oman pääoman muutokset				
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksia. varojen ja po:n muutos			-235,10	
Vaihto-omaisuuden muutos				
Saamisten muutos	826 337,42		-211 728,28	
Korottomien velkojen muutos	<u>248 237,89</u>	1 074 575,31	<u>115 543,22</u>	-96 420,16
Rahoituksen rahavirta		-91 522,20		520 511,94
Rahavarojen muutos		923 102,45		1 676 239,98
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12	5 320 625,30		4 397 522,85	
Rahavarat 1.1	<u>4 397 522,85</u>	923 102,45	<u>2 721 282,87</u>	1 676 239,98

3.3 KUNNAN TASE

VASTAAVAA	2023	2022	VASTATTAVAA	2023	2022
PYSYVÄT VASTAAVAT	24 856 134,49	26 669 623,48	OMAPÄÄOMA	14 474 923,09	15 449 759,93
Aineettomat hyödykkeet	584 115,44	542 131,38	Peruspääoma	7 503 907,25	9 054 605,45
Muut pitkävaikutt. menot	584 115,44	542 131,38	Muut omat rahastot	415 016,61	415 016,61
			Edellisten tilik. ylijäämä (alij.)	5 980 137,87	5 789 492,16
Aineelliset hyödykkeet	18 098 464,30	17 586 550,06	Tilikauden ylijäämä (alij.)	575 861,36	190 645,71
Maa- ja vesialueet	1 521 086,54	1 505 486,54			
Rakennukset	11 308 034,86	11 494 459,58	POISTOERO JA VAPAAEHT.VAR.	3 293 782,75	3 076 630,84
Kiinteät rakenteet ja laitteet	4 585 461,45	4 239 534,23	Poistoero	1 693 782,75	1 226 630,84
Koneet ja kalusto	41 302,67	110 341,02	Vapaaehtoiset varaukset	1 600 000,00	1 850 000,00
Muut aineelliset hyödykkeet	121 603,94	121 603,94			
Ennakkomak. ja kesk.hanki	520 974,84	115 124,75	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	52 442,05	52 442,05
			Lahjoitusrahastojen pääomat	50 194,56	50 194,56
Sijoitukset	6 173 554,75	8 540 942,04	Muut toimeksiantojen pääom	2 247,49	2 247,49
Osakkeet ja osuudet	5 685 743,43	8 011 951,31			
Muut lainasaamiset	487 811,32	528 990,73	VIERAS PÄÄOMA	13 209 815,97	14 168 855,00
			Pitkäaikainen	9 831 318,25	10 912 349,17
VAIHTUVAT VASTAAVAT	6 174 829,37	6 078 064,34	Lainat rahoitus- ja vakuutusla	9 295 018,91	10 393 149,83
			Muut velat/Liittymism.	536 299,34	519 199,34
Saamiset	854 204,07	1 680 541,49			
Pitkäaikaiset saamiset	64 360,00	54 000,00	Lyhytaikainen	3 378 497,72	3 256 505,83
Lyhytaikaiset saamiset	789 844,07	1 626 541,49	Lainat rahoitus- ja vakuutusla	1 098 130,92	1 207 276,92
Myyntisaamiset	504 879,02	797 143,18	Saadut ennakot	1 089,07	1 042,96
Muut saamiset	78 140,54	217 107,48	Ostovelat	917 364,36	679 248,17
Siirtosaamiset	206 824,51	612 290,83	Muut velat	281 207,32	213 201,84
			Siirtovelat	1 080 706,05	1 155 735,94
Rahoitusarvopaperit	9 780,00	11 280,00			
Osakkeet ja osuudet	9 780,00	11 280,00			
Rahat ja pankkisaamiset	4 310 845,30	4 386 242,85			
Määräaikaistalletus	1 000 000,00	0,00			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	31 030 963,86	32 747 687,82	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	31 030 963,86	32 747 687,82

3.4 KONSERNILASKELMAT

Konsernituloslaskelma

	2023	2022
Toimintatuotot	4 289 205,73	30 691 567,08
Toimintakulut	-14 667 937,71	-51 703 349,48
Osuus osakkuusyht.voitosta (tapp.)	5 735,43	-44 639,94
Toimintakate	-10 372 996,55	-21 056 422,34
Verotulot	7 152 496,95	11 648 792,01
Valtionosuudet	5 323 422,00	12 634 256,60
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	143 937,56	41 566,10
Muut rahoitustuotot	24 383,74	21 340,67
Korkokulut	-95 848,89	-124 367,49
Muut rahoituskulut	-1 974,67	-36 832,39
Vuosikate	2 173 420,14	3 128 333,16
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 523 783,49	-2 209 772,35
Tilikauden yli- ja alipariarvot		
Arvonalentumiset	-1 523 783,49	-364 205,06
Satunnaiset erät		
Tilikauden tulos	649 636,65	554 355,75
Tilinpäätössiirrot	415 153,35	29 066,49
Tilikauden verot		-3 799,37
Laskennalliset verot	-2 958,00	2 132,57
Vähemmistöosuudet	-2 129,76	-879,62
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	1 059 702,24	580 875,82

Konsernin rahoituslaskelma

	2023		2022	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	2 173 420,14		3 128 333,16	
Tilikauden verot ja laskenall.verot			-3 799,37	
Satunnaiset erät				
Tulorahoituksen korjauserät	66 323,46	2 239 743,60	-35 098,94	3 089 434,85
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-2 611 639,00		-5 866 802,57	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	754 800,64		498 495,24	
Pysyvien vast. hyödykk. luovutustulot	866 957,97	-989 880,39	136 328,44	-5 231 978,89
Toiminnan ja investointien rahavirta		1 249 863,21		-2 142 544,04
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaam. lisäykset			-4 776,54	
Antolainasaam. vähennykset	41 179,41	41 179,41	1 878 985,56	1 874 209,02
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0,00		3 084 747,00	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 396 060,27		-1 671 871,18	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-51 240,26	-1 447 300,53	8 793,59	1 421 669,41
Oman pääoman muutokset		-875 691,15		-15 134,96
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiant. varojen ja pääom. muutok.			-2 229,25	
Vaihto-omaisuuden muutos			34 883,13	
Saamisten muutokset	1 684 120,27		319 174,67	
Korottomien velkojen muutokset	-1 530 759,45	153 360,82	480 940,61	832 769,16
Rahoituksen rahavirta		-2 128 451,45		4 113 512,63
Rahavarojen muutos		-878 588,24		1 970 968,59
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.		6 759 652,42		8 490 460,77
Rahavarat 01.01.		7 638 240,66		6 519 492,18
Rahavarojen muutos		-878 588,24		1 970 968,59

Konsernin tase

VASTAAVAA	2023	2022	VASTATTAVAA	2023	2022
PYSYVÄT VASTAAVAT	21 596 298,15	34 475 944,35	OMAPÄÄOMA	15 398 382,43	16 505 263,86
Aineettomat hyödykkeet	682 710,28	910 926,50	Peruspääoma	7 503 907,25	9 054 605,45
Aineettomat oikeudet	0,00	67 597,93	Muut omat rahastot	424 421,07	537 732,27
Muut pitkävaikutteiset mer	682 710,28	648 878,75	Edellisten tilik. ylijäämä (alijää	6 410 351,87	6 332 050,31
Ennakkomaksut	0,00	194 449,82	Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	1 059 702,24	580 875,83
Aineelliset hyödykkeet	19 987 326,46	32 377 779,23	VÄHEMMISTÖOSUUDET	30 081,26	70 952,11
Maa- ja vesialueet	1 864 077,57	2 214 898,05			
Rakennukset	12 815 758,25	16 401 487,71	POISTOERO JA VAPAAEHT.		
Kiinteät rakenteet ja laitteet	4 592 219,12	4 485 743,37	VARAUKSET	0,00	0,00
Koneet ja kalusto	72 692,74	812 840,98	Poistoero	0,00	0,00
Muut aineelliset hyödykkeet	121 603,94	129 540,44	Vapaaehtoiset varaukset	0,00	0,00
Ennakkomaks. ja kesk.hank	520 974,84	8 333 268,68			
			PAKOLLISET VARAUKSET	0,00	436 967,20
Sijoitukset	926 261,41	1 187 238,62	Muut pakolliset varaukset	0,00	436 967,20
Osakkuusyhteisöosuudet	36 509,37	155 478,66			
Muut osakkeet ja osuudet	824 632,70	922 247,42	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	255 637,75	198 305,79
Joukkovelkakirjasaamiset	0,00	14 542,65	Valtion toimeksiannot	130 511,57	55 585,00
Muut lainasaamiset	65 119,34	94 969,89	Lahjoitusrahastojen pääomat	50 194,56	50 194,56
			Muut toimeksiantojen pääom	74 931,62	92 526,23
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	203 190,08	145 757,51			
Valtion toimeksiannot	130 511,57	55 585,00	VIERAS PÄÄOMA	13 945 694,36	30 279 961,46
Muut toimiksiantojen varat	72 678,51	90 172,51	Pitkäaikainen	10 184 335,29	21 227 488,80
			Lainat rahoitus- ja vakuutusla	9 482 518,91	20 379 957,79
VAIHTUVAT VASTAAVAT	7 830 307,57	12 869 748,56	Lainat julkisyhteisöiltä	165 517,04	303 194,87
Vaihto-omaisuus	0,00	192 512,72	Muut velat/Liittymism. ja m. ve	536 299,34	519 199,34
Aineet ja tarvikkeet	0,00	192 512,72	Siirtovelat	0,00	25 136,80
			Lyhytaikainen	3 761 359,07	9 052 472,66
Saamiset	1 070 655,15	4 186 775,07	Lainat rahoitus- ja vakuutusla	1 123 130,92	1 622 007,04
Pitkäaikaiset saamiset	217 137,84	221 110,68	Lainat julkisyhteisöiltä	141 680,24	157 151,50
Myyntisaamiset	0,00	0,00	Saadut ennakot	14 495,84	7 763,34
Lainasaamiset	0,00	0,00	Ostovelat	992 173,36	2 591 345,78
Muut saamiset	217 137,84	221 110,68	Muut velat	333 647,16	555 445,25
Lyhytaikaiset saamiset	853 517,31	3 965 664,39	Siirtovelat	1 126 731,75	4 082 326,21
Myyntisaamiset	526 540,13	2 233 356,94	Laskennalliset verovelat	29 499,80	36 433,54
Lainasaamiset	0,00	0,00			
Muut saamiset	120 152,67	645 783,96			
Siirtosaamiset	206 824,51	1 086 523,49			
Rahoitusarvopaperit	9 780,00	154 289,79			
Osakkeet ja osuudet	9 780,00	11 440,61			
Sijoitukset rahamarkkinainstr.		142 849,18			
Rahat ja pankkisaamiset	6 749 872,42	8 336 170,98			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	29 629 795,80	47 491 450,42	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	29 629 795,80	47 491 450,42

4. TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

1 Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteiden mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysjankohdan mukaisesti ao tilikaudelle.

Pysyvät vastaavat

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoa vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Kunnanvaltuuston 30.5.2017 § 53 hyväksymällä poistosuunnitelman muutoksella on aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden, varsinkin kiinteiden rakenteiden ja laitteiden poistoaikojen tarkistettu 1.1.2017 alkaen. Muutos on perustunut hyödykkeiden taloudellisen pitoajan uudelleenarviointiin ja menojäätöspoihtojen muuttamiseen tasapoihtoiksi.

Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoihtojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintamenoa tai sitä alempana arvoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa.

Pysyvien vastaavien sijoitusluontoiset erät on merkitty taseeseen hankintamenoa tai sitä alempana todennäköiseen luovutushintaan.

Rahoitusomaisuus

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempana todennäköiseen arvoon.

Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoa tai sitä alempana todennäköiseen luovutushintaan.

Avustusten käsittely

Pysyvien vastaavien aineellisten hyödykkeiden hankintaan saadut rahoitusavustukset on merkitty ao. hyödykkeiden hankintamenoa vähennykseksi.

Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Kunnan konsernitilinpäätös käsittää konsernituloslaskelman, konsernitaseen, konsernin rahoituslaskelman sekä niiden liitteenä ilmoitettavat tiedot. Konsernitilinpäätös laaditaan konserniyhteisöjen taseiden ja tuloslaskelmien sekä niiden liitetietojen yhdistelmänä. Lisäksi konsernitilinpäätökseen yhdistellään rivi riviltä peruspääoman jäsenosuuksien mukaisessa suhteessa niiden kyntayhtymien tase, tuloslaskelma ja liitetiedot, joissa kunta on jäsenenä.

Osakkuusyhteisöistä yhdistellään yhteisöjen omistusosuutta vastaava määrä osakkuusyhteisöjen voitosta ja tappiosta sekä oman pääoman muutoksesta. Noudatetaan olennaisuuden periaatetta.

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki tytäryhteisöt; Utajärven Yrityspuisto Oy, Kiinteistö Oy Järvenneito ja Kiinteistö Oy Mäyrä sekä osakkuusyhteisöistä Humanpolis Oy.

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä; Oulunkaaren kuntayhtymä ajalta 1.1. - 5.5.2023 ja Pohjois-Pohjanmaan liitto.

Vuoden 2022 luvuissa on mukana myös Oulunkaaren ky ja Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri koko vuodelta. Konsernin aloittavassa taseessa 2023 Oulunkaaren ky on vielä mukana, mutta Pohjois-Pohjanmaan shp ei enää ole hyvinvointialueelle siirtymisen vuoksi. Vuoden 2023 lopussa Oulunkaaren ky ei enää ole konsernin taseen luvuissa, koska on purkaantunut 5.5.2023. Oulunkaaren ky:n tuloslaskelma 1.1. - 5.5.2023 on yhdistelty konsernin tuloslaskelmaan.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty. Keskinäiset palautuskelpoiset liittymämaksut on siirretty maa-alueisiin ja eliminoitu ed. tilikauden yli- /alijäämästä Kunnan ja tytäryhteisöjen sisäiset kiinteistöverot on eliminoitu.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset varaukset ja verotusperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa, vähemmistöosuuksien erottamisessa sekä osakkuusyhteisöjen yhdistelemissä.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen sekä kuntayhtymien keskinäinen omistus on eliminoitu. Omistuksen eliminoinnissa syntynyt ero on kirjattu kokonaisuudessaan hankintatilikaudelle.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Asunto-osakeyhtiöiden ja muiden keskinäisten kiinteistötytäryhteisöjen aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi. Jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisön poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- tai alijäämän oikaisuksi.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisö on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen.

Poikkeavat arvostus ja jaksotuseriaatteet ja menetelmät

Ei
ole

Poikkeavat tilikaudet

Kaikilla tilikausi 1.1. - 31.12. paitsi Oulunkaaren ky 1.1. - 5.5. purkaantumisen vuoksi.

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

6 Toimintatuotot kunnan määrittelemänä tehtäväkokonaisuuksina

Liiketoimintojen toimintatuotot esitetään tehtäväalueisiin tai kuntayhtymän tulolajeihin sisällytettynä. Konserniin kuuluvat tytäryhteisöt ja kuntayhtymistä omistuksen osuus

Toimintatuotot tehtävälueittain (ulkoiset)

Vuosi	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Yleishallinto	889 722,30	1 573 199,63	517 704,67	569 364,17
Sosiaali- ja terveystalvet	0,00	25 266 452,72	0,00	0,00
Opetus- ja kulttuuripalvelut	590 272,27	637 901,53	590 272,27	637 901,53
Yhdyskuntapalvelut	2 195 537,62	2 578 130,31	1 586 780,09	1 980 805,89
Muut palvelut, muu taseyksikkö	613 673,54	635 882,89	613 673,54	635 882,89
Toimintatuotot yhteensä	4 289 205,73	30 691 567,08	3 308 430,57	3 823 954,48

7	Verotulojen erittely	2023	2022
	Kunnan tulovero	3 157 866,96	7 322 671,46
	Osuus yhteisöveron tuotosta	828 150,25	1 317 755,16
	Kiinteistövero	3 184 386,25	3 048 161,65
	Verotulot yhteensä	7 170 403,46	11 688 588,27

8	Valtionosuuksien erittely	2023	2022
	Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	4 566 857,00	10 621 788,00
	Siitä: Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	1 009 704,00	2 489 877,00
	Siitä: Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus	0,00	0,00
	Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	201 361,00	214 254,60
	Verotulomenetysten korvaus	555 204,00	1 798 214,00
	Valtionosuudet yhteensä	5 323 422,00	12 634 256,60

9	Palvelujen ostot eriteltyinä:	Kunta	
	Palvelujen ostojen erittely	2023	2022
	Asiakaspalvelujen ostot	91 804,19	11 577 636,38
	Muiden palvelujen ostot	4 324 638,33	4 225 132,87
	Kunnan palvelujen ostot yhteensä	4 416 442,52	15 802 769,25

11 Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet**Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista kunnan tilinpäätöksessä**

Poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan. Poistot on tehty Kv 13.12.2012 § 65, vahvistetun poistosuunnitelman mukaan ennen vuotta 2017 valmistuneista hyödykkeistä ja 2017 ja sen jälkeen valmistuneista hyödykkeistä Kv 30.5.2017 § 53, vahvistetun poistosuunnitelman mukaan.

Tarkennuksia tehty muiden pitkävaikutteisten menojen ja rakennusten poistojen suhteen.

Muut pitkävaikutteiset menot

- 1) Poistot aloitetaan heti syntymäkauden alusta lukien.

Rakennukset ja rakennelmat

- 2) Aloitetaan sen kuukauden alusta, kun rakennus tai peruskorjaus valmistuu, otetaan käyttöön tai on hankittu
- 3) Peruskorjaus lisätään alkuperäiseen hankinta-arvoon
- 4) Peruskorjaukselle, joka on huomattavaa laatua ja rakennuksen arvo olennaisesti nousee, määritellään oma poistosuunnitelma.

Kiinteät rakenteet ja laitteet (kadut, tiet, muut maa- ja vesirakenteet, vesi-, viemäri- ja lämpöverkot ym)

1) Tehdään puolen vuoden poisto, koska ei ole mahdollista määrittellä käyttöönottohetkeä.

Koneet ja kalusto

1) Sen kuukauden alusta lukien, jolloin otettu käyttöön, tai koko vuoden poisto,

jos käyttöönottohetkeä vaikea selvittää.

Arvioidut poistoajat ja niitä vastaavat vuotuiset poistoprosentit sekä poistomenetelmät

	Ennen v. 2017 valmistuneet		V. 2017 ja sen jälk. valmistun.	
	Poistoaika	Poistomenet.	Poistoaika	Poistomenet.
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET				
Aineettomat oikeudet				
Aineettomat oikeudet	5 v	tasapoisto	5 v	tasapoisto
Muut pitkävaikutteiset menot				
Atk-ohjelmistot	2 v	tasapoisto	2 v	tasapoisto
Osall. toisen yhteisön tihankkeisiin			15 v	tasapoisto
Osake- ja vuokrahuon. perusp.menot			5 v	tasapoisto
Muut pitkävaikutteiset menot	2 - 20 v	tasapoisto	2 - 10 v	tasapoisto
	Päätetään tapauskohtaisesti		Päätetään tapauskohtaisesti	
AINEELLISET HYÖDYKKEET				
Maa- ja vesialueet				
Maa- ja vesialueet	Ei poistoa		Ei poistoa	
Rakennukset ja rakennelmat				
Hallinto- ja laitosrakennukset	30 v/kiint.koht.	tasapoisto	30 v/kiint.koht.	tasapoisto
Tehdas- ja tuotantorakennukset	20 v	tasapoisto	20 v	tasapoisto
Asuinrakennukset	30 v	tasapoisto	30 v	tasapoisto
Muut rakennukset	20 v	tasapoisto	20 v	tasapoisto
Kiinteät rakenteet ja laitteet				
Kadut, tiet, muut maa- ja vesirakenteet	20 %	menoj.poisto		
Kadut, tiet, torit, puistot			15 v	tasapoisto
Muut maa- ja vesirakenteet			15 v	tasapoisto
Vesi- ja viemäriverkostot	10 %	menoj.poisto	30 v	tasapoisto
Kaukolämpöverkostot	15 %	menoj.poisto	20 v	tasapoisto
Atk-verkot, puhelinverkot ja keskukset	10 v	tasapoisto		
Atk-verkot, sähköjohdot ja ulkovalaist.			15 v	tasapoisto
Sähkö-, vesi yms.laitosten koneet	10 v	tasapoisto	10 v	tasapoisto
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet			15 v	tasapoisto
Muut kiinteät koneet, rakent. ja laitteet	10 v	tasapoisto	10 v	tasapoisto
Koneet ja kalusto				
Kuljetusvälineet	5 v	tasapoisto	5 v	tasapoisto
Muut liikkuvat työkoneet			5 v	tasapoisto
Muut raskaat koneet	10 v	tasapoisto	10 v	tasapoisto
Muut kevyet koneet	5 v	tasapoisto	5 v	tasapoisto
Atk-laitteet	3 v	tasapoisto	3 v	tasapoisto
Muut laitteet ja kalusteet	3 v	tasapoisto	3 v	tasapoisto
Muut aineelliset hyödykkeet				
Luonnonvarat			käytön mukainen poisto	
Arvo- ja taide-esineet	Ei poistoa		Ei poistoa	
Keskeneräiset hankinnat				
Keskeneräiset hankinnat	Ei poistoa		Ei poistoa	
PYSYVIEN VASTAAVIEN SJOITUKSET				
Osakkeet ja osuudet	Ei poistoa		Ei poistoa	

Pienet pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 10 000 euroa, on kunnassa kirjattu vuosikuluksi.

Pysyvien vastaavien käyttöomaisuuskirjanpito tehdään CGI:n Pro Economica-ohjelmalla.

12 Selvitys olennaisista tuottoihin ja kuluihin sisällyvistä pakollisten varausten muutoksista

Pakollisten varausten muutokset	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Potilasvahinkovakuutusmaksu 1.1. (ky)	0,00	470 786,28		
Lisäykset tilikaudella	0,00	0,00		
Vähennykset tilikaudella	0,00	33 819,08		
Potilasvahinkovakuutusmaksu 31.12. (ky)	0,00	436 967,20		

Vuoden 2022 pakollinen varaus koskee Ppshp:n potilasvahinkovarausta, joka ei enää 2023 kuulu konserniin.

13 Selvitys olennaisista muihin toimintatuottoihin sisällyvistä pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitoista ja olennaisista muihin toimintakuluihin sisällyvistä pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustappioista**Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot**

	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden luovutusvoitot	27 000,00	48 847,11	27 000,00	48 847,11
Rakennusten luovutusvoitot	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut luovutusvoitot	0,00	287,77	0,00	0,00
Luovutusvoitot yhteensä	27 000,00	49 134,88	27 000,00	48 847,11
Muut toimintakulut				
Maa- ja vesialueiden luovutustappio	1 100,00	0,00	1 100,00	0,00
Luovutustappiot yhteensä	1 100,00	0,00	1 100,00	0,00

**15 Yhteismäärät muihin rahoitustuottoihin sisällyvistä tuotoista, jotka on saatu osuuksista muissa yhteisöissä
Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely**

	Kunta	
	2023	2022
Osinkotuotot saman konsernin yhteisöstä	0,00	0,00
Osinkotuotot muista yhteisöistä	8 356,49	6 933,66
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	0,00	0,00
Yhteensä	8 356,49	6 933,66

16 Erittely poistoeron muutoksista

Erittely poistoeron muutoksista	Kunta	
	2023	2022
Investointivaraukseen liittyvä poistoeron muutos	467 151,91	616 805,55
Suunnitelman mukaisten poistojen ja verotuspoistojen erotus (- tai +)	0,00	0,00
Poistoeron muutokset yhteensä	467 151,91	616 805,55

TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

19 Tiedot pysyvistä vastaavista tase-eräkohtaisesti:

- poistamaton hankintameno tilikauden alussa
- lisäykset ja vähennykset tilikauden aikana, samoin kuin siirrot erien välillä
- tilikauden suunnitelman mukaiset poistot
- tilikauden arvonalentumiset ja niiden palautukset
- tilikauden aikana kirjanpitolain 4 luvun 5 §:n 3 momentissa tarkoitetulla tavalla hankintamenoon luettujen korkojen määrä
- tilikauden rahoitusosuudet

Maa- ja vesialueisiin sisältyvät kiinteistöihin kohdistuvat siirtokelpoiset, mutta ei palautettavat liittymismaksut

Maa- ja vesialueet erittely	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Maa- ja vesialueet				
Kiinteistöjen liittymismaksut	252 187,33	234 487,33	109 457,25	91 757,25
Muut maa- ja vesialueet	1 611 890,24	1 980 410,72	1 411 629,29	1 413 729,29
Maa- ja vesialueet yhteensä	1 864 077,57	2 214 898,05	1 521 086,54	1 505 486,54

PYSYVÄT VASTAAVAT TASE-ERÄKOHTAISESTI 2023

LIITE 1										
	Aineettomat hyödykkeet			Aineelliset hyödykkeet						
	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Yhteensä	Maa-alueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkom. ja keskener. työt	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.		542 131,38	542 131,38	1 505 486,54	11 466 313,27	4 239 534,23	52 741,33	121 603,94	115 124,75	17 500 804,06
Lisäykset tilikauden aikana		100 582,56	100 582,56	17 800,00	1 241 307,37	717 072,70	27 104,50	0,00	507 472,64	2 510 757,21
Rahoitusosuudet tilikaudella		0,00	0,00		-752 052,84	0,00	0,00	0,00	-2 747,80	-754 800,64
Vähennykset tilikauden aikana		0,00	0,00	-2 200,00	0,00	0,00	0,00			-2 200,00
Muut investointitulot										0,00
Siirrot erien välillä		0,00	0,00		98 874,75	0,00	0,00	0,00	-98 874,75	0,00
Tilikauden sumupoisto		-58 598,50	-58 598,50		-746 407,69	-371 145,48	-38 543,16			-1 156 096,33
Tilikauden kertal. poistot					0,00	0,00	0,00	0,00		0,00
Arvonlennukset ja niiden palaut.										
Poistamaton hankintameno 31.12.		584 115,44	584 115,44	1 521 086,54	11 308 034,86	4 585 461,45	41 302,67	121 603,94	520 974,84	18 098 464,30
Arvonkorotukset										
Kirjanpitoarvo 31.12.		584 115,44	584 115,44	1 521 086,54	11 308 034,86	4 585 461,45	41 302,67	121 603,94	520 974,84	18 098 464,30
	Osakkeet ja osuudet				Joukkovelkakirjalainasaamiset ja muut lainasaamiset					
	Osakkeet konserniyhtiöt	Osakkeet omistusyht. yhteisöt	Kuntayhtymä osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä	Jvk-lainasaamiset	Saamiset konserniyhteisöt	Saamiset kyltä	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	4 848 520,15	10 000,00	865 056,05	823 422,91	6 546 999,11		495 463,53		33 527,20	528 990,73
Lisäykset tilikauden aikana	0,00	0,00		0,00	0,00		0,00		0,00	0,00
Rahoitusosuudet tilikaudella					0,00					0,00
Vähennykset tilikauden aikana	0,00	0,00	-861 255,68	0,00	-861 255,68		-26 071,52		-15 107,89	-41 179,41
Muut investointitulot					0,00					0,00
Siirrot erien välillä		0,00		0,00	0,00					0,00
Tilikauden sumupoisto					0,00					0,00
Tilikauden kertal. poistot					0,00					0,00
Arvonlennukset ja niiden palaut.					0,00					0,00
Poistamaton hankintameno 31.12.	4 848 520,15	10 000,00	3 800,37	823 422,91	5 685 743,43	0,00	469 392,01	0,00	18 419,31	487 811,32
Arvonkorotukset										
Kirjanpitoarvo 31.12.	4 848 520,15	10 000,00	3 800,37	823 422,91	5 685 743,43	0,00	469 392,01	0,00	18 419,31	487 811,32

20 - 22 Omistuksia muissa yhteisöissä koskevat liitetiedot
Tytär yhteisöt, kuntayhtymät sekä osakkuusyhteisöt

KONSERNIYHTEISÖT							
	Koti- paikka	Kunnan omistus- osuus %	Konsernin omistus- osuus %	Vähem- mistö- osuus %	omasta pääomasta	Kuntakonsernin osuus tilikauden voi- tosta / tappios- tapaista 2023	vieraasta pääomasta
TYTÄRYHTEISÖT							
Yhdistelty nimellisarovmenetelmällä							
Utajärven Yrityspuisto, Utajärvi	Utajärvi	100,00	100,00		2 179 555,52	-116 751,54	315 382,64
Kiinteistö Oy Järvenneito, Utajärvi	Utajärvi	100,00	100,00		260 120,92	-34 141,12	742 972,46
Kiinteistö Oy Mäyrä, Utajärvi	Utajärvi	82,00	82,00	18,00	40 291,02	16,50	75 627,32
Yhteensä					2 479 967,46	-150 876,16	1 133 982,42
KUNTAYHTYMÄT							
Yhdistelty suhteellisesti perus- pääomaosuuden mukaan							
Oulunkaaren kuntayhtymä	li	12,69200	12,69200		868 519,28	-19 044,71	0,00
Pohjois-Pohjanmaan liitto	Oulu	0,87148	0,87148		15 912,44	394,30	8 349,82
Yhteensä					884 431,72	-18 650,41	8 349,82
OSAKKUUSYHTEISÖT							
Humanpolis Oy	Utajärvi	33,32	33,32	66,68	26 509,37	5 735,43	
Ei ole yhdistelty, koska ei ole konsernin kannalta							
Asunto Oy Utajärven Anttilanhovi	Utajärvi	21,4	21,4	78,6			
Muut omistusyhteisöt							
Ei yhdistellä, koska omistusosuus alle 20 %							
As Oy Utajärven Jokihovi	Utajärvi						
As Oy Utarivi	Utajärvi						
As Oy Utajärven Sillankulma	Utajärvi						
Oulunkaaren Työterveys Oy	li						

23 Pitkä- ja lyhytaikaiset saamiset tytäryhteisöiltä, kuntayhtymiltä sekä osakkuus- ja omistusyhteisöiltä

Saamisten erittely	2023		2022	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		11 881,39		22 068,98
Lainasaamiset	399 920,49	22 771,52	422 692,01	22 771,52
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä	399 920,49	34 652,91	422 692,01	44 840,50
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset		0,00		336 019,01
Lainasaamiset				
Muut saamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtosaamiset		0,00		409 337,95
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	745 356,96
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0,00	1 264,20	0,00	767,29
Lainasaamiset	60 011,40		63 311,40	
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä	60 011,40	1 264,20	63 311,40	767,29
Saamiset yhteensä	459 931,89	35 917,11	486 003,41	790 964,75

24 Siirtosaamiin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Pitkäaikaiset siirtosaamiset				
Menoennakot				
Etukäteen maksetut vuokratulot				
Pitkäaikaiset siirtosaamiset yhteensä				
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
Siirtyvät korot				
Kelan korvaus työterveydenhuollosta	30 113,29	87 556,18	30 000,00	25 000,00
Eu-tuet ja avustukset	41 479,71	57 468,47	40 132,00	56 012,85
Muut tulojäämät	135 231,51	941 498,84	136 692,51	531 277,98
Tulojäämät yhteensä				
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	206 824,51	1 086 523,49	206 824,51	612 290,83

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

- 25 Tase-eräkohtainen erittely oman pääoman erien lisäyksistä ja vähennyksistä sekä siirroista näiden erien välillä tilikauden aikana
- V. 2023 kunnan peruspääoma on muuttunut verrattuna vuoteen 2022 hyvinvointialueiden aloittamisesta johtuen. Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymäosakkeiden alaskirjauksen sekä hyvinvointialueelle siirtyneen irtaimiston vuoksi peruspääoma pienentynyt n. 2,4 milj., mutta vastaavasti Oulunkaaren kuntayhtymän maksama lomapalkkavelan osuus n. 860 tuhatta on parantanut kunnan peruspääomaa. Kirjaukset on tehty avaavaan taseeseen eivätkä näin ollen näy tilikauden aikaisina tapahtumina.

	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Oman pääoman erittely				
Peruspääoma 1.1	7 503 907,25	9 054 605,45	7 503 907,25	9 054 605,45
Lisäykset				
Vähennykset				
Peruspääoma 31.12	7 503 907,25	9 054 605,45	7 503 907,25	9 054 605,45
Arvonkorotusrahassto 1.1				
Lisäykset				
Vähennykset				
Arvonkototusrahassto 31.12				
Muut omat rahastot				
Vahinkorahaston pääoma 1.1.	423 417,45	562 441,35	415 016,61	455 872,89
Siirrot rahastoon	1 003,62	16 147,20		
Siirrot rahastosta	0,00	-40 856,28	0,00	-40 856,28
Vahinkorahaston pääoma 31.12.	0,00	0,00		
Muut omat rahastot yhteensä 31.12.	424 421,07	537 732,27	415 016,61	415 016,61
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	6 912 926,14	6 333 230,77	5 980 137,87	5 789 492,16
Siirto vahinkorahastoon				
Edellisten tilikausien virheen oikaisu	-502 574,27	-1 180,46		
Edellisten tilikausien yli/alijäämä yht 31.12	6 410 351,87	6 332 050,31	5 980 137,87	5 789 492,16
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	1 059 702,24	580 875,83	575 861,36	190 645,71
Oma pääoma yhteensä	15 398 382,43	16 505 263,86	14 474 923,09	15 449 759,93

26 Erittely poistoerosta

Erittely poistoerosta	2023	2022
Investointivaraukseen liittyvä poistoero	1 693 782,75	1 226 630,84
Verotuspoistoihin liittyvä poistoero	0,00	0,00
Poistoero yhteensä	1 693 782,75	1 226 630,84

- 27** Tase-erien mukaan eritelty tieto sellaisista pitkäaikaiseen vieraaseen pääomaan kuuluvista veloista, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua

Lainat jotka erääntyvät 1.1.2029 tai sen jälkeen

Pitkäaikaiset velat	2023	2022
Joukkovelkakirjalainat		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	5 841 998,13	6 595 388,15
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
Lainat muilta luotonantajilta		
Saadut ennakot		
Ostovelat		
Muut velat		
Siirtovelat		
Pitkäaikaiset velat yhteensä	5 841 998,13	6 595 388,15

- 29** Erittely olennaisista pakollisiin varauksiin merkityistä eristä, jos se on tarpeen tase-erien selventämiseksi

Pakolliset varaukset	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Muut pakolliset varaukset				
Takuuvaraus	0,00	0,00		
Vahingonkorvausvaraus				
Vuokravastuut käyttämättömistä tiloista				
Ympäristövastuut				
Osuus kuntayhtymän alijäämästä			0,00	0,00
Potilasvahinkovakuutusmaksuvastuu (ky)	0,00	436 967,20		
Muut pakolliset varaukset yhteensä	0,00	436 967,20	0,00	0,00

- 30** Erikseen pitkä- ja lyhytaikaiset velat tytäryhteisöille, kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä, ja osakkuus- sekä muille omistusyhteisöille

Vieras pääoma	2023		2022	
	Pitkä- aikainen	Lyhyt- aikainen	Pitkä- aikainen	Lyhyt- aikainen
Velat tytäryhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat		1 380,27		5 631,29
Liittymismaksut ja muut velat				
Siirtovelat		0,00		0,00
Yhteensä		1 380,27		5 631,29
Velat kuntayhtymille				
Saadut ennakot				
Ostovelat		0,00		682,84
Liittymismaksut ja muut velat		0,00		0,00
Siirtovelat		0,00		64 566,68
Yhteensä		0,00		65 249,52
Velat osakkuus- ja muille omistusyhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat		12 653,44		20 759,27
Liittymismaksut ja muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä		12 653,44		20 759,27
Vieras pääoma yhteensä	0,00	14 033,71	0,00	91 640,08

32 Erittely Muut velat -erän jakautumisesta liittymismaksuihin ja muihin velkoihin

Muiden velkojen erittely	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Muut velat				
Liittymismaksut	529 412,96	514 112,96	529 412,96	514 112,96
Muut velat	6 886,38	5 086,38	6 886,38	5 086,38
Muut velat yhteensä	536 299,34	519 199,34	536 299,34	519 199,34

33 Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tuloennakot	193 553,06	322 136,32	193 242,72	190 807,42
Menojäämät				
Lomapalkkavelan ja henkilösivukulujen jaksotukset	729 873,38	2 585 584,42	686 859,80	683 974,06
Muut palkkojen ja henkilösivukul. jaksotukset	120,47	318 279,15		
Korkojaksotukset	21 447,38	41 250,22	19 565,70	15 917,38
Muut menojäämät	181 737,46	815 076,10	181 037,83	265 037,08
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	1 126 731,75	4 082 326,21	1 080 706,05	1 155 735,94
Siirtovelat yhteensä	1 126 731,75	4 082 326,21	1 080 706,05	1 155 735,94

Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot

- 34** Velat, joista kunta on pantannut, kiinnittänyt tai muulla tavalla antanut vakuudeksi omaisuuttaan, eriteltyinä vakuuslajeittain kultakin kirjanpitolain 1:6 §:n mukaan taseen vastattavissa esitettävän vieraan pääoman erältä

Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin

	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitokselta	0,00	0,00		
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	0,00	0,00		
Lainat julkisyhteisöiltä	182 631,87	284 990,78		
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	3 109 880,00	3 109 880,00		
Lainat muilta luotonantajilta				
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	0,00	0,00		
Vakuudeksi annetut kiinnitykset yhteensä	3 109 880,00	3 109 880,00		

38 Vuokrasopimusten mukaisten vuokrien jäljellä olevien määrien yhteissumma

Vuokravastuut	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Vuokravastuut yhteensä, vastuut voimassa	3 522,17	598 614,50		
30.11.2037 asti P-P sairaanhoitopiiri	0,00	272 769,01		
1.12.2030 asti Oulunkaaren kuntayhtymä	0,00	320 545,98		
P-P liitto, Katri Antell Oy alk. 1.8.2021	3 522,17	5 299,50		
- seuraavalla tilikaud. maksett. osuus	2 224,53	128 785,86		
- sopimuksiin sisältyvät lunastusveloitteet				
Leasingvastuut yhteensä	125 476,07	724 376,87	125 373,38	205 687,63
- seuraavalla tilikaudella maksett. osuus	52 698,63	318 574,42	52 637,98	83 499,14
- siitä kiinteistöihin liittyvät rahoitusleasingvastuut			66 747,00	84 835,55
Yhteensä	128 998,24	1 322 991,37	125 373,38	205 687,63

Leasingsopimuksiin ei sisälly olennaisia irtisanomis- ja lunastusehdon mukaisia vastuuta.

Vuodelta 2023 vuokravastuista on jäänyt pois Oulunkaaren ky:n ja Ppshp:n vastuut.

39 Kunnan antamat vastuusitoumukset sen kanssa samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta

40 Muut kunnan antamat vastuusitoumukset ja muut vastuut

Vastuusitoumukset

Järjestelyjen tarkoitus	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma	1 871 371,81	2 796 455,08	1 847 573,81	2 772 657,08
Jäljellä oleva pääoma	676 643,00	780 831,99	652 845,00	757 033,99
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	500 000,00	546 041,00	500 000,00	500 000,00
Jäljellä oleva pääoma	100 000,00	130 164,82	100 000,00	100 000,00

Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista

	2023	2022
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	20 930 377,00	19 441 348,00
Kunnan osuus takauskesk.kattamattomista takausvastuista 31.12.	0,00	0,00
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	16 661,00	11 243,00

- 41 Muut kuntaa koskevat taseen ulkopuoliset järjestelyt.
(esim. yhteistyö- ja kumppanuussopimuksista aiheutuvat vastuut, ympäristövastuut jne.
jos ei voi ilmoittaa rahamäärää niin ilmoitetaan vastuun olemassaolo)

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

Järjestelyjen tarkoitus	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Sopimusvastuut				
Maankäyttösopimuksista kunnalle aiheutuvat velvoitteet				
Seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus Maankäyttösopimus A				
Seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus Sitoumukset avustukseen				
Seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus Sopimuksiin sisältyvät palautusvastuut		57 206,87		
Seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus Yhteistyö- ja kumppanuussopimukset		9 354,00		
Seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus Elinkaarimallilla toteutettu kiinteistö X:n palvelumaksu yhteensä x euroa vuoden 2030 loppuun asti				
Seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus				
Sopimusvastuut yhteensä	0,00	57 206,87		
Osuus kuntayhtymän alijäämästä				
Arvonlisäveron palautusvastuut	53 562,82	61 273,45		
Perustamishankkeiden valtionosuuden palautusvastuu				

Henkilöstöä koskevat liitetiedot

- 42 Henkilöstön lukumäärä
- Määrät annetaan Kunta-alan henkilöstöraporttisuosituksen mukaisesti:
- vakinaiset
 - määräaikaiset
 - työllistetyt
- EI: Perhe- ja omaishoitajia
sopimuspalokuntalaisia
kuntouttavan työtoiminnan piirissä olevia työntek.

Henkilöstön lukumäärä 31.12.2023	2023	2022
Hallintopalvelut	13	12
Hyvinvointipalvelut	22	33
Elinvoimapalvelut	2	0
Sivistyspalvelut	83	92
Elinympäristöpalvelut	27	33
Yhteensä	147	170

- 43 Tilikauden palkat, palkkiot, eläkekulut ja muut henkilöstökulut (ellei eritelty tuloslaskelmassa)

Henkilöstökulut	2023	2022
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	7 203 708,49	7 463 268,38
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	0,00	14 079,58
Henkilöstökulut yhteensä	7 203 708,49	7 477 347,96
Sis. kelan korvaukset (ei l-etuja)		

44 Luottamushenkilön palkkioista perityt ja puolueelle tai puolueyhdistykselle tilitetyt luottamushenkilömaksut (kuntalaki 82.3 §)

Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut

	2023	2022
Suomen Keskusta/Utajärvi	4 487,40	3 593,27
Perussuomalaiset/Utajärvi	2 589,00	3 214,00
Suomen Sos.dem. puolue/Utajärvi	614,50	840,50
Vasemmistoliitto/Utajärvi	253,51	400,88
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	7 944,41	8 048,65

45 Tilintarkastajan palkkiot

BDO Auditor Oy	2023	2022
Tilintarkastuspalkkiot	14 321,70	13 022,47
Tilintarkastajan lausunnot	0,00	0,00
Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät	4 722,85	4 357,64
Muut palkkiot	240,85	0,00
Palkkiot yhteensä	19 285,40	17 380,11

46 Kunnan ja sen intressitahoihin kuuluvien väliset liiketoimet

Kunta on antanut omistamilleen tytäryhteisöille rahalainaa, joista 31.12.2023 on avoimena:

Kiinteistö Oy Järvenneito 369 712,80

Kiinteistö Oy Mäyrä 52 979,21

Lainoista ei ole peritty lyhennystä eikä korkoa aj. 2010 - 2020. Kyse on ennen kuntalain 2015 voimaantuloa annetuista lainoista. Kunnan arvion mukaan lainoihin ei sisälly merkittävää taloudellista riskiä. Lainoista on peritty lyhennystä 2023 yhteensä 22.771,52 €.

Kunta on antanut v. 2016 osakkuusyhteisölleen Humanpolis Oy pääomailainan 50 000,00

2023 pääomailainaa on lyhennetty 3.300,00 ja 31.12.2023 sitä on jäljellä 46 700,00

Kunta on antanut v. 2021 omistusyhteisyyteisölleen Oulunkaaren Työterveys Oy:lle

pääomailainan Kh 9.2.2021 § 42, lainaa ei ole vielä lyhennetty. 13 311,40

Tilikaudella 2017 kunta on tehnyt tytäryhteisö Utajärven Yrityspuisto Oy:lle pääomasijoitukset

yhtiön lainoja Kuntarahoitus Oyj:ltä vastaan yhteensä 2 798 400,00

Lainoja on avoimena 31.12.2023 1 692 240,00

ja alipainekuivaamohallin yhtiölle siirtymistä vastaan 120 000,00

Kunta on myöntänyt avustusta tytäryhteisöille

Kiinteistö Oy Mäyrä 0,00 0,00

Kiinteistö Oy Järvenneito 60 000,00 80 000,00

Kunta ostaa vuosittain elinkeinopalvelujen kehittämistä	2023	2022
Utajärven Yrityspuisto Oy:ltä	160 000,00	180 000,00

Kunnanjohtajan kanssa on solmittu kuntalain mukainen johtajasopimus, jossa on sovittu kahdentoista kuukauden palkkaa vastaavasta erokorvauksesta. Erokorvaus sisältää irtisanomisajan palkan. Johtajasopimus on hyväksytty valtuustossa 11.10.2017 § 93.

5. MUIDEN ERIYTETTYJEN YKSIKÖIDEN TILINPÄÄTÖKSET

MUU TASEYKSIKKÖ / VESI- JA VIEMÄRILAITOS
(ulkoiset ja sisäiset luvut)

TULOSLASKELMA	1.1.-31.12.2023		1.1.-31.12.2022	
Liikevaihto		654 079,30		676 751,86
Materiaalit ja palvelut				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	-87 695,27		-131 345,99	
Varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)				
Palvelujen ostot	-339 913,27	-427 608,54	-338 283,26	-469 629,25
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-93 488,27		-90 260,83	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-23 327,00		-16 422,46	
Muut henkilösivukulut	-3 172,38	-119 987,65	-2 791,11	-109 474,40
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-140 556,38	-140 556,38	-136 435,48	-136 435,48
Arvonalentumiset				
Liiketoiminnan muut kulut		-9 932,45		-10 779,74
Liikelylijäämä (-alijäämä)		-44 005,72		-49 567,01
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot				
Muut rahoitustuotot				
Kunnalle/kuntayhtymälle maksetut korkokulut				
Muille maksetut korkokulut				
Korvaus peruspääomasta	-89 698,42		-89 698,42	
Muut rahoituskulut		-89 698,42		-89 698,42
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä		-133 704,14		-139 265,43
Satunnaiset tuotot ja kulut				
Satunnaiset tuotot				
Satunnaiset kulut				
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia		-133 704,14		-139 265,43
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)		23 333,34		20 416,67
Vapaaehtoisten varausten lisäys (-) tai vähennys (+)		0,00		0,00
Tuloverot				
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		-110 370,80		-118 848,76

RAHOITUSLASKELMA	01 - 12		01 - 12	
	2023		2022	
Toiminnan rahavirta				
Liikelylijäämä (-alijäämä)	-133 704,14		-139 265,43	
Poistot ja arvonalentumiset	140 556,38		136 435,48	
Rahoitustuotot ja -kulut				
Satunnaiset erät				
Tuloverot				
Tulorahoituksen korjauserät				
	<u>6 852,24</u>	<u>6 852,24</u>	<u>-2 829,95</u>	<u>-2 829,95</u>
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-127 726,37		-246 163,37	
Rahoitusosuudet investointimenoihin				
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot		-127 726,37		-246 163,37
Toiminnan ja investointien rahavirta		-120 874,13		-248 993,32
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset		0,00		0,00
Lainakannan muutokset		0,00		0,00
Oman pääoman muutokset		0,00		0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset				
Vaihto-omaisuuden muutos	15 300,00		17 481,20	
Saamisten muutos kunnalta/kuntayhtymältä				
Saamisten muutos muilta	-3 455,10		-10 495,43	
Korottomien velkojen muutos kunnalta/ky:ltä	88 260,53		260 406,28	
Korottomien velkojen muutos muilta	20 768,70	120 874,13	-18 398,73	248 993,32
Rahoituksen rahavirta		0,00		0,00
Rahavarojen muutos				
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.				
Rahavarat 1.1.				

TASE	1.1.2023	Muutos	31.12.2023
VASTAAVAA			
PYSYVÄT VASTAAVAT			
Aineettomat hyödykkeet			
Aineelliset hyödykkeet			
Maa- ja vesialueet	1 051,00		1 051,00
Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 666 881,89	-13 444,35	1 653 437,54
Koneet ja kalusto	149 684,71	614,34	150 299,05
Sijoitukset			
TOIMEKSIANTOJEN VARAT			
VAIHTUVAT VASTAAVAT			
Vaihto-omaisuus			
Saamiset			
Pitkäaikaiset saamiset			
Lyhytaikaiset saamiset			
Myyntisaamiset	189 485,67	3 455,10	192 940,77
Rahoitusarvopaperit			
Rahat ja pankkisaamiset			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	2 007 103,27	-9 374,91	1 997 728,36
VASTATTAVAA			
OMA PÄÄOMA			
Peruspääoma	1 494 973,63		1 494 973,63
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	-2 180 499,18		-2 180 499,18
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		-110 370,80	-110 370,80
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET			
Poistoero	611 908,62	-23 333,34	588 575,28
Vapaaehtoiset varaukset	0,00	0,00	0,00
PAKOLLISET VARAUKSET			
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT			
VIERAS PÄÄOMA			
Pitkäaikainen			
Korottomat velat			
kunnalta/kuntayhtymältä	1 488 623,10	88 260,53	1 576 883,63
Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	514 112,92	15 300,00	529 412,92
Siirtovelat			
Lyhytaikainen			
Ostovelat	77 984,18	20 768,70	98 752,88
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	2 007 103,27	-9 374,91	1 997 728,36

Käytetyt kirjanpito kirjat tilikaudella 1.1. - 31.12.2023

Tositelaji	Ohjelma	Arkistointi
Päivä- ja pääkirjat	Pro Economica	Rondo
030 Avaavan taseen korjauskirjaukset		
032 Muistiotositteet		
033 Rondon muistiotositteet	Rondo/ Pro Economica	
034 Rondon sisäiset laskut	Rondo/ Pro Economica	
040 Käyttöomaisuusviennit		
100 Ostoreskontran suoritukset		
110 Myyntireskontran viitesuoritukset		
130 Myyntireskontran suoritukset		
Tiliotekirjaukset	Nomentia Banking	Atk-tuloste + liitteet
201 Tiliotteet		Kunnan arkisto
Palvelukassakirjaukset	CPU-palvelukassa	Atk-tuloste + liitteet
210 Palvelukassa		Kunnan arkisto
Palkkakirjanpito		
301 Palkat	Populus-palkat	Rondo
Ostoreskontra	Pro Economica	Rondo
470 Kierrätettävät ostolaskut/Rondo	Rondo/ Pro Economica	
Yleislaskutus	Pro Economica	Rondo
601 Myyntilaskut/Kehittämispalvelut		
650 Sivistystoimi		
680 Teollisuus- ja toimitilojen vuokrat		
685 Muu kiinteistötoimi/Maa-alueet		
690 Liike- ja palvelutoiminta		
691 Teknisentoimen yleislaskutus		
693 Rakennusvalvonta		
770 Rahoitus		
620 Päivähoito	Pro Consona	Rondo
721 Vesilaskut/Komartek	Komartek	Rondo
Tase		sidottuna
Tase-erittely		sidottuna/nidottuna
Alv-laskelmat		Rondo
Tuloslaskelma		Rondo
Rahoituslaskelma		Rondo
Talousarvion toteutuminen		Rondo

6. ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT

UTAJÄRVEN KUNTA

Utajärvi 19.03.2024

Pentti Tuovinen

Pertti Kamula

Raili Kokko

Mirja Nikula

Maija Koistinen

Anja Pinoniemi

Heikki Soronen

Anne Sormunen

Tilinpäätösmerkintä

Tilinpäätös on laadittu hyvän kirjanpitotavan mukaisesti. Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Utajärvi xx.x.2024,

BDO Audiator Oy

Tuomas Peltoperä
HT, JHT